

35/B

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

~~Wydanie~~
~~1971~~

Egz. Nr 1

OPERACJA STRATEGICZNA NA TEATRZE
DZIAŁAŃ WOJENNYCH

BIBLIOTEKI SZKOLNO-WOJSKOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. bryg. Karola Świerczewskiego

34478

WARSZAWA

PAŹDZIERNIK

1971

35/B

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

~~WYDZIAŁ~~
~~WYDZIAŁ~~
~~WYDZIAŁ~~

Egz. Nr 1

**OPERACJA STRATEGICZNA NA TEATRZE
DZIAŁAŃ WOJENNYCH**

WARSZAWA
BIBLIOTEKI SZYBOWICZ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni Karola Świerczewskiego
34478

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
i m. gen. broni Karola Swierczewskiego

Inekl. prot. 12657.

~~DO BRYTYC
SLUZHBY~~

~~██████████~~
Egz. Nr. 1

1

OPERACJA STRATEGICZNA

NA TEATRZE DZIAŁAŃ WOJENNYCH

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
i m. gen. broni K. Swierczewskiego

~~██████████~~
B4478

WARSZAWA

luty 1969

ROZDZIAŁ

~~CZĘŚĆ~~ PIERWSZY: SIŁY ZBROJNE ZACHODU
=====

I. KONCEPCJE STRATEGICZNE ZACHODU

II. SIŁY ZBROJNE STANÓW ZJEDNOCZONYCH NA KONTYNENCIE AMERYKAŃSKIM,
KTÓRE MOGĄ ODDZIAŁYWAĆ NA EUROPEJSKI TEATR WOJNY.

1. Strategiczne siły jądrowe Stanów Zjednoczonych.
2. Siły lądowe Stanów Zjednoczonych na kontynencie Ameryki i możliwości ich zaangażowania w Europie.
3. Lotnictwo transportowe Stanów Zjednoczonych na kontynencie Ameryki i możliwości jego wykorzystania do przerzutu sił lądowych, sprzętu i wyposażenia.
4. Możliwości przerzutu sił lądowych, sprzętu i zaopatrzenia ze Stanów Zjednoczonych do Europy transportem morskim.
5. Lotnictwo taktyczne Stanów Zjednoczonych na kontynencie Ameryki i możliwości jego użycia na europejskim teatrze wojny.
6. Floty operacyjne sił morskich głównych państw kapitalistycznych i możliwości ich użycia w Europie.

III. SIŁY ZBROJNE PAŃSTW KAPITALISTYCZNYCH NA KONTYNENCIE EUROPEJSKIM

1. Strategiczne siły jądrowe w Europie
2. Zasoby amunicji jądrowej
3. Połączone i narodowe siły lądowe państw NATO oraz siły lądowe innych państw kapitalistycznych na europejskim teatrze wojny.
4. Taktyczne siły powietrzne w Europie.

IV. PRZEWIDYWANE UŻYCIE SIŁ ZBROJNYCH PAŃSTW KAPITALISTYCZNYCH NA KONTYNENCIE EUROPEJSKIM.

~~V. PRÓBA PORÓWNIANIA SIŁ~~

ROZDZIAŁ DRUGI: PRÓBA PORÓWNIANIA SIŁ

ROZDZIAŁ TRZECI

CZĘŚĆ DRUGA: ZASADY, ORGANIZACJA I PROWADZENIE OPERACJI
STRATEGICZNEJ NA TDW

WSTĘP

I. OGÓLNE ZASADY OPERACJI STRATEGICZNEJ NA TDW

1. ~~Określenie pojęcia "operacja strategiczna na teatrze działań wojennych".~~
1. Cele, zadania i podział na etapy operacji strategicznej na TDW.
3. Rola i rozmach operacji strategicznej na zachodnioeuropejskim TDW.
3. Zasady wykorzystania rodzajów sił zbrojnych i rodzajów wojsk w operacji strategicznej na ZE TDW.
  - A. Strategiczne wojska raketowe wyposażone w rakiety średniego zasięgu.
  - B. Wojska lądowe /fronty/.
  - C. Wojska powietrzno-desantowe/
  - D. Siły powietrzne:
    - a/ lotnictwo dalekiego zasięgu;
    - b/ lotnictwo transportowe.
  - E. Wojska Obrony powietrznej kraju /OPK/.
  - F. Siły marynarki wojennej.

II. ORGANIZACJA OPERACJI STRATEGICZNEJ

1. Przedsięwzięcia w zakresie organizacji operacji strategicznej na TDW i treść decyzji strategicznej.
2. Planowanie operacji strategicznej na TDW /ze szczególnym uwzględnieniem pierwszego strategicznego uderzenia jądrowego/.
3. Niektóre zagadnienia współdziałania i zabezpieczenia operacji strategicznej.
4. Organizacja dowodzenia.
5. Stworzenie zgrupowania sił i środków do operacji strategicznej na TDW.
6. Operacyjne przygotowanie TDW.

III. PROWADZENIE OPERACJI ~~ZACHODNIOEUROPEJSKIEJ~~ STRATEGICZNEJ

IV. ROLA SIŁ ZBROJNYCH I OBSZARU PRL W OPERACJI STRATEGICZNEJ NA ZACHODNIOEUROPEJSKIM TDW.

I. KONCEPCJE STRATEGICZNE ZACHODU

U podstaw koncepcji strategicznych Stanów Zjednoczonych i głównych państw kapitalistycznych leżą dążenia ~~zmierzające~~ do panowania nad światem, likwidacji państw socjalistycznych, zahamowania ruchów narodowo-wyzwoleńczych i przywrócenia kapitalistycznych stosunków społecznych.

Po wojnie na czołło państw kapitalistycznych wysunęły się Stany Zjednoczone. Usiłują one podporządkować sobie cały świat kapitalistyczny i narzucić mu swą strategię, nie licząc się z interesami innych państw zarówno należących do różnych bloków militarnych, jak i zachowujących neutralność. Z uwagi na ten fakt, mówiąc obecnie o strategii Zachodu, należy mieć na myśli strategię Stanów Zjednoczonych narzuconą innym państwom kapitalistycznym.

nie znaczy to wcale, że inne państwa, takie jak np. Anglia, NRF czy Francja, nie posiadają własnej strategii narodowej, która niekiedy wywołuje szereg nieporozumień w łonie państw kapitalistycznych.

Ponieważ po zakończeniu II wojny światowej tylko Stany Zjednoczone posiadały broń atomową, poszczególne państwa kapitalistyczne - pomimo wielu wątpliwości i rozbieżności polityczno-ekonomicznych - stosunkowo łatwo podporządkowały się dyktatowi politycznemu i militarnemu Stanów Zjednoczonych. Państwa te liczyły na pomoc ekonomiczną i ochronę "parasola atomowego" Stanów Zjednoczonych.

W tym okresie łatwo było Stanom Zjednoczonym sformułować swą strategię globalną, będącą wyrazem ich agresywnej polityki, polegającą na organizowaniu w sojusze zaczepne sił zbrojnych państw kapitalistycznych, celem otoczenia ze wszystkich stron państw socjalistycznych, a przede wszystkim Związku Radzieckiego.

Pierwszym blokiem zorganizowanym przeciwko krajom socjalistycznym było NATO. Blok ten zaczął kształtować się w roku 1949, a obecną postać uzyskał w roku 1955. W maju 1955 roku do Paktu NATO przystąpiła NRF. W 1966 roku Francja wystąpiła ze zintegrowanej struktury wojskowej tego Paktu. Dążąc do okrażenia Związku Radzieckiego, Stany Zjednoczone poza NATO stworzyły szereg innych sojuszy militarnych takich, jak ANZUS w 1941 r., SEATO w 1954r. i CENTO w 1955 r.

Stratedzy amerykańscy wbrew swoim zakusom militarnym i dążeniom do dominacji światowej twierdzili, że ich strategia ma charakter obronny, a wszelkie sojusze militarne mają jedynie na celu ochronę świata kapitalistycznego przed ekspansją sił socjalistycznych. Dlatego ówczesną strategię nazwano strategią "odstraszenia" lub "zmasowanego odwetu".

Myślą przewodnią ~~strat~~ strategii "zmasowanego odwetu" było przeświadczenie Stanów Zjednoczonych o zdecydowanej ich przewadze nad Związkiem Radzieckim w zakresie broni jądrowej. Na tym też przeświadczeniu oparto teorię, według której każde naruszenie interesów Stanów Zjednoczonych stworzy groźbę wybuchu wojny nuklearnej. A więc była to, wbrew swej nazwie, strategia opierająca się na uderzeniu uprzedzającym.

Strategia ta przewidywała natychmiastowe użycie ~~siły~~ strategicznej broni jądrowej na wypadek zagrożenia na głównym teatrze wojny, którym pozostawał w dalszym ciągu teatr europejski. Na tym teatrze, w myśl strategii "zmasowanego odwetu", obowiązywała koncepcja "tarczy i miecza". Tarczę stanowiły siły zbrojne państw wchodzących w skład NATO, a miecz - strategiczne siły powietrzne Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii, pociski międzykontynentalne i okręty podwodne z pociskami Polaris.

Strategia ta utrzymała się jedynie do 1952 r. Dalsze umacnianie siły Obronnej Obozu państw socjalistycznych, a szczególnie uzyskanie przewagi przez Związek Radziecki w dziedzinie broni jądrowej, oraz nasilenie się walk narodowo-wyzwoleńczych w świecie w radykalny sposób zmieniły układ sił na arenie międzynarodowej. W nowej sytuacji nierealne stało się przekonanie o nienaruszalności kontynentu amerykańskiego. W związku z tym musiał nastąpić krach strategii "zmasowanego odwetu".

Prawdziwym wstrząsem dla tej strategii było wystrzelenie pierwszego sputnika przez Związek Radziecki. Dla strategów Zachodu stało się jasne, że na wypadek wojny kontynent Stanów Zjednoczonych będzie tak samo narażony na uderzenia atomowe, jak kraje przeciwnika i wojna będzie miała nieobliczalne następstwa na ich własnym kontynencie. Wszystkie przewidywania i plany strategiczne dotyczące nie tylko Europy, ale i całego świata stały się więc nieaktualne.

W tej sytuacji politycy i stratedzy amerykańscy dokonali odrotu od koncepcji natychmiastowego uderzenia bronią jądrową przy najmniejszym konflikcie i zaczęli lansować założenia ~~przewidywanych~~ przewidujące zapobieganie wybuchowi powszechnej wojny jądrowej.

Odkąd Związek Radziecki stał się mocarstwem atomowym i zaczął rozbudowywać swoje siły raketowo-jądrowe, a także siły konwencjonalne, Stany Zjednoczone zaczęły dokładnie rozważać skutki, jakie mogłyby mieć miejsce po wykonaniu na ich ~~terytorium~~ terytorium zmasowanych uderzeń jądrowych. Zaczęto rozpatrywać również różne warianty takiego ataku. Między innymi Biuro do Spraw Mobilizacji Stanów Zjednoczonych

/Office of Civil and Defense Mobilization/ zbadało możliwości wykonania ataku na kontynent amerykański poprzez Arktykę. Według obliczeń tego biura atak pociskami balistycznymi poprzez Arktykę może zniszczyć w ciągu jednego dnia 220 ważnych obiektów w Stanach Zjednoczonych. Straty ludzkie w miastach wynosiłyby do 75%. Ogółem po jednorazowym ataku jądrowym - według prognoz biura - byłoby w Stanach Zjednoczonych 54 mil. zabitych i 20 mil. ciężko rannych. W ciągu 7 godzin około 30% powierzchni Stanów Zjednoczonych zostałoby objęte opadami radioaktywnymi. Według oświadczenia gen. Powersa, Związek Radziecki potrzebuje tylko od 263 do 300 rakiet, by sparażliżować cały potencjał przemysłowy i militarny Stanów Zjednoczonych.

Stwierdzono, że przy obecnie istniejących systemach ostrzegania w Stanach Zjednoczonych czas ostrzegania wynosi 15 minut - w odniesieniu do ataku pociskami balistycznymi. Przy zastosowaniu zaś przez Związek Radziecki bomb orbitalnych /FOBS - Fractional Orbital Bombardment System/ czas ostrzegania wynosiłby tylko 3 minuty.

Według oceny niektórych strategów amerykańskich, atak na Stany Zjednoczone może nastąpić nie tylko poprzez ~~xxx~~ Arktykę, ale i Antarktydę. Z kierunku Antarktydy Stany Zjednoczone nie posiadają żadnych systemów ostrzegawczych.

Wnioski wyciągnięte na podstawie analizy powyższej sytuacji zmusiły polityków amerykańskich do poszukiwania nowej strategii, która zapewniłaby imperializmowi możliwość odnoszenia kolejnych sukcesów, w zasadzie bez uciekania się do powszechnej wojny jądrowej. Strażnicy Stanów Zjednoczonych, czując słabość strategii odstraszania, a jednocześnie pragnąc

uniknąć uderzeń jądrowych na swój kontynent na wypadek globalnej wojny jądrowej, sformułowali nowe założenia strategiczne.

W rozważaniach swych założyli, ^{że} nie niekoniecznie każdy konflikt w Europie lub w innych ważnych rejonach świata musi rozpocząć się od razu od zmasowanego uderzenia jądrowego. W istocie rzeczy odwrócili oni koncepcję "tarczy i miecza" i uznali za "tarczę" siły jądrowe, a za "miecz" - konwencjonalne siły zbrojne. Teorię tę sformułował prezydent Kennedy w roku 1962. Wskazywała ona wyraźnie na konieczność odbudowy i rozbudowy sił konwencjonalnych.

W oparciu o tę teorię opracowano koncepcję nazwaną "strategią elastycznego reagowania", która zachowała aktualność do dnia dzisiejszego. Strategia ta ma zapewnić realizację celów polityki Stanów Zjednoczonych na całym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem europejskiego teatru wojny. NATO ^{4 kwietnia 1967 r.} przyjęło strategię elastycznego reagowania jako obowiązującą. ~~W grudniu 1967 roku.~~

Istota strategii elastycznego reagowania - zgodnie z definicją prezydenta Kennedy'ego - polega na "zapewnieniu Stanom Zjednoczonym możliwości prowadzenia każdego rodzaju wojny, to znaczy tak powszechnej, jak i lokalnej, i to zarówno przy użyciu broni jądrowej, jak i konwencjonalnej, na małą lub dużą skalę".

NRF przyjęła co prawda amerykańską strategię, ale nie przestała wysuwać swych zastrzeżeń co do poszczególnych założeń i sposobów jej realizacji. Według poglądów militarystów zachodniemieckich strategia ta kładzie zbyt duży nacisk na rozwiązywanie sytuacji kryzysowych w Europie

środkami politycznymi, a w związku z tym zakłada stosunkowo długi /dla Amerykanów do 30 dni, dla Niemców do 6 dni/ tzw. okres ostrzegawczy od momentu wybuchu kryzysu do ~~poj~~ podjęcia ewentualnych akcji militarnych. Aktualnie Bonn lansuje pogląd, że najprawdopodobniejsza jest sytuacja, w której nie będzie w ogóle okresu ostrzegawczego. Pogląd ten rozpowszechnił się zwłaszcza po agresji izraelskiej przeciwko państwom arabskim, od którego to czasu w NRF coraz więcej uwagi przywiązuje się do koncepcji "prewencyjnych" - konwencjonalnych wojen błyskawicznych, z pełnym wykorzystaniem czynnika zaskoczenia.

Na podstawie dotychczasowych reakcji można sądzić, że koła polityczne i wojskowe NRF będą dążyć do przeformowania lansowanej przez siebie od lat tzw. "strategii obrony wysuniętej mimo obronnych pozorów tej strategii, preferuje się w niej zdecydowane działania zaczepne, które mają być podjęte od samego początku konfliktu zbrojnego. Tak zwana "czołowa rubież obrony", planowana tuż przy granicy NRF z państwami socjalistycznymi, ma w istocie rzeczy zapewnić już w okresie pokoju jak najlepsze warunki do zabiorczych działań ofensywnych. Można więc stwierdzić, że tzw. ugrupowanie obronne i czołowa rubież obrony stanowią w istocie strategiczną rubież wyjściową do działań zaczepnych.

Nowym akcentem w poglądach strategicznych NATO jest wysuwanie teorii "dwóch strategii":

- 1/ strategii zniszczenia sił zbrojnych;
- 2/ strategii wyczerpania materialnego.

Pierwsza jest strategią klasyczną i z tego względu nie wymaga komentarzy. Druga - strategia wyczerpania materialnego - zakłada, że przewaga materialna nad przeciwnikiem w coraz większym stopniu wpływa na wynik wojny i na skutek tego ma takie samo znaczenie jak przewaga ilościowa lub jakościowa sił zbrojnych.

Istotą wojny obliczonej na wyczerpanie materialne jest dokonanie w kulminacyjnym momencie zniszczeń ogromnej ^{ych} skali w gospodarce przeciwnika. Środkiem realizacji strategii wyczerpania materialnego mają być pociski rakietowe z głowicami jądrowymi, a celem - zniszczenie podstaw ekonomiki i zasobów materialnych przeciwnika.

Lansowanie przez teoretyków zachodnich w aktualnej sytuacji polityczno-wojskowej strategicznej koncepcji wyczerpania materialnego przeciwnika ma szczególną wymowę w powiązaniu zarówno z globalną polityką i strategią imperializmu, jak i ze strategią elastycznego reagowania, której istotą jest między innymi dążenie do realizacji globalnych celów za pomocą systematycznej walki w dziedzinie ekonomicznej i naukowo-technicznej. Strategia wyczerpania materialnego jest jakoby uzupełnieniem strategii elastycznego reagowania, zakładającej konieczność nieustannej walki ekonomicznej w celu osłabienia państw socjalistycznych.

Według założeń strategii wyczerpania materialnego drugorzędną rolę odgrywa czas rozpoczęcia akcji w celu niszczenia obiektów gospodarczych przeciwnika, to znaczy, że akcja ta może się rozpocząć na długo przed planowaną wojną - na przykład od sabotażu gospodarczego. Poza tym niekoniecznie musi to być

od razu klasyczny sabotaż, polegający na fizycznym niszczeniu obiektów gospodarczych, lecz może przyjąć on formę osłabiania lub zakłócania procesów wytwórczych, wywoływania rozruchów wewnętrznych bądź też szerszego uzależnienia gospodarczego, które w odpowiednim momencie można by wykorzystać do zahamowania produkcji.

Jak z powyższego wynika, ^{zarówno} strategia wyczerpania materialnego, jak i strategia elastycznego reagowania stanowią jeszcze jeden dowód agresywnego charakteru całej burżuazyjnej doktryny wojennej. Mając na uwadze założenia strategiczne Zachodu, rozpatrzmy więc, jakie siły państw kapitalistycznych mogłyby wziąć udział w ewentualnym konflikcie zbrojnym w Europie.

II. SIŁY ZBROJNE STANÓW ZJEDNOCZONYCH NA KONTYNENCIE AMERYKAŃSKIM, KTÓRE MOGA ODDZIAŁYWAĆ NA EUROPEJSKI TEATR WOJNY

1. Strategiczne siły jądrowe Stanów Zjednoczonych.

W przypadku konfliktu zbrojnego w Europie należy się liczyć z zaangażowaniem na europejskim teatrze wojny - oprócz sił NATO i innych sił państw kapitalistycznych Europy - znacznej części lub większości sił zbrojnych USA, znajdujących się na kontynencie amerykańskim. Najważniejszym elementem sił USA, który w totalnej wojnie jądrowej zostałby wykorzystany do oddziaływania na europejski teatr wojny, są strategiczne siły jądrowe. W skład strategicznych sił jądrowych USA wchodzi: międzykontynentalne pociski balistyczne, atomowe okręty podwodne z pociskami "Polaris" i strategiczne samoloty bombowe.

Do 1960 roku strategiczne siły jądrowe USA dysponowały tylko strategicznym lotnictwem bombowym wyposażonym w bomby termojądrowe. Od 1960 roku rozpoczął się proces wyposażania tych sił w międzykontynentalne pociski balistyczne oraz uzbrajania bombowców strategicznych w rakiety "powietrze-ziemia" z głowicami termojądrowymi o zasięgu ponad 1000 km. Do pierwszej generacji międzykontynentalnych pocisków balistycznych należały takie pociski, jak: Atlas, Titan I oraz Polaris A1, które po paru (4-5) latach zastąpiono pociskami drugiej generacji - Minuteman, Polaris A2, A3.

Równoległe z wyposażaniem strategicznych sił jądrowych w pociski balistyczne wycofywano z uzbrojenia starsze typy bombowców. W miarę postępowania tego procesu stosunek

ilościowy samolotów bombowych do pocisków balistycznych zmieniła się na korzyść pocisków. I tak np. jeśli w 1960 roku stosunek ten wynosił 17:1 na korzyść samolotów, to już od 1964 roku zaczął się stopniowo zmieniać na korzyść pocisków balistycznych. Fakt ten spowodował, że od roku 1965 pociski balistyczne zaczęły spełniać rolę głównego środka strategicznego napadu jądrowego.

W wyniku powyższych przeobrażeń w strukturze strategicznych sił jądrowych USA, w 1968 r. liczba środków napadu jądrowego wzrosła z 1828 do 2359, przy równoczesnym poważnym spadku ogólnej mocy przenoszonych ładunków z około 36 KMT do poniżej 20 KMT. Jest to rezultat zamieszczenia się liczby bombowców /z 1710 do 645 - patrz ~~z~~ tabela 2/, które mogą przenosić bomby o mocy 48 MT każdy, a jednocześnie zwiększenia liczby pocisków balistycznych mogących ~~przenosić~~ przenosić głowice tylko o mocy 1-2 MT.

Wszystkie międzykontynentalne pociski balistyczne, w ogólnej liczbie 1054 /w tym 54 Titan i 1000 Minuteman/, znajdują się na terytorium Stanów Zjednoczonych. ^{Pociski Minuteman} Rozmieszczone są grupami po 50-100 sztuk^{x/} w ^{czterech} ~~pięciu~~ następujących rejonach: Elsworth, Minot, ~~Minot~~, Grand Forks /stan Płd Dakota/; Malmstrom /stan Montana/; ~~Whiteman~~ /stan Missouri/; Warren /stan Wyoming/. ^{Pocisk}

Oprócz pocisków balistycznych Titan i Minuteman USA posiadają - według stanu na 1.9.1968 r. 41 atomowych okrętów podwodnych wyposażonych w 656 pocisków Polaris. Okręty te rozmieszczone są następująco:

- 10 okrętów ze 160 pociskami /14 eskadra/ posiada bazę w Holy Loch w Szkocji; z tej liczby 3-4 okręty podwodne ciągle patrolują na M. Norweskim, a 5 okrętów - na Północnym Atlantyku;

x/ Poszczególne pociski ~~zamiast~~ znajdują się w pojedynczych silosach w odległości 5-20 km jeden od drugiego.

- ← 10 okrętów ze 160 pociskami /16 eskadra/ bazuje w Rota w Hiszpanii; z tej liczby - 7-8 okrętów ciągle patroluje na m. Śródziemnym;

- 9 okrętów ze 144 pociskami /15 eskadra/ posiada bazę w Apra W. Guam; 5-6 okrętów ciągle patroluje na Zachodnim Pacyfiku i M. Płd. Chińskim;

- 6 okrętów ze 96 pociskami /18 eskadra/ bazuje w Charleston na terytorium USA;

- 6 pozostałych okrętów jest w remoncie lub podlega przebrojeniu /w inne pociski/.

Strategiczne samoloty bombowe USA /w sumie 645 sztuk/ w większości bazują na terytorium Stanów Zjednoczonych /541 samolotów/; część /104 samoloty/ bazuje w Syjamie i na wyspie Guam. W Europie strategiczne lotnictwo bombowe USA ma przygotowane bazy na terytorium Wielkiej Brytanii i Hiszpanii.

← Zestawienie ilościowe strategicznych środków napadu jądrowego USA przedstawia tabela 1.

Zgodnie z koncepcją strategiczną NATO strategiczne siły jądrowe Stanów Zjednoczonych są przeznaczone do wykonania zamaszowanych uderzeń jądrowych w totalnej wojnie jądrowej na bazy strategicznych sił jądrowych oraz główne ośrodki potencjału gospodarczo-militarnego państw socjalistycznych. Plany Pentagonu przewidują jednoczesne wykonanie uderzeń jądrowych za pomocą międzykontynentalnych pocisków balistycznych przez biegun północny oraz pocisków Polaris z kilku kierunków. W ślad za uderzeniami raketowymi przewiduje się wykonanie nadołu - również przez biegun północny - głównymi siłami bombowców strategicznych przy czym podstawowa masa uderzeń raketowych i lotnictwa strategicznego USA ma być skierowana na terytorium ZSRR.

Istnieje możliwość, ~~nie~~ że dla wykonania uderzeń jądrowych siłami strategicznego lotnictwa bombowego, Stany Zjednoczone zawczasu przerzucą do baz w Hiszpanii i Wielkiej Brytanii około trzech skrzydeł bombowców w składzie do 140 samolotów.

Z ogólnej liczby 1054 międzykontynentalnych pocisków balistycznych około $3/4$ może być użytych w pierwszym uderzeniu, tj. ponad 750 pocisków.

Z ogólnej liczby 41 okrętów podwodnych z pociskami Polaris w ciągłej gotowości bojowej znajduje się średnio 35-36 okrętów z 576 pociskami. Jeżeli w pierwszym uderzeniu zostałyby użyte również około $3/4$ tych sił, byłoby to prawie 500 rakiet.

Z ogólnej liczby około 645 bombowców strategicznych USA w pierwszym uderzeniu jądrowym wzięłoby prawdopodobnie udział około 70%, to jest 470 samolotów.

Wyżej przytoczone cyfry nie uwzględniają rzecz jasna strat pocisków balistycznych i bombowców, jakie może spowodować obrona powietrzna państw socjalistycznych w czasie ataku jądrowego. Według poglądów Zachodu obrona przeciwlotnicza państw socjalistycznych może zniszczyć około 50% środków napadu powietrznego.

W dziedzinie strategicznych sił jądrowych USA obserwuje się ciągły rozwój. Obecny rozwój strategicznych pocisków balistycznych USA zmierza raczej w kierunku doskonalenia tych pocisków, a nie zwiększania ich ilości. W przyszłości trzon międzykontynentalnych pocisków balistycznych mają stanowić pociski Minuteman II i III /Minuteman II od 1969 r./.

Równoległe z doskonaleniem strategicznych pocisków balistycznych odbywa się przezbrajanie okrętów podwodnych w pociski Polaris A3. W 1970 roku USA przewidują wyposażenie atomowych

derżliw
podwodnych w nowy typ pocisku Posejdon, który ma być uzbrojony w 3 do 10 zespolonych głowic jądrowych. W wyniku tych zabiegów, przy nie zmienionej ilości wyrzutni i pocisków, znacznie wzrośnie ilość głowic jądrowych, które można będzie odpalić w jednej salwie.

W dziedzinie strategicznego lotnictwa bombowego USA planują stopniowe wprowadzanie nowych naddźwiękowych samolotów FB-111 /patrz tabela 2/ i jednocześnie wycofywanie starszej wersji bombowców B-52. Przewiduje się, że do 1971 r. stan samolotów bombowych zmniejszy się do około 440 sztuk. Jednocześnie Stany Zjednoczone prowadzą badania nad nowym naddźwiękowym ciężkim bombowcem strategicznym AMSA.

2. Siły lądowe Stanów Zjednoczonych na kontynencie Ameryki i możliwości ich zaangażowania w Europie

Oprócz strategicznych sił jądrowych Stany Zjednoczone posiadają na swym kontynencie również poważne siły lądowe, które w wypadku wojny zostałyby użyte w Europie lub w innych częściach świata.

W skład sił lądowych USA na kontynencie amerykańskim wchodzi:

- Strategiczne Siły Interwencyjne - 2 korpusy /3 KA i 18 KDP/ liczące w sumie 5 niepełnych dywizji /w tym ^{dwie} DPanc, ^{jedna} DZ i ^{jedna} DPD/ oraz 3 brygad samodzielnych;
- Korpus Piechoty Morskiej - 2 dywizje /2 DPM i 5 DPM/ bez 2 pułków;
- Wydzielona Rezerwa Pierwszej Gotowości /Selective Reserve Force/ - 3 dywizje i 3 brygady;
- Gwardia Narodowa /National Guard/ - 8 dywizji, 18 brygad i liczne jednostki wsparcia;

- Zorganizowane Rezerwy /Organized Reserve/ - 13 dywizji szkolnych, 3 brygady oraz jednostki wsparcia.

Spośród tych sił największą gotowość bojową, umożliwiającą natychmiastowe ich użycie, zachowują stale strategiczne korpusy interwencyjne.

Na europejski teatr wojny dywizje tych korpusów mogą być przerzucone - przy niezakłóconym funkcjonowaniu transportu powietrznego - w następującym czasie:

- dwie dywizje /2 DPanc i 5 DZ/ - w M+3^x; dywizje te posiadają sprzęt ciężki w Kaiserslautern na terenie NRF;

- dywizja powietrzno-desantowa - w m+7;

- *dywizja pancerna z lekkim uzbrojeniem - w M+10-11.*

Dywizje Korpusu Piechoty Morskiej są jednostkami regularnymi, współdziałającymi zawsze z flotami operacyjnymi sił morskich. Przewidziane są do wykorzystania w *czasie* inwazji lub wykonywania desantów morskich na innych kontynentach.

Wydzieloną *Rezerwa* *Pierwszej* *gotowości* stanowią jednostki pochodzące z Gwardii Narodowej i Zorganizowanych Rezerw, które po przeszkoleniu 6-8-tygodniowym mogą być skierowane na poszczególne teatry działań wojennych.

Siły Gwardii Narodowej są przeznaczone do uzupełnienia sił regularnych zaangażowanych na różnych teatrach działań wojennych.

Dywizje Zorganizowanych Rezerw są przeważnie ośrodkami szkoleniowymi. Na osiągnięcie gotowości bojowej potrzebują one najwięcej czasu.

Do tejonów zamorskich siły lądowe USA mogą być przerzucane transportem powietrznym i morskim. (Możliwości przewozu tymi rodzajami transportu obrazuje tabela 6).

x/ "M" oznacza dzień rozpoczęcia mobilizacji.

Zgodnie z poglądami amerykańskimi bardziej efektywnym rodzajem transportu - zwłaszcza gdy chodzi o czas przewozu - jest transport powietrzny. Przewiduje się jednak, że w wojnie jądrowej obydwa rodzaje transportu spotkają się z ogromnymi trudnościami, a przede wszystkim będą narażone na ogromne straty. Doświadczenia przeprowadzone na wyspach Marshalla udowodniły, że uderzenia jądrowe powodują bardzo wysoką falę, która przewraca nawet duże okręty. Konwoje morskie mogą więc być łatwo niszczone bronią jądrową. Bardzo utrudnione będzie również wykorzystywanie portów i lotnisk stałych. Ochrona szlaków powietrznych i morskich wymagać będzie zaangażowania ogromnej ilości samolotów i okrętów.

Jednocześnie trzeba podkreślić fakt, że Stany Zjednoczone mają duże doświadczenia w zakresie przerzutów przez Atlantyk. W czasie II wojny światowej przewoziły bowiem do Europy i Afryki Północnej w ciągu jednego roku 92 związki taktyczne, w tym: 67 dywizji piechoty, 16 dywizji pancernych, 5 dywizji powietrzno-desantowych, 1 dywizję kawalerii i 3 dywizje piechoty morskiej - nie licząc bardzo wielu jednostek wsparcia.

3. Lotnictwo transportowe Stanów Zjednoczonych na kontynencie Ameryki i możliwości jego wykorzystania do przerzutu sił lądowych, sprzętu i wyposażenia

Polityczno-militarne zaangażowanie Stanów Zjednoczonych w różnych rejonach świata wymaga posiadania środków transportu powietrznego zdolnych do przerzutu oddziałów w krótkim czasie na różne kontynenty. Mając to na uwadze, USA rozbudowały odpowiednio jednostki swego lotnictwa transportowego oraz planują wykorzystać do tego celu również część cywilnego lotnictwa transportowego.

DO przerzutów powietrznych Stany Zjednoczone mogą aktualnie wykorzystać następujące siły i środki: 21 wschodnią i 22 zachodnią armię lotnictwa transportowego /łącznie około 500 samolotów transportowych/, jednostki lotnictwa transportowego dowództwa lotnictwa taktycznego /350 samolotów transportowych/ oraz rezerwy dowództwa wojskowego transportu powietrznego /około 1000 samolotów transportowych/x/. Ogółem do przerzutów powietrznych Stany Zjednoczone mogą wykorzystać około 1260 samolotów transportowych.

Możliwości jednorazowego przerzutu przy wykorzystaniu wszystkich samolotów transportowych są następujące: na odległość 6000 km można przewieźć około 16500 ton różnego ładunku i 20 000 ludzi; na odległość zaś 8000 km - około 9000 ton ładunku oraz 20 000 ludzi. Szczegółowe zestawienie możliwości jednorazowego udźwigu lotnictwa transportowego ~~z terytorium~~ Stanów Zjednoczonych przedstawia tabela 3.

Uwzględniając możliwości dokonania przelotu przez Atlantyk do Europy sześcioma trasami, przerzut związków taktycznych - bez przeciwdziałania przeciwnika - może nastąpić w czasie wskazanym w poniższej tabelce.

Wyszczególnienie	Początek przerzutu	Koniec przerzutu
Jedna DZ i jedna DPanx /32000 żołnierzy z lekkim uzbrojeniem/	M	M + 3
Dywizja powietrznodesantowa w pełnym składzie /14500 żołnierzy i 14700 ton uzbrojenia i sprzętu bojowego/	M + 4	M + 7

x/ Cywilne towarzystwa lotnicze zobowiązane są przekazać dowództwu wojskowego transportu powietrznego 265 samolotów w pełnej sprawności technicznej.

1	2	3
Dywizja pancerna z lekkim u-zbrojeniem	M + 8	M + 10-11

Jak wynika z powyższej tabelki, aktualne możliwości trans-
portu powietrznego USA - mimo posiadania stosunkowo znacznej
ilości samolotów transportowych - nie są zbyt duże. Należy
jednakże mieć na uwadze, że możliwości te wzrosną po wypo-
sążeniu lotnictwa transportowego w samoloty transportowe C-5
o prędkości około 1000 km/godz. i maksymalnym udźwigu od 500
do 700 żołnierzy lub 110 ton ładunku. W latach 1969-70
Stany Zjednoczone przewidują bowiem zorganizowanie jednego
skrzydła lotnictwa transportowego wyposażonego w około 50 samo-
lotów C-5. Ta liczba samolotów C-5 zapewni przerzucenie ze
Stanów Zjednoczonych do Europy w ciągu 13 godzin całego stanu
osobowego jednej dywizji bez sprzętu ciężkiego.

4. Możliwości przerzutu sił lądowych, sprzętu i zaopatrzenia ze Stanów Zjednoczonych do Europy transportem morskim

Drugim podstawowym rodzajem transportu /obok lotniczego/,
który USA ^{mogą} mają wykorzystać do przewozu wojsk, uzbrojenia
i sprzętu wojskowego przez Atlantyk, jest transport morski.
Dowództwo sił morskich Stanów Zjednoczonych może zaangażować
do tego celu: siły amfibijne floty /Fleet Amphibious Forces/;
okręty wojskowej służby transportu morskiego /MSTS - Military
Sea Transport Service/ oraz okręty floty handlowej /Merchant
Fleet/.

a/ Siły amfibijne

W związku z przewidywanymi zadaniami siły amfibijne zostały zorganizowane w odpowiednie zespoły /grupy/. We Flocie Atlantyku znajdują się dwie grupy amfibijne posiadające w swoim składzie 52 okręty desantowe oraz we Flocie Pacyfiku również dwie grupy liczące 116 okrętów desantowych. Rozmieszczenie okrętów desantowych sił amfibijnych przedstawia tabela & 5.

Siły amfibijne przeznaczone są przede wszystkim do przewożenia jednostek piechoty. Należy przypuszczać, że spośród ^{z tych} ~~sił~~ ~~amfibijnych~~ do przewozu wojsk z kontynentu Stanów Zjednoczonych na teren Europy będą wykorzystywane tylko ~~te~~ ~~okrety~~ ~~desantowe~~, ~~które~~ ~~bazują~~ ^{ce} ~~na~~ ~~Atlantyku~~. Biorąc pod uwagę ich aktualny stan oraz możliwości/dla przewiezienia jednej dywizji potrzeba około 70 okrętów desantowych/, należy sądzić, że w jednym rejsie siły amfibijne Atlantyku mogą przewieźć około 3/4 dywizji piechoty.

b/ Wojskowa służba transportu morskiego

Według danych z roku 1966 w składzie wojskowej służby transportu morskiego znajdowały się dwie grupy okrętów /etatowa i nieetatowa/ liczące w sumie około 400 jednostek. Do grupy etatowej należą okręty państwowe wykorzystywane do przewozów w okresie pokoju. Grupa ta liczyła około 160 okrętów. Do grupy nieetatowej należą statki wdzierżawione przez państwo od prywatnych towarzystw żeglugowych oraz mogą być włączone w jej skład - zależnie od potrzeb - również okręty z państwowej floty rezerwowej. Grupa nieetatowa liczyła około 240 okrętów.

Przypuszcza się, że w ciągu ostatnich dwóch lat - w związku z wojną w Wietnamie - liczba okrętów w wojskowej służbie transportu morskiego znacznie wzrosła i może wynosić około

500-600 jednostek pływających.

Według źródeł oficjalnych, z etatowej grupy okrętów wojskowej służby transportu morskiego do przewozów wojskowych przez Atlantyk - w razie wojny w Europie - może być wykorzystywanych tylko około 50 okrętów.

c/ Flota handlowa Stanów Zjednoczonych

W skład floty handlowej Stanów Zjednoczonych wchodzi okręty będące w eksploatacji oraz w rezerwie państwowej. Flota ta liczy obecnie około 2600 okrętów o łącznym tonażu 22 miliony BRT. Z liczby tej 917 okrętów o tonażu 9,5 miliona BRT jest w eksploatacji, reszta /1683/ tworzy rezerwę państwową. Około 70% statków czynnej floty handlowej jest w eksploatacji ponad 20 lat.

W skład państwowej floty rezerwowej wchodzi standardowe okręty z okresu II wojny światowej, a m.in. około 1300 jednostek typu "Liberty" oraz 230 typu "Victory". Należy przypuszczać, że okręty te po kilku latach eksploatacji będą wycofywane z użycia.

Amerykanie przewidują wykorzystanie okrętów floty handlowej do transportu wojsk, sprzętu bojowego i środków zaopatrzenia materiałowego. Według źródeł zachodnich przystosowanie do przewozów wojskowych okrętów handlowych będących w eksploatacji wymaga od 2 do 3 tygodni, natomiast przystosowanie okrętów z rezerwy państwowej - od 2 do 3 miesięcy.

^Frzypuszcza się, że do transportów wojskowych Stany Zjednoczone wykorzystają 30-40% środków floty handlowej, czyli około 800-1000 okrętów różnych typów. Z tej liczby okrętów - w razie wojny w Europie - około 20% /tj. 180-200 okrętów/ może być zaangażowanych do przewozów wojskowych przez Atlantyk.

Ta ilość okrętów floty handlowej - łącznie z okrętami wojskowej służby transportu morskimi - jest w stanie przewieźć do portów Europy w ciągu 20-24 dni około 5 dywizji. W związku z koniecznością jednoczesnego przewozu zaopatrzenia do Europy należy liczyć się z tym, że możliwości transportu wojsk drogą morską do Europy zmniejszą się o około 20% i wyniosą do 3-4 dywizji.

Po dokonaniu mobilizacji okrętów będących w rezerwie możliwe jest przerzucenie do Europy dalszych 5-6 dywizji w ciągu ok. 50 dni. Łącznie ~~w~~ w okresie pierwszych dwóch miesięcy wojny Stany Zjednoczone ~~są w stanie~~ ^{można} przerzucić do Europy transportem morskimi maksymalnie do 12 dywizji. /Możliwości transportu morskimi przedstawia tabela 6/.

Nowe koncepcje przewozów morskimi

Według obliczeń amerykańskich wojska lądowe NATO wraz z siłami powietrznymi na europejskim teatrze wojny potrzebowałyby około 17000 ton paliw na dobę. W związku z tak dużymi potrzebami transportu w zakresie tylko samego paliwa oraz możliwościami łatwego zniszczenia baz morskimi i lotniczymi na europejskim teatrze wojny logistycy amerykańscy postulują, ~~że~~ aby bazy i magazyny lądowe zostały w przyszłości zastąpione przez specjalnie rozbudowane floty okrętów transportowych, na których byłyby składowane zasoby materiałowe, sprzęt i uzbrojenie niezbędne do prowadzenia działań bojowych w Europie w początkowym okresie wojny. Floty te pływałyby po ^omirzach lub stacjonowały w określonych bazach morskimi w gotowości do natychmiastowego dowozu ~~dowozu~~ niezbędnych zasobów.

Aktualny projekt amerykański przewiduje zbudowanie do powyższych celów do połowy 1972 r. 30 okrętów transportowych nowego

typu, zwanych Okrętami szybkiego zabezpieczenia logistycznego /Fast Deployment Logistic - FDL/. Ta ilość Okrętów ma zapewnić dostarczenie w stosunkowo krótkim czasie do zachodnich wybrzeży Europy środków materiałowych oraz sprzętu i uzbrojenia potrzebnego dla 2-3 dywizji. /Okręty FDL mają mieć wyporność ok. 40 000 ton i prędkość 24 węzły/.

5. Lotnictwo taktyczne Stanów Zjednoczonych na kontynencie Ameryki i możliwości jego użycia na europejskim teatrze wojny

W wypadku konfliktu zbrojnego w Europie może być wykorzystana na europejskim TW również część sił lotnictwa taktycznego stacjonującego obecnie na kontynencie amerykańskim.

Lotnictwo taktyczne jest głównym elementem sił powietrznych Stanów Zjednoczonych. Zasadniczym jego zadaniem w powszechnej wojnie jądrowej - zgodnie z założeniami dowództwa sił powietrznych USA - ^{byłoby} ~~jest~~ wykonanie zmasowanych uderzeń jądrowych na obiekty znajdujące się w zasięgu jego działania. W wojnach ograniczonych ^{byłoby ono wykonywane} ~~jest ono przeznaczony~~ do wykonywania zadań o charakterze strategicznym, operacyjnym i taktycznym za pomocą klasycznych środków rażenia. Szczególna rola, jaką wyznacza lotnictwu taktycznemu "strategia elastycznego reagowania", spowodowała, że Stany Zjednoczone od kilku lat przywiązują wielką wagę do jego rozwoju.

Główną siłą uderzeniową lotnictwa taktycznego stanowią obecnie taktyczne samoloty myśliwskie, które w coraz większym zakresie przystosowywane są do wykonywania uderzeń konwencjonalnych. Taktyczne samoloty bombowe, będące do lat sześćdziesiątych zasadniczą siłą uderzeniową lotnictwa taktycznego, straciły

swą dominującą rolę w tym lotnictwie i są obecnie wycofywane.

Podstawę sił lotnictwa taktycznego Stanów Zjednoczonych stanowią jednostki regularne liczące około 2800 samolotów bojowych. Z tej liczby około 700 samolotów bazuje w Europie, 1200 w Azji i 900 ^{na} ~~na~~ terytorium St.Zjednoczonych. Stan i rozmieszczenie regularnych sił lotnictwa taktycznego St.Zjednoczonych przedstawia tabela 4.

Oprócz regularnych sił lotnictwa taktycznego St.Zjednoczonych nie posiadają gwardię narodową sił powietrznych, w której składzie znajduje się około 800 samolotów bojowych. Siły te są rozmieszczone w całości na terytorium St.Zjednoczonych.

Łącznie w składzie jednostek regularnych i gwardii narodowej sił powietrznych na terytorium St.Zjednoczonych znajduje się około 1700 samolotów bojowych, które są przeznaczone do wykorzystania na różnych TW. Uwzględniając rolę i znaczenie poszczególnych TW można przewidywać, że siły te zostałyby wykorzystane w sposób następujący: około 50% - na europejskim TW /850 samolotów/, 30% na azjatyckim TW /510 samolotów/ i 20% - w odwodzie na terytorium USA /340 samolotów/.

Ponieważ na europejskim teatrze ~~x~~ wojny najważniejszy jest środkowoeuropejski TDW, należy przypuszczać, że 850 samolotów /przewidzianych na europejski TW/ może być podzielonych następująco: 550 samolotów /65%/ na środkowoeuropejski TDW oraz 300 samolotów /35%/ na południowoeuropejski TDW. Na północnoeuropejskim zaś TDW będzie przypuszczalnie działać taktyczne lotnictwo brytyjskie oraz lotnictwo z lotniskowców.

Eskadry lotnictwa taktycznego mogą być przerzucane ze Stanów Zjednoczonych do Europy w następujący sposób:

- bezpośrednio - ze wschodnich baz na kontynencie Stanów Zjednoczonych do Europy z tankowaniem w powietrzu; przelot samolotów trwa 7-8 godzin;

- pośrednio - ze wschodnich baz na terytorium Stanów Zjednoczonych przez lotniska pośrednie /Islandia, Azory/; przelot z wykorzystaniem lotnisk pośrednich trwa 11-12 godzin^{x/}.

Szczegółowe zestawienie ilości lotnictwa taktycznego, które może działać na ETW wraz z lotnictwem taktycznym przybywającym ze Stanów Zjednoczonych - patrz rozdział: Taktyczne siły Powietrzne w Europie.

6. Floty operacyjne sił morskich głównych państw kapitalistycznych i możliwości ich użycia w Europie

Istotnym elementem sił zbrojnych Stanów Zjednoczonych, za pomocą którego mogą interweniować w razie konfliktu zbrojnego na europejskim teatrze wojny, są floty operacyjne sił morskich. Floty morskie Stanów Zjednoczonych są rozrzucone po różnych akwenach morskich. Na europejskim teatrze wojny mogą być użyte siły morskie Stanów Zjednoczonych znajdujące się na Atlantyku, Morzu Północnym i Śródziemnym. Ponadto wspólnie z nimi mogą być wykorzystane floty morskie NRF, Belgii, Holandii, Francji, Danii, Norwegii i Wielkiej Brytanii.

A. Siły morskie Stanów Zjednoczonych

Flota Atlantyku aktualnie posiada około 130 okrętów bojowych, z których większość bazuje na zachodnim Atlantyku. Na wschodnim Atlantyku i Morzu Norweskim znajduje się obecnie około 40 okrętów /w tym ^{około 10} ~~do~~ atomowych okrętów podwodnych i 1 lotniskowiec ZOP/.

Przewiduje się, że na wypadek wojny w Europie siły morskie wschodniego Atlantyku mogą wzrosnąć do 100 okrętów.

x/Ogólnie na przygotowanie przerzutu, przerzut i osiągnięcie gotowości bojowej do działań z lotnisk uprzednio przygotowanych na TDW potrzeba około jednej doby.

Część sił z Floty Atlantyku /41 okrętów/ została skierowana na Morze Śródziemne /patrz tabela 10/.

Na każdym lotniskowcu amerykańskim bazuje od 72 do 86 samolotów, w tym 39-48 nosicielei broni jądrowej. Zapas amunicji jądrowej na każdym lotniskowcu wynosi od 108 do 144 jednostek. Lotniskowce brytyjskie zabierają po 30 samolotów, w tym 15 samolotów nosicielei broni jądrowej. Zapas amunicji jądrowej na każdym lotniskowcu brytyjskim wynosi około 30 jednostek.

Strefa działań lotnictwa pokładowego sił morskich w obszarze wschodniego Atlantyku i Morza Norweskiego obejmuje północną i zachodnią część Związku Radzieckiego, północną część PRL i NRD oraz Morze Bałtyckie. Natomiast strefa działań lotnictwa pokładowego 6 Floty amerykańskiej bazującej na Morzu Śródziemnym obejmuje: Albanie, Jugosławię, Węgry, Bułgarię, Rumunię i Związek Radziecki /Kaukaz i rejony zakaukaskie/.

Na lotniskowcach znajdujących się w rejonie wschodniego Atlantyku i na Morzu Śródziemnym bazuje 497-582 samolotów /tabela 8/. Dane dotyczące lotnictwa pokładowego obrazuje tab.9.

B. Siły morskie państw kapitalistycznych w Europie

W poszczególnych akwenach morskich europejskiego teatru wojny bazuje ponad 580 okrętów różnych państw kapitalistycznych Europy. /Szczegółowe rozmieszczenie tych okrętów przedstawia tabela 10/. Z rozmieszczenia tych okrętów wynika, że ogółem na Morzu Bałtyckim może działać do 120 okrętów, na Morzu Północnym - około 100, na wschodnim Atlantyku i Kanale ~~M~~ La Manche - około 120, na Morzu Norweskim - około 40 i na Morzu Śródziemnym - około 270 okrętów. Razem z okrętami USA na różnych akwenach morskich otaczających ETW może działać na tym teatrze około 630 okrętów różnych typów, należących do różnych państw kapitalistycznych.

III. SIŁY ZBROJNE PAŃSTW KAPITALISTYCZNYCH NA KONTYNUENCIE EUROPEJSKIM

Na kontynencie europejskim znajduje się ^{określona} ~~ogromna~~ ilość jednostek sił zbrojnych państw obozu kapitalistycznego. W skład tych sił wchodzi jednostki oddane do dyspozycji NATO, narodowe siły państw uczestników NATO oraz siły państw kapitalistycznych nie należących do NATO, które jednakże w razie wojny - zgodnie z naszymi przewidywaniami - mogą być wykorzystane przez NATO. W wypadku wojny zasadniczą rolę w ramach sił zbrojnych NATO - według opinii Zachodu - mają spełniać strategiczne siły jądrowe.

1. Strategiczne siły jądrowe w Europie.

Spośród europejskich państw kapitalistycznych strategicznymi siłami jądrowymi dysponują jedynie Francja i Wielka Brytania. Oprócz tego w Europie znajduje się część strategicznych sił jądrowych Stanów Zjednoczonych. Łącznie na europejskim teatrze wojny znajdują się 124 strategiczne samoloty bombowe /88 Wielkiej Brytanii i 36 Francji/, 25 pocisków balistycznych SSRS oraz 336 pocisków Polaris na atomowych okrętach podwodnych. Ilość strategicznych środków jądrowych poszczególnych państw obrazuje poniższa tabelka.

Państwa	Strategiczne samoloty bombowe	Pociski balistyczne SSRS	Pociski Polaris	Razem
Francja	36	25	-	61
W. Brytania	88 ^{x/}	-	16	104
USA	-	-	320 ^{xx/}	320
Razem	124	25	336	485

x/ Niektóre źródła podają liczbę 80.

xx/ Uwzględniono 10 AOP znajdujących się na Atlantyku i 10 AOP na Morzu Śródziemnym.

Zgodnie z planami Zachodu w razie wojny może być przerwane z Stanów Zjednoczonych do Europy do trzech skrzydeł strategicznych lotnictwa bombowego, to jest około 140 strategicznych bombowców, oraz 4 - 5 okrętów podwodnych z pociskami Polaris, a w przyszłości - Posejdon.

Francja w najbliższych latach /1969-1971/ nie zamierza powiększać ilości strategicznych samolotów bombowych. Planuje jedynie budowę jednego okrętu podwodnego z 16 pociskami balistycznymi. Wielka Brytania natomiast w latach 1969-1971 planuje zmniejszenie liczby swych strategicznych bombowców do 64 /o 24 bombowce/ - z jednoczesnym powiększeniem liczby okrętów podwodnych z pociskami Polaris do 4 okrętów /o 3 okręty/. W związku z powyższym można się spodziewać, że w latach 1969-1971 w Europie będzie się znajdować około 525 wszystkich strategicznych środków jądrowych państw kapitalistycznych. Szczegółow rozliczenie - patrz tabela 16.

Jak wynika z planów rozwoju strategicznych sił jądrowych państw kapitalistycznych w Europie, wzrasta coraz bardziej rola strategicznych pocisków balistycznych kosztem bombowców strategicznych. Już obecnie widać wyraźnie, że pociski te są głównym strategicznym środkiem napadu jądrowego na europejskim teatrze wojny.

Strategiczne siły jądrowe w Europie - łącznie ze strategicznymi siłami jądrowymi na terytorium Ameryki - stanowią główną siłę uderzeniową Zachodu. Siła ta - zgodnie z koncepcjami strategicznymi Zachodu - jest przeznaczona do zniszczenia potencjału militarnego, przemysłowego i ekonomicznego państw obozu socjalistycznego.

W ramach tych koncepcji pociski balistyczne Polaris mają być użyte do niszczenia stałych obiektów strategicznych, takich

jak: bazy raketowe i lotniska, na których stacjonują bombowce nosiciele broni jądrowej, ważne ośrodki przemysłowe, ważne węzły komunikacyjne itp.

Strategiczne lotnictwo bombowe rozmieszczone na europejskim teatrze wojny przewidziane jest głównie do uzupełnienia uderzeń wykonanych pociskami Polaris. Z baz w Wielkiej Brytanii lotnictwo strategiczne może wykonywać uderzenia na północne, środkowe i północno-wschodnie obszary PRL oraz na północno-zachodnie obszary ZSRR. Z baz w Hiszpanii zaś może ono atakować południowo-zachodnie obszary PRL i południowo-wschodnie obszary ZSRR.

2. Zasoby amunicji jądrowej

Obok arsenału środków przenoszenia broni jądrowej państwa zachodnie zgromadziły na terenie Europy dużą ilość amunicji jądrowej. W sumie znajduje się tu około 9000 ładunków jądrowych, w tym około 7000 ładunków należących do USA /reszta to ładunki brytyjskie i francuskie/.

Stany Zjednoczone dysponują aktualnie /łącznie z amunicją jądrową znajdującą się w Europie/ zapasem około 55 000 ładunków jądrowych, z czego w stanie gotowym do użycia jest ponad 33 000 ładunków. Z tej liczby około 5 000 ładunków jest przeznaczonych dla środków napadu strategicznego bazujących na terytorium Stanów Zjednoczonych, reszta zaś - dla środków rozmieszczonych na różnych teatrach wojny.

Brytyjskie zapasy amunicji jądrowej są niewielkie w porównaniu z zapasami USA. Wynoszą one około 1 500 ładunków, z czego około 400 ładunków jest przeznaczonych dla lotnictwa strategicznego /w tej liczbie 400 ładunków jest prawdopodobnie około

300 bomb i 100 głowic pocisków Blue Steel/.

Francuskie zapasy amunicji jądrowej są jeszcze mniejsze i wynoszą około 50-60 ładunków jądrowych. Prawdopodobnie są to bomby lotnicze, każda o mocy 60 kt.

Spośród 9000 ładunków jądrowych zgromadzonych przez dowództwo sił zbrojnych NATO w Europie 2/3 tych środków /około 6000 ładunków/ znajduje się na środkowoeuropejskim TDW^{x/}. Ładunki te rozmieszczone są na terytorium NRF, Belgii, Holandii i Wielkiej Brytanii. Są one przeznaczone do zabezpieczenia operacji całego okresu wojny na tym teatrze.

Na północnoeuropejskim TDW dowództwo NATO dysponuje zapasami prawdopodobnie nie przekraczającymi 500 ładunków jądrowych. Amunicja ta zmagazynowana jest na terytorium NRF i przeznaczona dla środków napadu jądrowego podległych siłom zbrojnym NRF.

O ładunkach jądrowych na południowoeuropejskim TDW brak jest danych.

3. Połączone i narodowe siły lądowe państw NATO oraz siły lądowe innych państw kapitalistycznych na europejskim teatrze wojny.

W ramach lądowych sił zbrojnych państw kapitalistycznych na europejskim teatrze wojny zasadniczy trzon stanowią połączone siły lądowe NATO. Rozpatrując ten teatr wojny należy jednakże brać pod uwagę również związki i oddziały narodowe państw członkowskich NATO oraz siły takich państw, jak Francja, Austria i Hiszpania, które w wypadku wojny zostałyby z całą pewnością wykorzystane przeciwko wojskom Układu Warszawskiego.

x/ Możliwości środków napadu jądrowego państw NATO obrazuje tabela 26. Możliwą zaś ilość środków napadu jądrowego na europejskim teatrze wojny przedstawia tabela 25.

W składzie połączonych sił lądowych NATO znajdują się 53 dywizje i 24 brygady /patrz tabela 24/. W skład sił narodowych państw członkowskich NATO wchodzi 11 dywizji i 31 brygad. Natomiast siły innych państw kapitalistycznych w Europie, które mogą wziąć udział w wojnie, liczą 14 dywizji i 24 brygady.

W sumie na europejskim teatrze wojny po stronie Zachodu znajduje się 78 dywizji i 79 brygad. Siły te - rzecz zrozumiała - w razie wojny zostałyby wykorzystane na wszystkich TDW Europy, jednakże ich przeważająca większość zostałaby zaangażowana do działań na środkowoeuropejskim TDW z uwagi na to, że jest to najważniejszy teatr na kontynencie europejskim.

Aktualnie na środkowoeuropejskim TDW znajdują się 23 dywizje i 1 brygada ze składu sił lądowych NATO, 11 dywizji i 19 brygad z sił narodowych oraz 14 dywizji i 10 brygad należących do innych państw kapitalistycznych Europy. Łącznie na środkowoeuropejskim TDW znajduje się 48 dywizji i 30 brygad /około 720 000 ludzi/, czyli około 60 % wszystkich sił państw obozu kapitalistycznego stacjonujących w Europie.

Siły lądowe NATO na środkowoeuropejskim TDW zorganizowane są w dwie grupy armii: Północną i Centralną. W skład Północnej Grupy Armii wchodzi 11 dywizji /3 dywizje brytyjskie, 4 NRF, 2 belgijskie, 2 holenderskie i 1 brygada kanadyjska/. W skład Centralnej Grupy Armii wchodzi 12 dywizji /5 amerykańskich i 7 NRF/.

Ponadto dowództwu sił lądowych NATO na tym TDW podporządkowana jest tzw. brygada interwencyjna w składzie 6 batalionów /wydzielonych przez St.Zjednoczone, Wielką Brytanię, NRF, Belgię, Kanadę i Włochy/, stanowiąca odwód sił lądowych NATO. Brygada ta przeznaczona jest do natychmiastowego użycia w konfliktach lokalnych, głównie na skrzydłach strefy NATO. Wszystkie związki

sił lądowych NATO na środkowoeuropejskim TDW są rozmieszczone na terytorium NRF, które stanowi główną strefę działań bojowych tego teatru.

Podstawową siłę uderzeniową wymienionych grup armii stanowią: taktyczno-operacyjna broń jądrowa oraz dywizje pancerne i zmechanizowane, które pod względem systemu organizacyjnego, uzbrojenia i sprzętu znacznie przewyższają dywizje znajdujące się na pozostałych dwóch TDW. Spośród sił lądowych na środkowoeuropejskim TDW największą wartość bojową przedstawiają związki taktyczne NRF i Stanów Zjednoczonych. Gotowość bojową osiągają one w ciągu 2 - 2,5 godzin po ogłoszeniu alarmu, z równoczesnym wyjściem z garnizonów, zaś związki brytyjskie - po 3-3,5 godzinach, a wojska duńskie, holenderskie i belgijskie dopiero po 6 - 10 godzinach.

Stopień ukompletowania związków taktycznych sił lądowych NATO jest różny: od 75 do 100 % stanu wojennego. Obecnie pełne stany posiadają wojska amerykańskie oraz w około 90 % ukompletowane są wojska zachodnioniemieckie. Oznacza to, że podstawowe siły lądowe NATO znajdujące się w zachodniej części Europy są w stanie przejść do działań bojowych w sposób zorganizowany, bez większych uzupełnień.

Zasadnicze siły lądowe NATO na środkowoeuropejskim TDW rozmieszczone głównie we wschodniej części NRF /na głębokości około 200 km od jej granicy wschodniej/ stanowią pierwszy rzut strategiczny tego teatru działań wojennych. Drugi rzut strategiczny może być stworzony z jednostek zmobilizowanych na obszarze teatru lub podciągniętych z innych europejskich TDW. Odwody strategiczne stanowią obecnie siły znajdujące się w W. Brytanii i Stanach Zjednoczonych.

Siły Północnej i Centralnej Grupy Armii przedstawiają się następująco:^{x/}

	Dy- wizji	Działa i moźdz. kon- wenc.	atomo- we wszyst- kich kalibr.	Wyrzut. raket	Razem środki przen. br. jadr.	Czoł- gi	Transp. opanc.	Śmi- głowce
KA	11	1328	304	76 ^{xxx}	380	2590	3600	270
KA	12 ^{xx}	1045	938	122 ^{xxxx}	1060	3271	9280	1670
z zem								
TDW	23	2373	1242	198	1440	5861	12800	1940

Z powyższego zestawienia się wynika, że Centralna Grupa Armii stanowi znacznie silniejsze zgrupowanie wojsk lądowych niż Północna Grupa Armii i jest ona główną siłą uderzeniową NATO na tym teatrze. W Północnej Grupie Armii najsilniejsze zgrupowanie tworzy 1 KA NRF. Związki taktyczne, szczególnie Stanów Zjednoczonych i NRF, przystosowane są do prowadzenia samodzielnych działań manewrowych - zarówno przy użyciu środków konwencjonalnych, jak i broni jądrowej.

W wojnie jądrowej główną siłą uderzeniową obydwóch grup armii będą broń masowego rażenia oraz wojska pancerne i zmechanizowane. Obydwie grupy armii dysponują dużą ilością taktyczno-operacyjnych środków przenoszenia broni jądrowej, z czego większość stanowią środki taktyczne.

x/Patrz "Biuletyn Wywiadowczy", wyd. Zarz. II Szt. Gen., 1968 r.
 xx/Bez 2 KA /F/ i dywizji port.
 xxx/W tym 8 wyrzutni Pershing.
 xxxx/W tym wyrzutnie Pershing i Mace.

Ilość środków przenoszenia broni jądrowej w poszczególnych korpusach NATO przedstawia się następująco:

Korpusy amerykańskie	Korpusy zachodniemieckie			1 KA	1 KA	1 KA
	5 KA	1 KA	2 KA	3 KA	/Br/	/B/
262	264 ^{xx}	218	144	48	32	32

Przypuszczalny przydział amunicji jądrowej dla grup armii i jej podział na poszczególne korpusy obrazuje poniższe zestawienie.

Ogółem	7 KA	5 KA	1 KA	2 KA	3 KA	1 KA	1 KA	1 KA	W dyspozycji dców grup armii
	/A/	/A/	/N/	/N/	/N/	/Br/	/B/	/H/	
150	-	-	40	-	-	20	15	15	60
425	80	60	-	45	40	-	-	-	200

Biorąc pod uwagę ^{siły jądrowe} siły jądrowe wydzielone do NATO, siły narodowe oraz możliwości mobilizacyjne państw członków NATO, a także możliwości przerzutu ZT na kontynent europejski, ocenia się, że ilość dywizji na środkowoeuropejskim TDW z 23 dywizji i 1 brygady może wzrosnąć od M do M + 7 o 18 dywizji i 1 brygadę ^{xxx} to znaczy, że w M + 7 mogą być na tym teatrze 43 dywizje i 2 brygady.

W okresie od M + 8 do M + 15 mogą napłynąć nowe siły w ilości 12 dywizji i 3 brygad ^{xxxx}, co oznacza, że w M + 15 byłoby w sumie 55 dywizji i 5 brygad.

x/Wliczono działa atomowe oraz HJ i Sergeant.

xx/Wliczono 7 DZ /NRF/.

xxx/Uwzględniono: W. Bryt. - 1 dyw. i 1 bryg. pow. des.; NRF - 8 dyw.; Belgia - 2 dyw.; Holandia - 1 dyw.; Stany Zjedn. - 2 dyw.; Francja - 4 dyw. Razem 18 dyw. i 1 bryg.

xxxx/Wzięto pod uwagę: W. Bryt. - 1 dyw. i 1 bryg.; NRF - 10 dyw.; Holandia - 1 bryg.; Kanada - 1 bryg.; St. Zjedn. - 1 dyw.; Razem 12 dyw. i 3 bryg.

Drugie miejsce pod względem wielkości i siły stanowią ^{wojska} ~~siły~~ lądowe NATO na południowo-europejskim TDW, który podzielono pod względem operacyjnym na część południową - Włochy, oraz południowo-wschodnią - Turcja i Grecja. Stan liczbowy sił lądowych na południowo-europejskim TDW wynosi 480 000, czyli prawie 39% wojsk lądowych europejskiego TW.

W skład sił lądowych południowo-europejskiego TDW wchodzi głównie dywizje piechoty. Mało jest związków pancernych. W porównaniu do większości ZT zgrupowania środkowo-europejskiego TDW, dywizje i brygady tego teatru dysponują znacznie mniejszą siłą ogniową i mniejszymi możliwościami manewru. Największą wartość bojową na tym TDW przedstawiają włoskie siły lądowe osłaniające południowe skrzydło NATO.

W południowo-wschodniej części tego TDW zgrupowanie operacyjne stanowią siły lądowe Grecji i Turcji, zabezpieczające cieśniny Bosfor i Dardanele. Liczą one około 22 dywizji i 12 brygad. Na uwagę zasługuje tu fakt, że ^{te} ZT dysponują małą ilością czołgów i innego ciężkiego uzbrojenia. Stąd też, mimo znacznej ilości dywizji, to zgrupowanie operacyjne nie przedstawia zbyt dużej siły. Przypuszczalnie ~~je~~ w jego skład wchodzi około 2300 czołgów różnych typów, przeważnie przestarzałych i zużytych technicznie. Stan liczbowy taktycznych środków przenoszenia broni jądrowej wynosi prawdopodobnie około 150 /armaty 175 mm, haubice 203,2 mm, wyrzutnie pocisków rakiet. "HJ"/.

Związki taktyczne Turcji ukończone są w 70-85% i mogą być uzupełnione do 100% w ciągu około 3 dni. Stopień ukończenia sił lądowych Grecji jest bardziej zróżnicowany i wynosi dla sześciu dywizji 50%, a dla pozostałych trzech dywizji -

około 20-30%.

W skład sił lądowych rozmieszczonych na północno-europejskim TDW w okresie pokoju wchodzi 6 dywizja zmechanizowana NRF i brygada norweska, a w wypadku wojny przewiduje się włączenie także sześciu brygad duńskich.

Jest to niewielka ilość wojsk lądowych. Położenie lądowej części północnoeuropejskiego TDW, a zwłaszcza Danii i Norwegii, prawie całkowicie wyklucza możliwość współdziałania tych sił lądowych. Dlatego też główne zadania osłony północnego skrzydła NATO powierza się połączonym siłom powietrznym ~~oraz siłom~~ ~~powietrznym~~ oraz siłom morskim.

4. Taktyczne siły powietrzne w Europie

Taktyczne siły powietrzne w Europie obejmują taktyczne siły powietrzne /TSP/ NATO oraz siły powietrzne państw kapitalistycznych będące poza NATO. Można przewidywać, że całość tych sił zostanie przeznaczona zarówno do wykonywania operacji powietrznych /samodzielnych i połączonych/, jak i zabezpieczenia działań wojsk lądowych NATO na poszczególnych TDW.

W składzie taktycznych sił powietrznych w Europie znajduje się w sumie około 4465 samolotów bojowych /patrz tabela 18/. W tej liczbie jest około 2367 samolotów uderzeniowych /bez samolotów OPL i rozpoznawczych/, w tym zaś około 1044 nosiciele broni jądrowej. Na ogólną liczbę 4465 samolotów bojowych wszystkich państw kapitalistycznych w Europie w składzie NATO znajduje się 2749 samolotów, w tym 1656 samolotów uderzeniowych, a wśród nich 996 nosiciele broni jądrowej.

Taktyczne siły powietrzne rozmieszczone są na wszystkich teatrach działań wojennych Europy, jednakże największa ich ilość znajduje się na środkowoeuropejskim TDW. Na tym teatrze

bazuje bowiem około 2647 samolotów /ok.60%/, w tej liczbie około 1418 samolotów uderzeniowych, a w tym 852 nosiciele broni jądrowej.

Na północnoeuropejskim TDW jest około 865 samolotów, z tego 351 uderzeniowych. Nosiciele broni jądrowej na tym teatrze nie ma w ogóle. Na południowoeuropejskim TDW znajdują się około 952 samoloty^{ok.}, w tej liczbie około 597 samolotów uderzeniowych, a w tym 192 nosiciele broni jądrowej /tabela 18/.

Jak wynika z powyższych danych, w skład taktycznych sił powietrznych w Europie wchodzi duża ilość samolotów uderzeniowych /55%/, wśród których jest dużo nosicieli broni jądrowej /48%/.

Zgodnie z poglądami strategów USA, TSP w Europie z chwilą rozpoczęcia wojny jądrowej mają wziąć udział w połączonej Operacji lotniczo-rakietowej wykonanej na obszar państw Układu Warszawskiego na głębokość 1000-1200 km, tzn. łącznie z zachodnimi obszarami ZSRR.

Po przeprowadzeniu operacji lotniczo-rakietowej poszczególne związki operacyjne lotnictwa taktycznego - zgodnie z założeniami NATO - są przewidziane do zabezpieczenia działań związków operacyjnych sił lądowych. I tak 4 i 2 PTSP mają działać na kierunku Północnej i Centralnej Grupy Armii; 5 PTSP - na kierunku 3 AP włoskiej; 6 PTSP - na kierunku 1 AP greckiej oraz 1,2 i 3 AP tureckiej. Siły powietrzne Danii i Norwegii są przeznaczone do wykonywania zadań w ramach operacji prowadzonych w rejonie Cieśnin Duńskich, Morza Bałtyckiego i Morza Północnego. Siły powietrzne państw neutralnych mogą działać wg narodowych planów obrony lub wykonywać zadania w ramach sił NATO.

a/ Taktyczne siły powietrzne państw kapitalistycznych
na środkowoeuropejskim TDW

Można przewidywać, że taktyczne siły powietrzne /PTSP/ znajdujące się na środkowoeuropejskim TDW przeznaczone są do użycia przede wszystkim na północnym i centralnym kierunku strategicznym oraz zabezpieczenia działań sił lądowych /patrz tabela 20/.

W skład TSP na środkowoeuropejskim TDW wchodzi zintegrowane siły powietrzne państw sygnatariuszy NATO: 2 i 4 PTSP, 16 ALT i siły powietrzne Portugalii. Podczas wojny w skład TSP na tym TDW mogą wejść również siły powietrzne Francji oraz państw neutralnych: Austrii, Szwajcarii i Hiszpanii. Łącznie z siłami powietrznymi tych ostatnich państw na SETDW byłoby ponad 2647 samolotów bojowych, a w tym 1418 uderzeniowych, w tej liczbie zaś około 852 nosiciele broni jądrowej.

Główną siłą uderzeniową TSP NATO na SETDW są taktyczne samoloty myśliwskie 3 i 17 ALT Stanów Zjednoczonych oraz grupy lotnictwa "Północ" i "Południe" /NRF/.

Należy się liczyć z tym, że w wypadku wojny w Europie TSP NATO na SETDW zostałyby wzmocnione. Wzmocnienie to nastąpiłoby prawdopodobnie przed rozpoczęciem działań wojennych - w wyniku przebazowania lotnictwa taktycznego ze Stanów Zjednoczonych lub W. Brytanii - bądź też przez zmobilizowanie nowych sił w państwach NATO znajdujących się w granicach SETDW. Uwzględniając powyższe możliwości wzmocnienia lotnictwa taktycznego NATO w Europie, jeżeli nie byłoby przeciwdziałania, 2 PTSP mogłyby posiadać w M + 5-6 około 750 samolotów, zaś 4 PTSP - około 1400 samolotów. Natomiast w M + 15 2 PTSP mogłyby posiadać ponad 1000 samolotów, a 4 PTSP - około 2000 samolotów bojowych.

~~Wzrost siły w lotnictwie taktycznym obrazuje tabela 21/.~~
/Narastanie sił w lotnictwie taktycznym obrazuje tabela 21/.

Po wykonaniu zadań strategiczno-operacyjnych w ramach pierwszej operacji lotniczo-rakietowej początkowego okresu wojny jądrowej - zgodnie z aktualnymi założeniami NATO - siły 2 PTSP są przewidziane do zabezpieczenia działania Północnej Grupy Armii, a 4 PTSP - Centralnej Grupy Armii. W ramach operacji tych grup armii taktyczne siły powietrzne mogą wykonywać takie zadania, jak: walka o przewagę jądrową i panowanie w powietrzu, izolacja pola walki i bezpośrednie wsparcie sił lądowych na polu bitwy.

b/ Taktyczne siły powietrzne państw kapitalistycznych na północnoeuropejskim TDW

W skład ^{sił} armii powietrznych NATO na północnoeuropejskim TDW wchodzi: siły powietrzne Danii, grupy lotnictwa "Północ" i "Południe" sił powietrznych Norwegii oraz skrzydła lotnictwa taktycznego sił powietrznych NRF bazujące na obszarze Schleswigo-Holsztynu.

Powyższy skład jest określony formalną przynależnością ^{tych} sił do lotnictwa taktycznego. Z punktu widzenia operacyjnego na północnoeuropejskim TDW należy uwzględnić również lotnictwo morskie - bazowe i pokładowe, którego działalność byłaby ściśle powiązana z TSP bazującymi na lądzie. Ponadto należy wziąć pod uwagę także siły powietrzne Szwecji /ogólny stan sił - patrz tabela 22/.

Należy przewidywać, że TSP NATO znajdujące się na północnoeuropejskim TDW wraz z lotnictwem morskim byłyby użyte - poza wykonywaniem /samodzielnych i połączonych/ operacji powietrznych w początkowym okresie wojny - do działań w ramach kombinowanych

operacji na Obszarach Morza Bałtyckiego, Cieśnin Duńskich, Półwyspu Jutlandzkiego, Morza Północnego i Norweskiego.

TSP NATO na północnoeuropejskim TDW - w porównaniu do innych TDW - są najsłabsze tak pod względem siły uderzeniowej /w związku z brakiem nosicieli broni jądrowej/, jak i składu ilościowego. Ponadto ich bazy są rozproszone na dużych obszarach /od Schlezwig-Holsztynu aż po północną Norwegię/. Ograniczona sieć lotniskowa na tym TDW nie pozwala na ~~ry~~ radykalne wzmocnienie tych sił jednostkami lotniczymi Stanów Zjednoczonych lub Wielkiej Brytanii. Możemy oceniać, że główną siłą uderzeniową na północnoeuropejskim TDW będzie lotnictwo morskie NRF oraz lotnictwo pokładowe Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii. Przemawia za tym zarówno przewidywana ilość lotniskowców uderzeniowych /5-6/, na których pokładzie znajduje się około 400 samolotów, jak i fakt, że na lotniskowcach tych bazuje duża ilość nosicieli broni jądrowej /około 200 samolotów/.

Po częściowym zwiększeniu stanu bojowego TSP NATO na północnoeuropejskim TDW, a głównie po wejściu w jego granice zespołów lotniskowców uderzeniowych Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii, w czasie M + 5 ogólna liczba samolotów może wzrosnąć o 100%, a w M + 10 o około 250%.

Jeśli chodzi o siły powietrzne Szwecji, to ~~nie należy pamiętać~~ ~~to~~ przedstawiają one poważną siłę uderzeniową, gdyż w ich składzie znajduje się około 590 samolotów bojowych. W wypadku zaangażowania się Szwecji po stronie NATO lotnictwo to stanowiłoby dużą groźbę dla naszych sił rozmieszczonych na Morzu Bałtyckim oraz na północnych obszarach Polski i ZSRR.

c/ Taktyczne siły powietrzne państw kapitalistycznych
na południowo europejskim TDW

Na południowo europejskim TDW siły powietrzne NATO zorganizowane są w dwa związki operacyjne: 5 PTSP w składzie 56 ALT /włoskiej/ i 40 GLT /Stanów Zjednoczonych/, rozmieszczonych na terytorium Włoch; 6 PTSP w składzie 28 ALT /greckiej/, 1 i 3 ALT /tureckiej/ oraz GLT Stanów Zjednoczonych, rozmieszczonych na terytorium Grecji i Turcji /stan się - patrz tabela 23/.

Siły te - jak wynika z ogólnych założeń NATO - mogą być wykorzystane do prowadzenia operacji powietrznych /samodzielnych i połączonych/ oraz zabezpieczenia działań bojowych: 5 PTSP - włoskich związków operacyjnych sił lądowych na kierunku bałkańskim, 6 PTSP - greckich i tureckich związków operacyjnych sił lądowych na dwóch kierunkach: kaukaskim /ZSRR/ oraz bałkańskim /Bułgaria, Rumunia/.

IV. ZAŁOŻENIA DOKTRYNALNE UŻYCIA SIŁ ZBROJNYCH PAŃSTW KAPITALISTYCZNYCH NA KONTYNENCIE EUROPEJSKIM

Jak zaznaczyliśmy poprzednio, strategowie amerykańscy, w myśl strategii elastycznego reagowania, przewidują, że w konflikcie europejskim, w chwili zaistnienia kryzysu walczących wojsk, użyją najpierw taktycznej, a potem strategicznej broni jądrowej.

Na podstawie różnych wypowiedzi strategów USA oraz ćwiczeń przeprowadzonych przez wojska NATO można sądzić, że zanim nastąpi uderzenie, nawet taktyczną bronią jądrową, Amerykanie przewidują dokonanie szeregu zabiegów wstępnych. Zabiegi te mogą mieć różną formę, np. próby wywarcia presji jądrowej drogą polityczno-dyplomatyczną, wykonania uderzenia ostrzegawczego przez zrzućenie bomby jądrowej gdzieś nad morzem lub terenami niezamieszkałymi itp., a dopiero po nich może nastąpić uderzenie bronią jądrową w określony cel. Zgodnie z założeniami strategów amerykańskich uderzenie taktyczną bronią jądrową może się następnie przerodzić w zmasowane uderzenie środkami strategicznymi. Taki sposób użycia broni nuklearnej wynika z koncepcji prowadzenia w Europie wojen lokalnych, skierowanych przeciwko poszczególnym państwom socjalistycznym.

Pierwsze poglądy strategów Zachodu na temat możliwości prowadzenia wojen lokalnych w Europie pojawiły się po agresji Izraela na państwa arabskie. Najbardziej zagorzałymi zwolennikami tej koncepcji są militaryści NRF, którzy chcieliby zastosować "Blitzkrieg" nawet siłami NRF w celu wchłonięcia i zajęcia zachodnich rubieży Polski. W ich przekonaniu izraelski

"Blitzkrieg" dowiódł, że istnieją możliwości rozstrzygnięcia spornych problemów przez zaskakujące uderzenie i szybkie przeprowadzenie operacji z ograniczonym celem, nawet mniejszymi siłami przeciwko silniejszemu przeciwnikowi.

Uderzenie takie mogłoby być rozpoczęte przy użyciu broni konwencjonalnej, a dopiero potem, w zależności od rozwoju sytuacji, mogłoby być zastosowana broń jądrowa.

Chcąc zamaskować agresywny charakter NATO, politycy i stratedzy Zachodu stale podkreślają, że działania wojenne zostaną rozpoczęte przez państwa socjalistyczne. W związku z tym przewidują, że na początku wojny inicjatywa strategiczna, szczególnie na środkowoeuropejskim TDW, może należeć do państw Układu Warszawskiego. Jednocześnie zakładają oni, że przez pierwsze 5-7 dni wojny siły Zachodu zmuszone będą prowadzić operację obronną w skali strategicznej.

W założeniach do ćwiczeń prowadzonych w ostatnich latach na europejskim teatrze wojny przyjmowano, że wybuch wojny był przeważnie poprzedzany okresem napiętej sytuacji w stosunkach międzynarodowych. W okresie tym siły zbrojne NATO, stosownie do przyjętego systemu, były doprowadzane do stanu pełnej gotowości bojowej. Działania osłonowe w pasie przygranicznym prowadziły wydzielone w czasie pokoju wojska osłony. Siły główne rozwijano na głębokości 30 - 60 km od granicy z NRD.

Do roku 1965 działania opóźniające prowadzono na maksymalną głębokość do 130 km. Obecnie zakłada się, że działania te mogą być prowadzone na głębokość nie większą jak 30-60 km, to jest do ogólnej rubieży: Hamburg, Luneburg, Getingen, Kessel, Bad Hersfeld, Regensburg, Landshut. Niemniej jednak w ćwiczeniu Fallex-68 przyjęto włamanie pomarańczowych na głębokość

60-150 km /w związku z użyciem broni jądrowej/. Tempo działań opóźniających przyjmowano rzędu 15-20 km na dobę. Najczęściej stosowanym ugrupowaniem grupy armii i armii był jeden rzut. Korpusy i dywizje ugrupowywano w dwa rzuty. Szerokość pasa obrony armii polowej wynosiła 240-250 km, korpusów armijnych - 60-150 km, a dywizji - 30-60 km. W ćwiczeniach na śródkowoeuropejskim TDW taktyczną bronią jądrową wykorzystywano niekiedy już po 10 godzinach /a nawet wcześniej/ od chwili ~~rozpoczęcia~~ rozpoczęcia działań wojennych, najpóźniej zaś - po 3 dniach od wybuchu wojny.

Z wypowiedzi niektórych strategów Zachodu wynika, że po rozpoczęciu działań wojennych NATO przewiduje utworzenie zapór radioaktywnych na rubieżach rzeki WISŁY i ODRY w celu niedopuszczenia wojsk Związku Radzieckiego na tereny Niemiec Zachodnich. Ponadto przewiduje się również wykonanie uderzeń jądrowych na ważne węzły komunikacyjne, ośrodki przemysłowo-ekonomiczne, polityczne i mobilizacyjne na terytorium państw Układu Warszawskiego. Celem tych uderzeń ma być izolacja strefy działań bojowych i pozbawienie możliwości prowadzenia wojny przez zniszczenie potencjału ludnościowego i przemysłowo-materiałowego. Zdaniem teoretyków Zachodu uderzenia te umożliwią zmianę niekorzystnego dla NATO stosunku sił, a w konsekwencji doprowadzą do przyjęcia inicjatywy strategicznej i przejścia do przeciwnatarcia.

W większości ćwiczeń przeprowadzonych przez NATO /łącznie z ostatnim ćwiczeniem "Reforged I"/ dużo uwagi poświęcono takim zagadnieniom, jak: działania obronne i opóźniające, współdziałanie wojsk lądowych z lotnictwem, organizacja i wysadzenie desantów powietrznych /operacyjnych i taktycznych na śmigłowcach/, działania dywersyjne, wykorzystanie transportu powietrznego do przerzutu wojsk i zaopatrzenia na europejski teatr wojny itp.

Z analizy przebiegu ćwiczeń odbywanych na terenie NRF wynika szereg wniosków, a mianowicie. Dowództwo sił zbrojnych NATO stale utrzymuje swe wojska w gotowości bojowej do agresywnych działań zaczepnych. Ugrupowanie wojsk Paktu NATO umożliwia w stosunkowo krótkim czasie przeprowadzenie skrytej mobilizacji i przejście do działań zaczepnych bądź tylko siłami NRF, bądź też po stosunkowo krótkich przegrupowaniach wszystkimi siłami NATO. Koncentracje poszczególnych ZT mogą następować podczas marszu do granic zachodnich NRD i Czechosłowacji.

Na osiągnięcie gotowości bojowej, wyjście z garnizonów, przemarsz do granic i rozwinięcie na podstawach wyjściowych wojska NATO potrzebują od 6 do 12 godzin. Czas ten zależy od odległości stacjonowania poszczególnych ZT od rubieży rozwinięcia.

Rozpatrując wariant wojny lokalnej, spowodowanej przez NRF, należy się spodziewać uderzenia 1 KA /NRF/ na północ i południe od Berlina, a ~~na~~ uderzenia 2 i 3 KA /NRF/ na Czechosłowację. Uderzenia te byłyby poprzedzone zmasowanymi nalotami lotnictwa konwencjonalnego na związki taktyczne, węzły kolejowe, linie zaopatrzenia, bazy i ośrodki mobilizacyjne. W tym wariantcie wojska innych państw członków NATO znajdowałyby się w II rzucie w gotowości do wzięcia udziału w bitwie w odpowiednim momencie.

Według drugiego wariantu, przewidującego rozpoczęcie działań zaczepnych wszystkimi siłami NATO, należy się spodziewać, że po skrytej mobilizacji, skrytym uzupelnieniu i wyposażeniu ~~sił~~ ^{NATO} wojsk, działania wojenne rozpoczęłyby się bez wypowiedzenia wojny, z zaskoczenia. W tym wariantcie wojny prawdopodobnie również nastąpiłyby zmasowane uderzenia lotnictwa konwencjonalnego poprzedzające wejście do walki Północnej i Centralnej Grupy Armii. Północna Grupa Armii rozwijałaby działania na północ

i południe od Berlina, a Centralna Grupa Armii - na Czechosłowację. Uderzenia ~~lotnictwa~~ lotnictwa konwencjonalnego miałyby na celu rozbicie pierwszego rzutu strategicznego sił zbrojnych Układu Warszawskiego.

W wypadku uderzenia całością sił zbrojnych NATO, 1 KA holenderski mógłby się znajdować w I lub II rzucie. Według naszej oceny jego użycie jest bardziej prawdopodobne w drugim rzucie.

Najpoważniejszą siłę w Północnej Grupie Armii przedstawia 1 KA /NRF/. Należy się spodziewać, że jego rozbicie mogłoby doprowadzić do załamania się całej Północnej Grupy Armii. Rozbicie PGA i wyjście na wybrzeża Bałtyku uniemożliwiłyby dowóz nowych ZT z Wielkiej Brytanii i utrudniłyby przerzut wojsk ze Stanów Zjednoczonych.

Drugą poważną siłą w Północnej Grupie Armii jest 1 KA /W.B./ Najskłabsze są: 1 KA /H/ i 1 KA /B/.

Centralna Grupa Armii stanowi podstawową siłę wojsk NATO. Ź Trzon tej Grupy stanowią 7 AP oraz 2 i 3 KA /NRF/. Zniszczenie tych sił przekreśla jakiegokolwiek szanse wojsk Paktu NATO.

Rozpatrując wariant obronny, dowództwo NATO przewiduje następujący przebieg wydarzeń. Początkowe uderzenie wojsk Układu Warszawskiego byłoby powstrzymywane oddziałami osłony w pasie nie głębszym niż 30-60 km. Z rubieży tej wykonywałyby przeciwuderzenia ZT Północnej i Centralnej Grupy Armii. Dalsze wdzieranie się wojsk Układu Warszawskiego zostałoby powstrzymane odwodami operacyjnymi Północnej i Centralnej Grupy Armii, przy wykorzystaniu pasów min jądrowych do kanalizowania nacierających ZT przeciwnika.

Następnie weszłyby do akcji odwody strategiczne, zorganizowane ze związków zmobilizowanych w poszczególnych państwach kapitalistycznych Europy Zachodniej lub przerzuconych transportem morskim i powietrznym ² w Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych.

Użycia broni jądrowej ze strony NATO należałoby się spodziewać w momencie narastania kryzysu w rozgrywającej się bitwie. Mogłoby to nastąpić już po kilku godzinach od rozpoczęcia wojny lub dopiero po kilku dniach.

Dla zapewnienia pomyślnego rozwoju działań wojsk Układu Warszawskiego /po załamaniu uderzenia wojsk NRF lub całych sił NATO/ ^e duży e znaczenie miałyby zniszczenie potencjału przemysłowego oraz sieci magazynów logistycznych przeciwnika. Ważnym zagadnieniem byłoby również izolowanie Europy Zachodniej od dowozu ludzi, sprzętu i zaopatrzenia przez Atlantyk i Morze Północne. Zahamowanie dowozu zaopatrzenia spowodowałoby kryzys materiałowy wojsk NATO. Zasoby zaś własne Europy nie pozwoliłyby dowództwu NATO prowadzić działań bojowych przez czas dłuższy.

Przy rozpatrywaniu sił państw kapitalistycznych na środkowo-europejskim TDW należy brać pod uwagę możliwość przystąpienia do wojny po stronie NATO również takich państw, jak Francja, Austria i Hiszpania.

ZAŁĄCZNIKI

SPIS TABEL

- Tabela 1. Aktualny stan strategicznych środków napadu jądrowego Stanów Zjednoczonych.
- Tabela 2. Stan liczbowy strategicznych wyrzutni i bombowców Stanów Zjednoczonych w latach 1960-1972.
- Tabela 3. Możliwości jednorazowego udźwigu lotnictwa transportowego bazującego na terytorium Stanów Zjednoczonych.
- Tabela 4. Stan samolotów i rozmieszczenie regularnych sił lotnictwa taktycznego Stanów Zjednoczonych.
- Tabela 5. Rozmieszczenie okrętów desantowych sił amfibijnych Stanów Zjednoczonych.
- Tabela 6. Możliwości przerzutu sił ze Stanów Zjednoczonych do Europy transportem morskim i powietrznym /Numeracja ZT - możliwy wariant/.
- Tabela 7. Siły morskie wschodniego Atlantyku i Morza Śródziemnego na czas wojny /wariant/.
- Tabela 8. Ilość samolotów w zespołach lotniskowców uderzeniowych na wschodnim Atlantyku i Morzu Śródziemnym.
- Tabela 9. Dane charakterystyczne lotnictwa pokładowego.
- Tabela 10. Ilość okrętów bojowych państw NATO w poszczególnych akwenach.
- Tabela 11. Liczba okrętów /statków/ potrzebna dla przerzutu dywizji zmechanizowanej i pancерnej.
- Tabela 12. Potencjał ludzki państw NATO na SETDW.
- Tabela 13. Drogi i przewozy kolejowe oraz drogi kołowe na SETDW.
- Tabela 14. Potencjalne możliwości transportowe NRF, Belgii, Holandii, Francji i W. Brytanii na SETDW w zakresie ruchu kolejowego, kołowego i lotniczego.

- Tabela 15. Ilości samochodów znajdujących się w eksploatacji w państwach NATO na ŚETDW.
- Tabela 16. Stan Obecny strategicznych sił jądrowych w Europie wraz z możliwym ich wzmocnieniem przez Stany Zjednoczone na wypadek wojny oraz przewidywany stan tych sił w latach 1970-75.
- Tabela 17. Perspektywy rozwoju strategicznych sił jądrowych Francji i W. Brytanii.
- Tabela 18. Stan liczbowy taktycznych samolotów bojowych w siłach powietrznych państw kapitalistycznych w Europie.
- Tabela 19. Charakterystyka taktycznych samolotów myśliwskich państw NATO.
- Tabela 20. Ilość samolotów w TSP NATO, Francji i siłach powietrznych państw neutralnych na Środkowoeuropejskim TDW.
- Tabela 21. Narastanie sił w lotnictwie taktycznym NATO, Francji i państw neutralnych na ŚETDW.
- Tabela 22. Stan Obecny i narastanie sił lotnictwa taktycznego i morskigo NATO oraz siły powietrzne Szwecji na południowoeuropejskim TDW.
- Tabela 23. Zestawienie ilości samolotów bojowych w TSP NATO na południowoeuropejskim TDW.
- Tabela 24. Stan sił lądowych NATO i innych państw kapitalistycznych w Europie.
- Tabela 24a. Siły zbrojne państw kapitalistycznych na ETW.
- Tabela 25. Możliwa ilość środków napadu jądrowego na europejskim teatrze wojny.
- Tabela 26. Możliwości środków napadu jądrowego państw NATO.

Tabela 1

AKTUALNY STAN STRATEGICZNYCH ŚRODKÓW NA PADU JĄDROWEGO
STANÓW ZJEDNOCZONYCH

Wyszczególnienie	Stan ogólny	Z tego w ciągłej gotowości bojowej
wyrzutni pocisków TITAN II	54	54
wyrzutni pocisków MINUTEMAN	1000	1000
Samolotów i wyrz.poc.POLARIS	41-656	33-528
Samolotów i wyrzutni	1714	1582
Samolotów B-52	550	550
Samolotów B-58	80	80
Samolotów FB-111	15	15
Samolotów	645	645
Samolotów i wyrzutni	2359	2227

w latach 1960 - 1972

Rodzaj środka	Ilość wyzutni - samolotów										
	1960	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
Wyrzutni pocisków ATLAS	18	126	126	99	-	-	-	-	-	-	-
Wyrzutni pocisków TITAN	-	54	108	108	54	54	54	54	-	-	-
Wyrz.poc.MINUTEMAN I	-	20	150	450	650	650	500	450	300	150	500
Wyrz.poc.MINUTEMAN II	-	-	150	250	300	350	500	500	500	500	500
Wyrz.poc.MINUTEMAN III	-	-	-	-	-	-	-	50	200	350	500
Okrętów wyrz.poc.POLARIS	5-80	10-160	16-256	25-400	31-528	41-656	656	656	36-576	26-416	16-256
Okrętów wyrz.poc.POSEJDON	-	-	-	-	-	-	-	-	5-80	15-240	25-400
RAZEM	98	360	790	1307	1532	1710	1710	1710	1656	1656	1656
Samolotów B-47	1050	975	650	250	-	-	-	-	-	-	-
Samolotów B-52	800	744	720	680	645	555	550	455	345	250	245
Samolotów B-58	90	90	110	100	95	80	80	80	80	-	-
Samolotów FB-111	-	-	-	-	-	-	15	40	130	210	210
RAZEM	1940	1809	1480	1030	740	635	645	575	555	460	455
Stosunek samolotów do pocis.	17:1	5:1	1,8:1	1:1,3	1:1,8	1:2,6	1:2,6	1:3	1:3,2	1:3,5	1:3,5
OGÓLEM	2038	2169	2270	2337	2272	2345	2355	2285	2211	2116	2111

Tabela 3

MOŻLIWOŚCI JEDNORAZOWEGO UDŹWIGU LOTNICTWA TRANSPORTOWEGO
BAZUJĄCEGO NA TERYTORIUM STANÓW ZJEDNOCZONYCH

Kategoria	Liczba samolotów		Uźwieg w tonach przy przerzutach na odległość		Maksymalna liczba ludzi
	Ogółem	75% sprawnych techn.	6000km	8000 km	
Lotnictwo Wojskowe i Lotnictwo Cywilne	496	373	8735	6200	37680
Linia Narodowa	200	150	1956	1332	12660
Linie z lot. cyw.	265	265	1384+ 20000 ludzi	20000 ludzi	20000
Organizowane przez państwo	568	426	1800	1500	12000
Port lot. tak.	348	261	2610	-	23940
Łącznie	1877	1475	około 16485 ton +20030 ludzi	około 9032 ton +20030 ludzi	około 106280

STAN SAMOLOTÓW I ROZMIESZCZENIE REGULARNYCH SIŁ LOTNICTWA
TAKTYCZNEGO STANÓW ZJEDNOCZONYCH

Wyszczególnienie	W siłach powietrznych NATO		W Azji, Wietnamie, Syjamie, na Filipinach, Tajwanie, w Japonii	Na terytorium Stanów Zjednoczonych	Razem
	Na śród.europ. TDW	Na połudn.europ. TDW			
17 ALT	268/NRF/	-	-	-	268
3 ALT	315/W. Bryt. /	-	-	-	315
16 ALT	60/Hiszp. /	-	-	-	60
40 GILT		36 /Włochy/	-	-	36
5,7,13 ALT	-	-	około 1200	-	1200
9 i 12 ALT	-	-	-	900	900
Razem:	643	36	1200	900	2779

Tabela 5

ROZMIESZCZENIE OKRĘTÓW DESANTOWYCH SIŁ AMFIBIJNYCH
STANÓW ZJEDNOCZONYCH .

szczegółnienie	W linii	Zachodni Atlantyk	M.Śródz. VI Flota	Zachodni Pacyfik VII Flota	Wschodni Pacyfik	W rezerwie
ty sztabowe sił antowych	5	2	-	1	2	-
portowce i doki	30	12	2	5	11	-
portowce desantowe	25	7	2		11	-
kie transp.desantowe	26	3	-	11	12	58
portowce desantowe etu	18	8	2	2	6	3
okręty desantowe	63	17	1	29	16	2
am	167	49	7	48	58	63

MOŻLIWOŚCI PRZERZUTU SIĘ ZE STANÓW ZJEDNOCZONYCH DO EUROPY TRANSPORTEM
MORSKIM I POWIETRZNYM / Numeracja ZT - możliwy wariant/x/

	M+4 do M+7	M+8 do M+11	M+12 do M+15	M+16 do M+20	M+21 do M+24	M+50-60	
Transport powietrz.	M do M+3 2 DPanc 5 DZ z lekkim uzbrojeniem	M+4 do M+7 82 DPD w pełnym składzie z 14700 tonami uzbrojenia	M+8 do M+11 1 DPanc i 197 BP z lekkim uzbrojeniem	M+12 do M+15 28 DP GN, 1,2 BP /24 DZ z lekkim uzbrojeniem	M+16 do M+20 38 DP GN z lekkim uzbrojeniem	M+21 do M+24 Inne związki z mobilizo- wane	M+50-60
Transport morski	Ladowanie na statki 5-6 dywizji	Przejście morzem				Wyładowanie w portach Europy	
Razem	dwie dywizje 2 DPanc 5 DZ	trzy dywizje: 2 DPanc 5 DZ 82 DPD	trzy dywizje: 1,2 DPanc 5 DZ 82 DPD 197 BP	pięć dywizji: 1,2 DPanc 5 DZ 28 DP, 1,2 BP/ 24 DZ 82 DPD, 197 BP	do pięciu dyw. 2 DPM, 6 DZ 29,69 i 194 BP oraz trzy bryg. piech. ze sprzę- tem z GN razem 16 dyw.	do 5 dyw. z GN. Razem 15 dyw.	

x/ Wg informatora o siłach zbrojnych głównych państw kapitalistycznych /Wyd. Zarz. II Szt. Gen.
1968/ po uzupełnieniu aktualnymi danymi.

xx/ Sprzęt ciężki w NRF.

Tabela 7

SIŁY MORSKIE WSCHODNIEGO ATLANTYKU I MORZA ŚRÓDZIEMNEGO

NA CZAS WOJNY /WARIANT/

Rodzaj okrętów	Wschodni Atlantyk		Morze Śródziemne /6 Flota	
	aktualny stan	stan wojenny	aktualny stan	stan wojenny
korwety UD	-	3-4	2	2
korwety ZOP	1	2	2	2
miniarajowce	10	20	10	10
podwodne	-	10	3	13
torpedowce	-	20	24	34
minielancety	-	1	1	1
miniatomce	-	-	1	1
spec. przeznaczenia	-	50	74	80
Wszystko	11	106-107	117	143

Tabela 8

ILOŚĆ SAMOLOTÓW W ZESPOŁACH LOTNISKOWCÓW UDERZENIOWYCH
NA WSCHODNIM ATLANTYKU I MORZU ŚRÓDZIEMNYM

Region	Skład zespołu uderzeniowego /okrętów/	Liczba samolotów	Liczba samolotów nosicieli broni jądrowej	Ilość amunicji jądrowej około	Uwagi
Atlantyk Obszar Pacyfik	/5-6/	237-316	143-186	500 szt.	3-4 lot. SZ 2 lot. W.B.
Śródziemne	2	170	96	250	
Indyjski	7-8	407-486	239-282	750	

Na lotniskach amerykańskich może być od 72 do 86 samolotów, w tym 39 - 48 nosicieli broni jądrowej.

Zapasy amunicji jądrowej - od 108 do 144 jednostek na lotniskowcach. Na lotniskowcach brytyjskich może być około 30 samolotów, w tym 12 do 15 nbj. Zapasy amunicji jądrowej wynoszą do 30 jedn.

DANE CHARAKTERYSTYCZNE LOTNICTWA POKŁADOWEGO

Państwo	Oznaczenie i nazwa samolotu	Typ	Prędkość maks. km/godz.	Taktyczny promień dział/km	Pułap	Udźwig bomb/kg	Uzbrojenie jądrowe
							bomby rakiety
	RA - 5 C Vigilante	ciężki szt. rozp.	2200	1850	21000	6340	1 x od 0,5 do 1850 KT
	A 3 - D Skywarrior	ciężki szt.	1000	2600	13700	5800	1 x od 0,5 do 1850 KT
	A - 6 A Interuder	ciężki szt.	1100	1850	10000	8000	Bullpup
	A - 4 C Skyhawk	szturmowy	1100	1750	12000	3720	1 x do 1000 KT
	A - 1 H Skyraider	szturmowy	580	1850	7600	2940	1 x do 50KT
	Mk 2 Buccaneer	ciężki szt.	1160	2200	1200	3600	1 x 20 KT Bullpup
	Mk 2 Buccaneer	"-	1450	-	-	-	1 x 20 KT

Stany Zjednoczone

Wielka
Brytania

ILOŚĆ OKRĘTÓW BOJOWYCH PAŃSTW NATO W POSZCZEGÓLNYCH AKWENACH

Państwo	Morze Bałtyckie	Morze Północne	Kanał La Manche	Wsch. Atlan- tyk i M. Norweskie	Morze Śródziemne	Razem
USA	-	-	-	12 - 13	41	53 - 54
NRF	68	18	-	-	-	86
W. Bryt.	-	5	16	68	-	89
Francja	-	-	3	30	38	71
Holandia	-	28	-	-	-	28
Belgia	-	9	-	-	-	9
Dania	48	-	-	-	-	48
Norwegia	-	34	-	28	-	62
Włochy, Turcja, Grecja	-	-	-	-	185	185
Razem	116	94	19	40 - 41	264	631 - 632

Tabela 11

LICZBA OKRĘTÓW /STATKÓW/ POTRZEBNA DLA PRZERZUTU
DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ I PANCERNEJ

Wyszczególnienie	Dywizje /	
	DZ	DPanc
Stan liczebny	16000	16000
Potrzebny tonaż:		
- na jednego żołnierza w BRT	12	15
- na dywizję w BRT	190000	do 240000
Średnia wyporność transp.w BRT	7500	7500
Ilość transportowców potrzebna dla przewozu ^{x/}	26	do 33

x/ Duże statki transportowe. Jeśli chodzi o okręty desantowe, to potrzeba około 50-60 okrętów desantowych różnych typów do przewozu jednej dywizji zmechanizowanej lub pancernej.

POTENCJAŁ LUDZKI PAŃSTW NATO NA ŚETDW

Lp.	K r a j	Liczba ludności	Gęstość zaludnienia na km ²	Potencjał mobilizacyjny
1.	NRF	około 57 mln	232	ok. 6 mln.
2.	BELGIA	około 10 mln	312	ok. 1 mln
3.	HOLANDIA	około 12,5 mln	371	ok. 1,2 mln
4.	FRANCJA	ponad 50 mln	89	ok. 5 mln
5.	W. BRYTANIA	około 55 mln	225	ok. 5,5 mln
	R a z e m:	około 185 mln		18,7 mln

DROGI I PRZEWOZY KOLEJOWE ORAZ DROGI KOŁOWE NA SETDW

Lp.	Państwo	Długość linii kolejowych w km	Gęstość linii kolejowych na 100 km ²	Przewóz towarów / rocznie / w mln tonokilometrów	Przewóz ludzi w mln pasażerokilometrów	Długość dróg kołowych o ulepszonej nawierzchni w km	Gęstość drożni kołowej na 100 km
1.	NRF	$\frac{30500^x/}{6500 \text{ xx}/}$	12,3 km	ok. 60,0	39,0	120000	48 km
2.	Belgia	$\frac{4500}{1100}$	14,6 km	ok. 6,5	9,0	10500	34 km
3.	Holandia	$\frac{3300}{1650}$	9,7 km	ok. 4,0	8,0	ok. 30000	112 km
4.	Francja	$\frac{38000}{8500}$	7 km	ok. 65,0	38,2	82000	15 km
5.	W. Brytania	$\frac{24100}{2900}$	9,8 km	ok. 30,0	31,3	29000	12 km
	Razem:	$\frac{100400}{20650}$	-	ok. 165,5	125,5	279500	-
	Bez W. Bryt.	$\frac{76100}{17750}$	-	ok. 135,5	94,2	250500	-

x/ ogólna długość linii kolejowych
xx/ w tym zelektryfikowanych

POTENCJALNE MOŻLIWOŚCI TRANSPORTOWE NRF, BELGII, HOLANDII, FRANCJI I W. BRYTANII

NA ŚETDW W ZAKRESIE RUCHU KOLEJOWEGO, KOŁOWEGO I LOTNICZEGO

W jakim czasokresie	Globalny przewóz taborem kolejowym		Globalny przewóz tabo- rem /parkiem samocho- dowym/		Globalny przewóz lot- nictwem cywilnym		R a z e m Globalny przewóz kolejami, parkiem samoch. i lotnicz.	
	ładunków /w tono- kilometrach/	ludzi /w pa- sażero- kilometrach/	ładunków /w tono- kilometrach/	ludzi /w pasaże- ro kilome- trach/	ładunków /w tono- kilometrach/	ludzi /w pasażero- kilometrach/	ładun- ków /w tono-ki- lome- trach	ludzi /w pasa- żero- kilo- metrach/
Rocznie	165,5 mld	125,5 mln	195,8 mln	171,8 mln	1.160 tys.	27,7 mln	166,8mln	325 mln
Miesięcznie	13,8 mld	10,5 mln	16,3 mln	14,3 mln	96,6 tys.	2,3 mln	13,8mld	27,1mln
Dziennie	460 mln	350 tys.	545 tys.	480 tys.	3,2 tys.	76,8 tys.	460,5mln	907tys.

Jak z powyższego wynika, decydujący udział w transporcie towarowym ma kolej, natomiast w przewozie pasażerów tabor samochodowy ma nad nią przewagę w skali rocznej ponad 46 mln pasażero-kilometrów, miesięczną - 2 mln pasażero-kilometrów, a dziennej - 130 tys. pasażero-kilometrów.

STAN OBECNY STRATEGICZNYCH SIŁ JĄDROWYCH W EUROPIE WRAZ Z MOŻLIWYM ICH WZMOCNIENIEM
 PRZEZ STAWY ZJEDNOCZONE NA WYPADEK WOJNY ORAZ PRZEWDYWANY STAN TYCH SIŁ W LATACH 1970-75

R o d z a j	Przynależność	Rozmieszczenie i ilość						Razem
		W Wielkiej Brytanii	We Francji	Na Morzu Północnym i Norweskim	Na Morzu Śródziemnym	W Hiszpanii		
1	2	3	4	5	6	7	8	
A. OBECNIE - 1968 r.								
Strategiczne samoloty bombowe	W. Brytania	88 ^{x/}	-	-	-	-	88	
	Francja	-	36	-	-	-	36	
	USA	-	-	$\frac{160}{10}$	$\frac{160}{10}$	-	320	
Strategiczne pociski balistyczne/okręty/	W. Brytania	-	-	$\frac{16}{1}$	-	-	16	
	Francja	-	25	-	-	-	25	
	Razem:	-	-	-	-	-	485	
WZMOCNIENIE NA WYPADEK WOJNY - 1968 r.								
Strategiczne samoloty bomb.	USA	90	-	-	-	45	135	
Pociski balist. /okręty/	USA	-	-	$\frac{80}{5}$	$\frac{80}{5}$	-	160	

x/ Według niektórych źródeł - 80.

1	2	3	4	5	6	7	8
Razem po wzmo- czeniu	bombowce	178	36	-	-	45	259
	poc. balist.	-	25	$\frac{256}{16}$	$\frac{240}{15}$	-	521
	Razem						780
<u>B. STAN W LATACH 1970-1971</u>							
Strateg. samo- loty bomb.	W. Brytania i Francja	64	36	-	-	-	100
Pociski balis- tyczne/okręty/	USA, W. Bryt. i Francja	-	25 SSBS	$\frac{224}{14}$	$\frac{176}{11}$	-	425
	Razem:						525
<u>WZMOCNIENIE NA WYPADEK WOJNY W LATACH 1970-1971</u>							
Strateg. samo- loty bombowe	USA	60	-	-	-	30	90
Strateg. poc. balistyczne	USA	-	-	$\frac{80}{5}$	$\frac{80}{5}$	-	160
Razem po wzmocnieniu	bombowce	124	36	-	-	30	190
	pociski	-	25	304	256	-	585
	Razem:						775

1	2	3	4	5	6	7	8
<u>C. STAN W LATACH 1972 - 1975</u>							
Strateg. pociski	USA, W. Bryt. Francja	-	25	/14/224	/14/224	-	473
Strateg. samoloty bombowe	W. Bryt. i Francja	64	36	-	-	-	100
	Razem:						573
<u>WZMOCNIENIE W LATACH 1972-1975</u>							
Strateg. samoloty bombowe	USA	45	-	-	-	15	60
Pociski balist.	USA	-	-	$\frac{80}{5}$	$\frac{80}{5}$	-	160
Razem po wzmo- nieniu	bombowce pociski Razem:	109	36 25	- 304	- 304	15 -	160 633 793

Podsumowanie tabeli

O k r e s y	Ilość strategicznych środków napadu jądrowego w Europie					Ogółem
	przed wzmocnieniem		Razem	po wzmocnieniu		
	poc.balist.	bomb.strateg.		poc.balist.	bomb.strateg.	
1968 r.	361	124	485	521	259	780
Lata 1970-71	425	100	525	585	190	775
Lata 1972-75	473	100	573	633	160	793

1/ Stany Zjednoczone: okręty podwodne - 10 AOP Morze Północne; 10 AOP Morze Śródziemne; W. Bryt. - 10 AOP; Francja - 25 SSRS = 361 pocisków.

2/ Wielka Brytania - 88 bomb.; Francja, - 36. Razem 124 samol.bomb.strat.

3/ Po wzmocnieniu - dane przybliżone

4/ - " - " -

5/ Dane przewidziane na podstawie programu zbrojeń.

FRANCJI I W. BRYTANII

Rodzaj	Przynależność	Ieta i ilość		Uwagi
		1969-71	1972-75	
Bombowce strategiczne	W. Brytania	64	64	po 1974/75 r. do wsparcia wojsk
	Francja	36	36	po 1975 r. do lot.takt.
Okręty podwodne z pocisk.balist.	W. Brytania	4x16 = 64	4x16 = 64	
	Francja	1x16	4x16 = 64	
Bazy pocisków balist.SSBS	Francja	25	może być do 50 ~~x~~	
Razem	bombowców	100	100	
	pocisków	105	178	

x/ W latach 1968 - 75 Francja planuje rozbudowę 50 podziemnych wyrzutni pocisków SSBS o zasięgu 300 - 4000 km. Przyjęto, że plan jest realizowany w 50%.

STAN LICZBOWY TAKTYCZNYCH SAMOLOTÓW BOJOWYCH W SIŁACH POWIETRZNYCH PAŃSTW
KA PITALISTYCZNYCH W EUROPIE

Rozmieszczenie	Przynależność	Ilość taktycznych samolotów bojowych w linii				
		Ogółem	Z tego		Mysliwców OPL	Rozpoznawcze
			Uderzeniowych Ogółem	NBJ		
Północnoeuropejski TDW	NATO	277	111	-	78	88
	Szwecja/neutr./	588	240	-	300	48
Razem Północnoeuropejski TDW	NATO i państwa neutralne	865	351	-	378	136
Środkowoeuropejski TDW	NATO	1530	958	804	268	304
	Hiszpania, Austria Szwajcaria/neutr./	648	125	-	477	36
	Francja	479	335	48	96	48
Razem na ŚETDW	NATO, Francja i państwa neutr.	2647	1418	852	841	388
Południowoeuropejski TDW	NATO	952	597	192	232	123
Razem w Europie	NATO	2749	1656	996	578	515
	Francja	480	336	48	96	48
	Państwa neutr.	1226	365	-	777	84
Ogółem w NATO i państwach neutralnych	NATO i państwa neutralne	4465	2367	1044	1451	647

CHARAKTERYSTYKA TAKTYCZNYCH SAMOLOTÓW MYŚLIWSKICH PAŃSTW NATO

Oznaczenie i nazwa	Rok wpr. do uzbr.	Prędk. km/h	Promień dziakania (w km)		Pułap /m/	Uzbrojenie		Pociski rakietowe	Działka ilość kaliber
			małe H	średnie H		Bomby kon. kg.	Bomby jądrowe /kt/		
F-84F Thunderstreak	1954	1100	600-800	1600	14000	1800	1x2,6;9;47	-	6x12,7
F-100D Super Sabre	1955	1480	640	1300	15000	1350	1x2,5;9;28; 47;75;300; 1000;1100;	2 x Bullpup	4x20
F-101B Voodoo	1957	1900	800	1800	20000	-	do 1100 KT	2 x Bullpup	4 x 20
F-104G Starfighter	1960	2250	540	1200	18000	1800	75;10;40;130	2 x Bullpup	1 x Vulcan
F-105D /Thunderchieff/	1960	2220	750	1500	15000	6000	10;40;75;130	4xSidewinder 4xSidewinder 2xBullpup	1 x Vulcan 1 x Vulcan
F-4 c Phantom	1964	2500	ok. 700	1600	21000	6500	0,5;2;10; 50;75 130;300; 1000;1100	4xSparrow-3 4x Bullpup Bullpup, Sparrow	1 x Vulcan 1 x Vulcan
F-111 A	1967	ok. 3000		zasięg 4800km	19000	tak	od 0,5 do 1100	SPRAM	1 x Vulcan
A-7D Corsair	1968	1100		900	15000	6800	do 60	Różne	2 x 20
Mirage III	1963	2300	550	900	18000	900		3xMatra 511- 530 lub AS-30, AA-25	2 x 30
Lightning F-5	1967	2400	-	800	18000	900	-	44 Martel	2 x 30
P-1127 Herrier	1968	ok. 1000	-	300	-	ok. 900	-	tak	- tak
Jaguar	1970-71	ok. 1800	600	ponad 1000	-	4500	tak	tak	-
F-5 Freedom Fighter	1967	1500	500	900	15200	2600	tak	2 x Bullpup	2 x 20
Hunter F-6	1957	1150	ok. 500	ok. 1000	16000	900	-	2xSidewinder 148 niekier.	4 x 30
G-9 Fiat	1960	1100	290	ok. 1000	15000	450	-	2 x AS-30	2 x 30 4 x 12,7

ILOŚĆ SAMOLOTÓW W TSP NATO, FRANCJI I SIŁACH POWIETRZNYCH PAŃSTW
NEUTRALNYCH NA ŚRODKOWOEUROPEJSKIM TDW

Związki organizacyjne	Przynależność		Ogółem	Ilość taktycznych samolotów bojowych w linii		Rozpoznaw- czych
	Państwowa	Opera- cyjna		Z tego		
				Uderzeniowych	Mysliw- skich OPL	
2 PTSP						
Gr. Lotn. "Północ" / NRF /	NRF	NATO	144	20	36	36
Brytyjskie lot. w NRF	W. Bryt.	NATO	118	48	48	24
Siły powietrz. Holandii	Holandia	NATO	140	86	36	36
Siły powietrz. Belgii	Belgia	NATO	140	86	61	36
Razem w 2 PTSP	-	NATO	542	310	181	132
4 PTSP						
17 ALT / USA /	USA	NATO	324	224	234	100
3 ALT / USA /	USA	NATO	306	270 ^{xx}	270	-
Gr. Lot. "Południe" / NRF /	NRF	NATO	252	144	72	36
1 DLT / Kanada /	Kanada	NATO	96	72	72	24
Razem w 4 PTSP	-	NATO	988	648	648	136
Razem na SETDW w NATO ^{xxx}	-	NATO	1530	958	804	268
Siły powietrz. Francji	Francja	?	480	336	48	96
Siły powietrz. Austrii		neutr.	637	125	-	477
Hiszpanii i Szwajcarii		NATO i neutr.	2647	1418	852	841
Ogółem na SETDW w NATO i pań- stwach neutralnych						
x/ W tym 18 rozpoznawczo-uderzeniowych / NBJ /						
xx/ W tym 36 rozpoznawczo-uderzeniowych / NBJ /						
xxx/ Bez Portugalii i 54 samolotów 16 ALT / USA / w Hiszpanii.						

Ilość samolotów w linii

Wyszczególnienie

	Ogółem	Z tego		Mysliwskich OPL	Rozpoznaw- czych
		Uderzeniowych			
		Razem	Z tego MBJ		
Stan obecny	542	310	181	132	100
Prawdopodobne narastanie sił do M+5+6 / około /	200	120	18	60	20
Razem w M + 5 + 6	742	430	199	192	120
Prawdopodobne narastanie sił od M+7 do M+15 / około /	270	170	30	40	60
Razem	1012	600	229	232	180
Stan obecny	988	648	648	136	204
Prawdopodobne narastanie sił od M do M+5+6 / około /	480	300	280	80	100
Razem w M+5+6	1468	948	928	216	304
Prawdopodobne narastanie sił od M+7 do M+15 / około /	660	400	300	160	100
Razem	2128	1348	1228	376	404
Razem 2 i 4 PTSP - obecnie	1530	958	829	268	304
Razem 2 i 4 PTSP - w M+5+6	2210	78	1127	408	424
Razem 2 i 4 PTSP - w M+15	3140	1948	1457	608	584

N A P O

Wyszczególnienie

Ilość samolotów w linii

Ogółem	Z tego		Myśliwskich OPL	Rozpoznaw- czych
	Uderzeniowych			
	Razem	Z tego NBJ		
2666	1415	910	863	383
2762	1455	1201	375	409
3100	1881	1482	636	585

2 i 4 PTSP + siły powietrz-
 ne Francji i państw neutral-
 nych. Obec.
 2 i 4 PTSP + siły powietrz-
 ne Francji i państw neutral-
 nych. W MfC
 2 i 4 PTSP + siły powietrz-
 ne Francji i państw neutral-
 nych. M-15

x/ Państwa neutralne bez narastania sił.

Ilość samolotów bojowych w linii

Wyszczególnienie	Przynależność	Operacyjna	Ogółem	Uderzeniowych Razem z tego	Mysli- wskich OPL	Rozpo- znaw- czych
3	4	5	6	7	9	10
Grupa lotnictwa Północ i Południe	Norwegia	NATO	132	54	54	24
Lot. Taktyczne Danii	Dania	NATO	112	48	48	16
Lot. Taktyczne NRF	NRF	NATO	72	36	-	36
Lot. morskie NRF	NRF	NATO	88	88	-	-
Razem	-	NATO	394	226	102	76
Siły powietrzne Szwecji	Szwecja	neutr.	588	240	300	48
Razem NATO i Szwecja	-	-	982	466	402	124
Grupa lotn. Północ i Płd.	Norwegia	NATO	18	18	-	-
Grupa lot. Północ i Płd. Lotnictwo takt. Danii	Dania	NATO	18	18	-	-
Lotnictwo takt. NRF	NRF	NATO	36	18	-	18
Lotnictwo morskie NRF	NRF	NATO	18	18	-	-
Lotnictwo pokładowe	USA i W. Bryt.	NATO	157	96	48	11
Razem narastanie	-	-	242	168	48	29
Razem w NATO w M+5	-	-	636	394	150	105
Razem NATO i Szwecja w M+5	-	NATO i neutr.	1226	634	450	153
						Szwecja bez narastania sił

stan obecny

Narastanie sił
do M+5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Narastanie do M+10	Grupa lotn. Północ i Południe Lot. takt. Danii Lotnictwo takt. NRF Lotnictwo morskie NRF Lotnictwo pokładowe	Norwegia Dania NRF NRF USA	NATO NATO NATO NATO NATO	18 18 36 36 170-255	- - 18 18 96-144	- - - - 96-144	18 18 18 - 56-72	18 18-27	
		Razem narastanie	-	NATO	278-363	132-182	96-144	110-126	36-45	
		Razem w NATO w M+10	-	NATO	914_999	526-574	168-216	260-276	141-150	
		Razem w NATO + Szwecja w M+10	-	NATO i neutr.	2140-2225	766-814	168-216	560-576	189-198	Szwe- cja bez naras- tania sił

ZESTAWIENIE ILOŚCI SAMOLOTÓW BOJOWYCH W TSP NATO NA POŁUDNIOWOEUROPEJSKIM TDW

Obszar	Wyszczególnienie	Ilość samolotów bojowych w linii				Rozpoznawczych	
		Ogółem	Uderzeniowych		Myśliwskich OPL		
			Razem	Z tego			NBJ
Południowo europejski TDW	5 TSP	56 ALT / włoska /	111	36	108	104	
		40 GLT / amerykańska /	36	36	--	--	
		Razem	359	147	72	108	104
		28 ALT / grecka /	168	100	36	50	18
		1 i 2 ALT / turecka / GLT / amerykańska /	358	222	36	86	50
	6 TSP	Razem	562	358	108	136	68
		Ogółem	921	505	180	244	172

Tabela 25

MOŻLIWA ILOŚĆ ŚRODKÓW NAPADU JĄDROWEGO NA EUROPEJSKIM
TEATRZE WOJNY

Rodzaje napadu jądrowego	Przybliżona ilość/szt./	Moc przenoszonych ładunków	
		Indywidualnie	Łącznie przez wszystkie SNJ/moc max/.
Taktyczne /H. John/	150	od 2,5 do 57 KT	7,2 KT
Oper. taktycz. /Mace, Pershing, Sergeant/	70	od 10-110 KT	42,8 MT
Strategiczne średniego zasięgu /Polaris/	320	0,75 MT	240 MT
Międzykontynen- talne	-	-	-
Razem	540	-	290 MT
Taktyczne	1050	od 0,5 do 1100 KT	około 1000 MT
Pokładowe	270	od 0,5 do 1800 KT	około 485 MT
Strategiczne	110	do 5 MT	około 410 MT
Razem	1430	-	około 1895 MT
rakietowe i lotnicze 1983		-	około 2185 MT

MOŻLIWOŚCI ŚRODKÓW NAPADU JĄDROWEGO PAŃSTW NATO

Wyszczególnienie	Kategoria	Maksymalny zasięg /w km/	Wysokość toru/pułap /w km/	Maksymalna prędkość /w km/ godz/	Udział bomb /w tonach/	Moc ładunków /bomb/ jądrowych /MT/
Rakiety balistyczne	TITAN II	21000	1700	30000	-	4;7;10;
	MINUTEMAN I	9250	965	24000	-	0,8-1
	MINUTEMAN II	10200	965	24000	-	1;2
	POLARIS A - 3	4600	730	19000	-	0,75
Bombowce	B - 52	16000	17	1050	10	do 48
	B - 58	7000	21	2100	7	do 10
	Victor	12000	18	1200	ponad 5	5
	Mirage	4000	21	2100	ok.4	0,2

STAN SIŁ LĄDOWYCH NATO I INNYCH PAŃSTW KAPITALISTYCZNYCH W EUROPIE

Państwo	Siły lądowe państw NATO					Narodowe siły lądowe państw NATO					Siły lądowe innych państw kapit.					Razem na TDW
	KA	dyw.	bryg.	wyrz. rak.	art. atom.	KA	dyw.	bryg.	wyrz. rak.	art. atom.	KA	dyw.	bryg.	wyrz. rak.	art. atom.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Północnoeuropejski TDW:																
DANIA	-	-	3	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	Pe TDW
NRF	-	1	-	10	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NORWEGIA	-	-	1	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-
SZWECJA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7/ekwiw/	-	-	-
FINLANDIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-
RAZEM	-	1	4	10	18	-	-	12	-	-	-	-	14	-	-	dyw. - 1 bryg. - 30
Środkowoeuropejski TDW:																
NRF	3	11	-	70	540	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Se TDW
STANY ZJEDNOCZONE	2	5	-	56	626	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
WIELKA BRYTANIA	1	3	-	12	36	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
BELGIA	1	2	-	12	20	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
HOLANDIA	4	2	-	12	20	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
PORTUGALIA	-	-	-	-	-	-	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-
FRANCJA	-	-	-	-	-	2	5	10	-	-	-	-	-	-	-	-
WŁOSY	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	14	3	-	-	-
AUSTRIA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-
KANADA	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
RAZEM	8	23	1	166	1242	2	11	19	-	-	9	14	10	-	-	dyw. - 48 bryg. - 30
Południowoeuropejski TDW:																
WŁOSY	3	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Płd ETDW
GRECJA	3	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TURCJA	5	13	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
RAZEM	11	29	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	dyw. - 29 bryg. - 19
RAZEM W EUROPIE	19	53	24	176 ^{x/}	1260 ^{x/}	2	11	31	-	-	9	14	24	-	-	dyw. - 78 bryg. - 79

x/ Nie uwzględniono środków przenoszenia broni jądrowej w siłach narodowych (brak danych).

SIŁY ZBROJNE PAŃSTW KAPITALISTYCZNYCH NA ETW

Szczegółnienie	Liczebność sił zbroj- nych /siły regularne/	Wojska lądowe		Lotnictwo				Siły morskie i lotnictwo sił morskich									
		dyw.	bryg.	wyrz. i art. atom.	czołgi śred- nie	wyrz. samol. poci- ski	samol. takt.	M. Bałtyckie	M. Północne	Wsch. Atlantyk i M. Norweskie	Kanał La Manche	M. Śródziemne					
								Siły morsk.	Lotn. sił morsk.	Siły morsk.	Lotn. sił morsk.	Siły morsk.	Lotn. sił morsk.	Siły morsk.	Lotn. sił morsk.	Siły morsk.	Lotn. sił morsk.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Zbrojne państw NATO St. Zjedn. i Kanady	934200	48 ^{3/}	23	$\frac{36}{894}$	3688	-	2500 ^{6/}	116	100 ^{7/}	94	36-72 ^{8/}	126	1-2	19	1-2	223	-
Zbrojne St. Zjednoczo- ne i Kanady wchodzące do NATO	240500	5	1	$\frac{604}{3665}$	1503	16 mace	740 ^{9/}	-	-	-	-	1-12	190-270 ^{10/}	-	-	41	160 ^{13/}
W NATO w Europie	1174700	53	24	$\frac{96}{1260}$	5181	16	3240	116	-	94	-	-	-	-	-	-	-
niezależne państw około/	450000	11	31	-	2840 ¹¹²	-	-	-	-	-	-	-	-	-	80 ^{11/}	-	-
Zbrojne państw neu- nych na ETW /około/	400000	14	24	-	1438	-	1230 ^{12/}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Siły NATO, siły morskie i państw neu- nych na ETW	2100000	78	79	$\frac{96}{1260}$	9469	16	4470	116	100	94	36-72	138	190-270	19	80	264	160

1/ Uwzględniono: NRF-800, Holandia - 108, Dania 252, Belgia - 226, Turcja - 423, W. Brytania - 432, Norwegia - 320, Włochy - 270.

Nie wzięto pod uwagę Grecji i Turcji ze względu na brak danych.

2/ Dane szacunkowe na podstawie liczby pułków i batalionów czołgów.

3/ Wliczono wszystkie siły na wszystkich TDW.

4/ Uwzględniono: 7 AP: 36 HJ; 8 S; 12 P; i 4 BGP /kanadyjską/ - 4 HJ; razem 60.

5/ Wliczono działa 155 mm, 203,2 mm i 175 mm.

6/ Liczono wszystkie państwa NATO /z Francją/ na całym ETW.

7/ Dywizja lotnictwa morskiego NRF.

8/ 1-2 lotniskowców W.Br.

9/ 3-17 ALT /SZ/; 1 BLT /K/.

10/ 2-3 lotniskowców SZ i 1 WB.

11/ Lotnictwo obrony wybrzeża WB.

12/ Szwecja, Szwajcaria, Austria, Hiszpania

13/ 2 lotniskowce /SZ/.

ROZDZIAŁ II

=====

PRÓBA PORÓWNANIA SIŁ

Po przeanalizowaniu w pierwszym rozdziale stanu sił zbrojnych NATO i innych państw kapitalistycznych oraz dokonaniu oceny stopnia zagrożenia przez nie państw Układu Warszawskiego celowe jest porównanie sił zbrojnych i możliwości militarnych przeciwstawnych sobie stron. Zrozumiałe jest, że dla dokonania takiego porównania niezbędne staje się posiadanie dokładnych danych zarówno o siłach zbrojnych NATO, jak i państw Układu Warszawskiego. Tymczasem z przyczyn obiektywnych niemożliwe jest uzyskanie wyczerpujących informacji w tym zakresie. Szczególnie odczuwa się brak danych o siłach zbrojnych państw Układu Warszawskiego.

Za podstawę niniejszego porównania sił przyjęto dane Brytyjskiego Instytutu Badań Strategicznych, zawarte w wydawnictwie "The Military Balance" z czerwca 1968 r. Dane te na pewno nie są ścisłe i budzą wątpliwości. Dlatego też uzyskane w oparciu o te informacje stosunki sił traktujemy jedynie jako próbę porównania sił zbrojnych przeciwstawnych sobie bloków państw: socjalistycznych członków Układu Warszawskiego i członków NATO oraz innych państw kapitalistycznych, które na wypadek wojny mogłyby wystąpić po stronie NATO.

Jakkolwiek ta próba porównania sił nie da wyczerpujących odpowiedzi na wszystkie interesujące nas pytania z tego zakresu, to jednak może dać pewien ~~ogólny~~ ^{ogólne} pogląd na możliwości militarne obu stron.

Ze względu na szczupłość informacji, próba porównania sił dotyczyć będzie przede wszystkim strategicznych sił jądrowych i sił lądowych. W Ograniczonym zakresie natomiast zostanie dokonane porównanie sił powietrznych oraz sił morskich na europejskim TW, ze szczególnym uwzględnieniem zachodnioeuropejskiego TDW.

1. Strategiczne siły jądrowe

Porównanie strategicznych sił jądrowych Związku Radzieckiego z tego rodzaju siłami Stanów Zjednoczonych i innych głównych państw kapitalistycznych ilustruje tabela 1.

Tabela 1

Wyszczególnienie	ZSRR	USA	W. Bryt.	Fran- cja	Razem NATO	Stosu- nek
	2	3	4	5	6	7
<u>A. Pociski strateg. międzykontynent.</u>						
- TITAN II		54			54	
- MINUTEMAN		1000			1000	
- ICBM	520					1:
Razem	520	1054			1054	1:2
<u>B. Pociski strateg. średn. zasięgu</u>						
- IRBM	725					
<u>C. Morskie pociski balistyczne /średn. zasięgu/</u>						
- POLARIS		625	16	25	697	
- SLBM, SLCM	130					
Razem poc. śr. zas.	855				697	1,2:1
Ogółem pocisków	1375	1710	16	25	1751	1:1,35

1	2	3	4	5	6	7
D. Samoloty strateg.						
-dalekiego zasięgu	150	550			550	1:3,6
-średniego zasięgu	1100	95	88	36	219	5:1
Razem samolotów	1250				769	1,6:1
Ogółem strategicznych środków napadu jądrowego	2625				2520	1:1

Jak wynika z tabeli, globalne porównanie strategicznych sił jądrowych Związku Radzieckiego i państw członkowskich NATO pozwala wyciągnąć wniosek, że tego rodzaju siły obu stron są prawie równe - przy nieznacznej przewadze ZSRR. Natomiast w niektórych kategoriach strategicznych sił jądrowych występują pewne różnice na niekorzyść ZSRR.

Należy przypuszczać, że różnice te są uwarunkowane geopolitycznym położeniem Związku Radzieckiego, któremu jako państwu europejskiego TW potrzebna jest odpowiednia liczba środków napadu jądrowego ~~o~~ o zasięgu pozwalającym na oddziaływanie tylko na głębokość tego teatru wojny. W tej kategorii strategicznych sił jądrowych ZSRR posiada więc ponad dwukrotną przewagę nad NATO /1975:816 = 2,4:1/.

Natomiast międzykontynentalnych środków napadu jądrowego ZSRR posiada tyle, ile potrzeba dla zniszczenia strategicznych baz jądrowych i lotnictwa rozmieszczonych na głównym teatrze wojny, jakim jest terytorium Stanów Zjednoczonych.

2. Siły lądowe

Z ogólnej liczby związków taktycznych, jaką dysponują państwa Układu Warszawskiego, do działań na europejskim TW przypuszczalnie może być wydzielone ogółem 177 dywizji. Ilustruje to tabela 2.

Tabela 2.

Wyszczególnienie	Dywizje				Razem
	DZ	DPanc	DPD	DD	
ZSRR:					
- na zachodnioeurop. TDW	39	28	6	-	73
- na południowoeurop. TDW	27	14	1	-	42
PRL	8	5	1	1	15
CSRS	10	4	-	-	14
NRD	4	2	-	-	6
Bułgaria	8	4	-	-	12
Rumunia	7	2	-	-	9
Węgry	5	1	-	-	6
R a z e m:	108	60	8	1	177

Państwa członkowskie NATO w skład sił lądowych europejskiego TW wydzieliły 53 dywizje i 24 brygady. Przyjmując - dla celów porównawczych - 4 brygady za ekwiwalent jednej dywizji, można założyć, że NATO na tym teatrze dysponuje siłami równymi w przybliżeniu 59 dywizjom. Wynika z tego, że państwa Układu Warszawskiego mogą osiągnąć w tej sytuacji prawie trzykrotną/2,9:1/ przewagę nad NATO jeśli chodzi o liczbę dywizji

Jednakże prócz sił wydzielonych ~~do~~^{do} NATO państwa członkowskie tego paktu posiadają związki i oddziały podporządkowane dowództwu narodowemu. Te związki i oddziały przewidziane są, w wypadku wojny, do wzmocnienia sił lądowych NATO. Należy więc liczyć się z tym, że siły lądowe NATO mogą się powiększyć o około 19 dywizji /11 dywizji i 31 brygad/.

Ponadto Stany Zjednoczone przewidują przerzucenie do Europy w okresie napięcia w sytuacji międzynarodowej - 5 dywizji, NRF zaś na bazie rezerw sił lądowych może sformować dodatkowo 18 dywizji, czyli w sumie możliwy jest wzrost sił lądowych NATO o około 42 dywizje /34 dywizje i 31 brygad/.

Ogółem więc siły lądowe NATO na europejskim TW mogą posiadać około 102 dywizje /87 dywizji i 55 brygad/, co zapewniłoby stosunek sił 1,6:1 na korzyść państw Układu Warszawskiego.

Jeżeli w wypadku wojny do NATO przyłączyłyby się Hiszpania i Austria, siły lądowe NATO i innych państw kapitalistycznych na europejskim TW wzrosłyby o dalsze 16 dywizji /14 dywizji i 10 brygad/, czyli liczyłyby wówczas około 118 dywizji /101 dywizji i 65 brygad/.

W wymienionym wyżej układzie, przy jednostronnym zwiększeniu sił lądowych przez NATO, stosunek liczbowy dywizji zmniejszyłby się w końcu do 1:1,4 na korzyść Układu Warszawskiego.

Nie można sobie jednak wyobrazić, aby we współczesnych warunkach każde zwiększenie (przez NATO) liczby związków taktycznych nie pociągnęło za sobą zwiększenia ~~liczby~~^{ilości} ~~związków~~^{wojsk} taktycznych państw Układu Warszawskiego dla utrzymania istniejącego obecnie stosunku liczbowego sił lądowych. Należy sądzić, że istniejąca obecnie prawie trzykrotna przewaga w ilości dywizji

Układu Warszawskiego nad NATO zostałaby utrzymana bez względu na zmiany w siłach NATO.

Na najbardziej interesującym nas zachodnioeuropejskim TDW NATO obecnie posiada 24 dywizje i 5 brygad. Z tej liczby 5 dywizji amerykańskich i 12 zachodniemieckich jest wyposażonych w dużą ilość taktycznej broni jądrowej.

Państwa Układu Warszawskiego do działań na zachodnioeuropejskim TDW mogłyby wydzielić około 108 dywizji /patrz załącznik 1/. W tym wypadku państwa Układu Warszawskiego osiągnęłyby znaczną przewagę nad NATO: ponad czterokrotną w liczbie dywizji, *etabs taktycznych i operacyjnych, ponad czterokrotną* ponad dwukrotną w artylerii i trzykrotną w czołgach.

Po uwzględnieniu możliwości zwiększania przez NATO sił lądowych o 34 dywizje^{x/} i 31 brygad /po przeliczeniu - 42 dywizje/ - zakładając, że wszystkie te związki taktyczne i oddziały zostaną skierowane na zachodnioeuropejski TDW - siły lądowe NATO na tym TDW wzrosłyby do około 67 dywizji /58 dywizji i 36 brygad/. Jeżeli do tego doliczymy jeszcze siły Hiszpanii i Austrii /14 dywizji i 10 brygad/, to siły obozu państw kapitalistycznych na zachodnioeuropejskim TDW mogą wzrosnąć w sumie do około 83 dywizji /72 dywizje i 46 brygad/. Możliwości narastania sił lądowych ilustruje załącznik nr 1.

Z liczby 58 dywizji /w tym 11 pancernych/ i 36 brygad, którymi dysponuje NATO na zachodnioeuropejskim TDW /bez sił lądowych Hiszpanii i Austrii/, w pierwszym rzucie strategicznym mogą być użyte 54 dywizje i 20 brygad. W jego skład będą wchodzić najsilniejsze - z punktu widzenia składu i uzbrojenia - związki operacyjne: Centralna Grupa Armii i Północna Grupa Armii. Po przystąpieniu do wojny - po stronie NATO - Austrii, siły pierwszego rzutu strategicznego powiększyłyby się o 7 brygad /ok. 2 dywizje/.

x/W tej liczbie 18 zachodniemieckich, 5 amerykańskich, 2 brytyjskie, 2 belgijskie, 1 holenderska, 1 portugalska i 5 francuskie

Dowództwo NATO po zorganizowaniu pierwszego rzutu strategicznego nie posiada się na kontynencie europejskim do utworzenia drugiego rzutu. Jest w stanie zorganizować jedynie odwód strategiczny w sile 4 dywizji i 16 brygad.

Państwa Układu Warszawskiego - nie uwzględniając możliwości mobilizacyjnych /z uwagi na brak danych/ - z ogólnej liczby 108 dywizji mogłyby wydzielić do pierwszego rzutu strategicznego przypuszczalnie około 68 dywizji.

Tak z powyższego wynika, nawet w takim wariancie stosunek liczbowy dywizji pierwszego rzutu strategicznego wynosiłby 1:1,25 na korzyść Układu Warszawskiego.

Jeśli weźmiemy natomiast pod uwagę możliwość zwiększenia przez państwa Układu Warszawskiego sił pierwszego rzutu strategicznego o 30 dywizji, czyli tylko o tyle, o ile może się zmienić stan dywizji NATO, to przewaga sił lądowych państw UW zwiększy się ^{do} prawie ~~do~~ dwukrotnej.

Do drugiego rzutu strategicznego państwa Układu Warszawskiego mogłyby wydzielić dodatkowo 2 fronty liczące w sumie 40 dywizji. Stosunek sił odwołu NATO do drugiego rzutu strategicznego państw Układu Warszawskiego kształtowałby się jak 1:8 na korzyść sił UW.

Jeśli do wojny po stronie NATO przystąpiłaby również Hiszpania, w wyniku czego siły odwołu strategicznego NATO powiększyłyby się o 14 dywizji, to stosunek tego odwołu NATO do drugiego rzutu strategicznego państw Układu Warszawskiego kształtowałby się jak 1:3,6 na korzyść sił UW.

Przypuszcza się, że dywizje hiszpańskie ~~nie~~ zostałyby przerzucone z Hiszpanii na terytorium innych państw Europy Zachodniej. - jeżeli ~~więc~~ nawet by weszły w skład odwołu strategicznego NATO - ~~odwód~~ ten byłby zgrupowany w kilku rejonach,

co stwarzałoby możliwość pobicia go kolejno częściami.

Dokonując próby porównania sił lądowych uwidacznia się wyraźna przewaga państw UW w liczbie dywizji pancernych. NATO obecnie na zachodnioeuropejskim TDW posiada 5 dywizji pancernych, państwa UW zaś 39 dywizji pancernych, a więc obecnie posiadają ośmiokrotną przewagę nad NATO.

Nawet po uzupełnieniu sił lądowych NATO dodatkowymi 34 dywizjami, w tym 8 dywizjami pancernymi - nie uwzględniając możliwości mobilizacyjnych państw UW - i tak przewaga UW w liczbie dywizji pancernych byłaby trzykrotna.

Prawdopodobny skład zgrupowa^{NATO}ni frontów^{UW}, stan podstawowego uzbrojenia oraz możliwe stosunki sił, bez uwzględnienia możliwości mobilizacyjnych UW, przedstawia załącznik nr 2.

3. Taktyczna siły powietrzne

Dla dokonania porównania sił powietrznych niezbędne jest posiadanie dokładnych danych nie tylko liczbowych ^{dotyczących} lotnictwa, lecz także danych o typach, przeznaczeniu, uzbrojeniu i możliwościach taktyczno-technicznych poszczególnych typów samolotów. Ponieważ takimi danymi nie dysponujemy, staje się możliwa jedynie próba bardzo ogólnego liczbowego porównania tego rodzaju sił.

Według Brytyjskiego Instytutu Badań Strategicznych państwa Układu Warszawskiego posiadają następującą ilość samolotów taktycznych ~~w linii~~ /bojowych/:

- ZSRR - 8500, w tym 4500 samolotów OPL;
- PRL - 820;
- CSRS - 600;
- NRD - 300;

- Bułgaria — 250;
- Rumunia — 240;
- Węgry — 140;

R a z e m : 10850 samolotów bojowych.

Jeżeli Związek Radziecki z posiadanej liczby samolotów przeznaczyłby tylko 50% do działań na europejskim TW, to państwa Układu Warszawskiego dysponowałyby na tym teatrze wojny około 6600 samolotami bojowymi.

W składzie sił powietrznych NATO na europejskim TW znajduje się obecnie około 2900 samolotów lotnictwa taktycznego. Oznacza to, że państwa Układu Warszawskiego mają w tym zakresie ponad dwukrotną przewagę nad NATO.

Według koncepcji amerykańskich w wypadku wojny przewiduje się przerzucenie do Europy Zachodniej około 850 samolotów lotnictwa taktycznego, a więc ich liczba może wzrosnąć do około 3750. Jeżeli do wojny przystąpiłaby - po stronie NATO - Austria i Hiszpania, to siły powietrzne NATO mogłyby łączyć około 4600 samolotów.

Przy takim wariantcie państwa Układu Warszawskiego - bez uwzględnienia ich możliwości zwiększenia sił powietrznych - posiadałyby półtorakrotną przewagę nad NATO w skali teatru wojny.

Na zachodnioeuropejski TDW, jako główny w ramach europejskiego teatru wojny, państwa Układu Warszawskiego przypuszczalnie mogłyby wydzielić następującą ilość taktycznych samolotów:

- ZSRR → 3 200 /75% przeznaczonych na ETW/,
- PRL — 820 ,
- CSRS — 600.

Razem stanowiłoby to około 4 600 samolotów.

Obecnie siły powietrzne NATO na zachodnioeuropejskim TDW /północno-i środkowoeuropejskim TDW wg nomenklatury NATO/ posiadają około 1850 samolotów, nie licząc lotnictwa taktycznego Francji. W tym wypadku przewaga sił powietrznych państw Układu Warszawskiego nad NATO kształtowałaby się jak 1:2,5.

Jeżeli w składzie sił powietrznych NATO na zachodnioeuropejskim TDW uwzględnimy 550 samolotów - z ogólnej liczby 850 samolotów, które Stany Zjednoczone planują przerzucić na wypadek wojny do Europy - oraz doliczymy do nich siły powietrzne Francji, Hiszpanii i Austrii, to stan liczbowy lotnictwa taktycznego NATO może się zwiększyć do około 3200 samolotów. W tej sytuacji na zachodnioeuropejskim TDW państwa Układu Warszawskiego posiadałyby prawie półtora-krotną przewagę nad siłami powietrznymi państw NATO i państw kapitalistycznych występujących po stronie tego bloku.

4. Siły morskie

Jeszcze trudniejsze ⁴ do poprzednich staje się porównanie sił morskich. Trudności wynikają tu zarówno z braku dokładnych informacji o tego rodzaju siłach, zwłaszcza w odniesieniu do państw Układu Warszawskiego, jak i ze względu na możliwość użycia tych sił przez obydwie strony w różnych rejonach. Z obiektywnej więc konieczności porównanie to zostanie ograniczone do najważniejszej we współczesnych warunkach kategorii sił morskich - okrętów podwodnych. Bardziej szczegółowe porównanie będzie możliwe jedynie w zakresie sił morskich znajdujących się w najbardziej interesującym dla nas rejonie Morza Bałtyckiego i Morza Północnego.

Państwa NATO posiadają obecnie około 250 okrętów podwodnych, w tej liczbie 42 atomowe okręty podwodne z pociskami balistycznymi. Z tej ~~z~~ ogólnej liczby okrętów podwodnych, jaką dysponuje NATO, sądzimy - na podstawie ich rozmieszczenia - że na obszarze europejskiego teatru wojny/ bez Morza Śródziemnego/ może działać 125-140 okrętów podwodnych, w tej liczbie około 16-20 atomowych okrętów z pociskami balistycznymi.

Według "The Military Balance" z czerwca 1968 r. państwa Układu Warszawskiego posiadają ogółem ponad 350 okrętów podwodnych, w tym 50 atomowych i 300 oceanicznych. Na podstawie bazowania floty okrętów podwodnych ZSRR możemy dojść do wniosku, że z 350 radzieckich okrętów podwodnych około 140^{x/} okrętów bazujących na Północy będzie prawdopodobnie działać na Atlantyku i wodach przyległych do północnego i środkowoeuropejskiego TDW.

Z przytoczonych liczb można wnioskować, że państwa Układu Warszawskiego posiadają prawie półtorakrotną przewagę jeśli chodzi o globalną liczbę okrętów podwodnych - przy równowadze atomowych okrętów podwodnych i okrętów podwodnych uzbrojonych w rakiety.

Jeśli chodzi natomiast o okręty podwodne obu stron, które mogłyby działać na Atlantyku, to siły te są prawie równe - z niewielką przewagą ZSRR w zakresie atomowych okrętów podwodnych z pociskami balistycznymi.

Skład sił morskich obu stron, które mogłyby działać na Morzu Bałtyckim i Morzu Północnym, ilustruje tabela 3.

Prócz tych sił NATO, należy mieć na uwadze możliwość działania na europejskim TW amerykańsko-brytyjskiego ZUL / dwa lotniskowce amerykańskie i jeden brytyjski/ manewrującego na

-----
x/W liczbie 140 okrętów podwodnych, bazujących na Północy, wg oceny zachodnich specjalistów znajduje się 50 atomowych okrętów podwodnych, z których część jest uzbrojona w pociski balistyczne danych takt.-techn. zbliżonych do "Polaris A-3".

na Morzu Norweskim. Na pokładzie trzech lotniskowców znajduje się w sumie około 200 samolotów nosicieli broni jądrowej.

Do zwalczania tych sił morskich NATO, Związek Radziecki mógłby wydzielić około 50% /tj. ok. 250/ samolotów bombowych T-16 /przeznaczonych do zwalczania lotniskowców/. Przy tym układzie sił lotnictwa morskiego /ZSRR, 250 samolotów, a ZUL NATO- 200 samolotów/ niewielka przewaga byłaby po stronie ZSRR.

Tabela 3

	Lotn. ZOP	Krażow. rak.	Krażowników	Niszczycieli	Dozorowców	Okrętów podwodnych	Kutry torpedowych i rakietowych	Ścigaczy OP	Kutry patrolowych	Razem
<u>Morze Bałtyckie</u>										
NRF				6	2	11	35	2	12	68
Dania					10	4	15	10	9	48
Razem				6	12	15	50	12	21	116
<u>Morze Północne</u>										
NRF				3	4		4	3	4	18
Belgia										9
W. Bryt.					5					5
Norwegia				2	4	8	10	1	10	35
Holandia	1	1	1	5	7	7		5		17
Razem	1	1	1	10	20	15	14	9	14	94
<u>Zjednoczona Flota Bałtycka /ZSRR, PRL, NRD/</u>										
			7	63		100	290			460

x/ Kutry rakietowe należą do Floty Bałtyckiej państw UW.

Z powyższej tabeli wynika, że siły morskie państw Układu Warszawskiego są prawie czterokrotnie większe od sił morskich NATO przeznaczonych do działania na Morzu Bałtyckim i dwukrotnie przewyższają siły morskie NATO przeznaczone do działań na Bałtyku i Morzu Północnym. Przy czym po stronie sił morskich państw UW, z braku danych, nie uwzględniono takich klas okrętów, jak: dozorowce, ścigacze OP, kutry patrolowe. Po uwzględnieniu tych klas okrętów przewaga sił morskich państw UW byłaby jeszcze większa.

x

x

x

W konkluzji rozważań o siłach zbrojnych państw NATO i Układu Warszawskiego należy stwierdzić, że dokonana ogólna próba porównania tych sił, oparta wprawdzie na bardzo niepełnych i niezupełnie ścisłych danych - zwłaszcza w odniesieniu do sił Układu Warszawskiego - pozwala wyciągnąć kilka istotnych wniosków, a mianowicie:

1. Strategiczne siły jądrowe obu stron, jeśli chodzi o liczbę globalne, są sobie równe - z nieznaczną przewagą ZSRR. Natomiast w strategicznych siłach jądrowych średniego zasięgu, umożliwiających oddziaływanie na całą głębokość europejskiego TWR ZSRR posiada dwukrotną przewagę nad NATO. Międzykontynentalnych środków napadu jądrowego ZSRR posiada taką ilość, która pozwala na zniszczenie strategicznych środków jądrowych rozmieszczonych na terytorium Stanów Zjednoczonych.

2. W zakresie sił lądowych - jeśli chodzi o ilość dywizji państwa UW posiadają nad NATO znaczną przewagę zarówno w skali

Europejskiego TW, jak i w skali zachodnioeuropejskiego TDW. Każde powiększenie sił lądowych NATO, przez podporządkowanie temu ~~punktem~~ paktowi narodowych sił lądowych, przerzucenie nowych dywizji z terytorium Stanów Zjednoczonych czy sformowanie nowych dywizji Bundeswehry, spowodowałoby niewątpliwie odpowiednie zwiększenie liczby dywizji państw UW, co w konsekwencji przyczyniłoby się do utrzymania dotychczasowego stosunku sił lądowych.

3. Porównanie sił powietrznych, aczkolwiek z konieczności ograniczone zostało do liczb globalnych, wskazuje, że i w tym zakresie ^{przyj} przyjętym w opracowaniu układzie - państwa UW mogą osiągnąć przewagę w skali TW i zachodnioeuropejskiego TDW.

4. Porównanie sił morskich w skali globalnej ograniczono, z braku danych, do porównania najważniejszej kategorii sił morskich - okrętów podwodnych. Z danych, jakimi dysponujemy, wynika, że państwa UW mają przewagę jeśli chodzi o ogólną liczbę okrętów podwodnych, natomiast jeśli chodzi o okręty podwodne z pociskami balistycznymi - to siły obu stron są jednakowe.

Na akwenach najbardziej nas interesujących, tzn. na Morzu Bałtyckim i Morzu Północnym, państwa UW posiadają znaczną przewagę nad NATO /czterokrotną na Bałtyku i dwukrotną na M. Bałtyckim i M. Północnym/.

PRAWDOPODOBNY SKŁAD ZGRUPOWAŃ NATO I FRONTÓW PAŃSTW UW ORAZ MOŻLIWE STOSUNKI SIŁ

	NATO i inne państwa kapitalistyczne							Państwa układu warszawskiego							Stosunek sił			
	PNE TDW	PGA	CGA	Austria	Razem	Odwo- dy	Razem	I rzut strategiczny				II rzut strategiczny			I rzuty	II rzuty	Ogólnie	
								Fronty			Ra- zem	Fronty		Ra- zem				Ra- zem
								1	2	3		4	5					
DP					1	2 ^{4/} 9	10											
DZ	1	17	22		42	1	41	15	9	14	38	13	10	23	61			
D P a n c		3	8		11	2	13	8	11	6	25	7	7	14	39	1:2,2	1:7	1:3
DPD			1			9	3	2	2		4		3	3	7			1:2,3
DD								1			1				1			
DPG			1		1	4	5											
Brygady	16	4	-	7	20 ^{2/} 27	16 ^{3/} 19	36 46											
dywizji	1	21	32		54	4 ^{4/} 18	58 72	26	22	20	68	20	20	40	108	1:1,25	1:8 1:2	1:1,7 1:1,2
razem brygad	16	4		7	20 ^{2/} 27	16 ^{3/} 19	46			1					1			
Przucie rakietowe	10	76	132		218		218	120	105	90	315	105	78	181	496	1:1,4	~~1:1,4~~	1:2,2
Artyleria 1/ ogółem	120	1300	2600		4000	1300	5300	1900	1600	1500	5000	1600	1400	3000	8000	1:1,25	1:2,3	1:1,5
w tym atomowa	54	304	938		1296		1296											
Czołgi	500	4300	8000	500	13300	2300	15600	6000	6100	4700	16800	5200	4500	9700	26500	1:1,25	1:4	1:1,7

1/ Bez moździerzy.

2/ W liczniku - liczba brygad NATO, w mianowniku - z brygadami austriackimi.

3/ W liczniku - brygady państw członków NATO /w tej liczbie 9 norweskich/, w mianowniku - razem z brygadami hiszpańskimi.

4/ W liczniku - liczba dywizji NATO, w mianowniku - z 14 dywizjami hiszpańskimi. W liczniku - stosunek sił do dywizji NATO, w mianowniku - z dywizjami hiszpańskimi.

ROZDZIAŁ TRZECI

=====

ZASADY, ORGANIZACJA I PROWADZENIE OPERACJI STRATEGICZNEJ

NA TEATRZE DZIAŁAŃ WOJENNYCH

Operacja strategiczna na TDW, jako forma działań strategicznych, jest nowym zjawiskiem we współczesnej radzieckiej sztuce wojennej. Stanowi ona w pewnej mierze kontynuację głębokich operacji, których teorię opracowano w Związku Radzieckim jeszcze w okresie międzywojennym. Wprawdzie radziecka teoria głębokich operacji nie znalazła - z różnych względów - pełnego odzwierciedlenia w praktyce minionej wojny, to jednak jej idea zachowała aktualność do dnia dzisiejszego.

Zasadniczym czynnikiem uniemożliwiającym całkowitą realizację teorii głębokich operacji w czasie II wojny światowej była trudność spełnienia przez siły zbrojne zasadniczych postulatów warunkujących jej powodzenie, a przede wszystkim niemożliwość obezwładnienia przeciwnika na całą głębokość operacji i szybkiego wyzyskania przez nacierające wojska skutków tego obezwładnienia.

Dzisiejsze pole bitwy zmieniło się zasadniczo w porównaniu z II wojną światową. Radykalnej zmianie uległy zarówno środki walki, którymi dysponują siły zbrojne, jak i możliwości manewrowe wojsk lądowych. Broń raketowo-jądrowa stwarza nieograniczone możliwości rażenia nieprzyjaciela, jednoczesnego na całą głębokość jego ugrupowania, wojska lądowe zaś są w stanie w krótkim czasie zlikwidować ocalałe po uderzeniach

jądrowych ogniska oporu nieprzyjaciela i opanować zajmowane przez niego terytorium. Dzięki temu więc zostały stworzone warunki, których br k było w czasie II wojny światowej, do urzeczywistnienia ^{idei} ~~istoty~~ g bokich operacji.

W związku z istnieniem na współczesnym polu bitwy obiektywnych moŹliwo ci prowadzenia g bokich operacji moŹe powstać pytanie: jaką formę powinny przyjać tego rodzaju operacje? Czy taką, jaka została im nakreślona przez radziecką teorię g bokich operacji sprzed II wojny  wiatowej?

Jest rzeczą zrozumiał, Źe równocześnie z powstaniem nowych jakościowo  rodk  walki i rozwojem wojskowego sprzętu technicznego zmiane uległy podstawowe zasady sztuki wojennej. Zgodnie z aktualnymi zasadami tej sztuki zarówno forma, jak i treść współczesnych operacji zaczepnych powinny wynikać z ogólnego charakteru działań wojennych oraz faktycznych moŹliwo ci sił zbrojnych.

Uwzględniając rzeczywiste moŹliwo ci bojowe zwi zk  operacyjnych sił zbrojnych oraz wymagania polityczno-militarne, naleŹy stwierdzić, Źe zaistniał wyraźna potrzeba prowadzenia operacji strategicznej na ca  g boko  teatru działań wojennych. Operacja taka stanowić będzie własnie nową, dostosowaną do współczesnych potrzeb i moŹliwo ci, formę g bokiej operacji.

Problematyk  przygotowania i prowadzenia takiej operacji w naszych siłach zbrojnych dotychczas w zasadzie nie zajmowaliśmy się; dlatego teŹ brak jest w naszej literaturze fachowej opracowa  teoretycznych na ten temat. Omówienie więc wybranych, niektórych tylko zagadnień operacji strategicznej na TDW oparliśmy przede wszystkim na poglądach radzieckich.

Z uwagi na to, że zarówno rola Operacji strategicznej w ramach całości działań wojennych, jak i jej istota, treść oraz sposób przygotowania i prowadzenia wynikają z zasadniczych założeń doktryny wojennej państw socjalistycznych, przed rozpatrzeniem tych zagadnień wydaje się celowe omówienie pokrótce niektórych tez naszej doktryny wojennej, dotyczących charakteru ewentualnej wojny.

Jest rzeczą pewną, że nowa wojna światowa - jeżeliby nastąpiła - byłaby walką dwóch przeciwstawnych systemów światowych: socjalistycznego i kapitalistycznego, przy czym obie walczące strony dążyłyby do osiągnięcia najbardziej zdecydowanych celów politycznych.

Jakkolwiek początkowa faza przyszłego konfliktu zbrojnego może mieć różny charakter^{x/}, to jednak w ostatecznej postaci - według wszelkich przewidywań - ~~będzie~~^{byłaby} to wojna jądrowa o charakterze globalnym, koalicyjnym. Agresywnemu blokowi państw imperialistycznych przeciwstawiłaby się bowiem potężna koalicja państw Obozu socjalistycznego popierana przez całą postępującą ludzkość. Głównym środkiem rażenia w wojnie globalnej byłaby broń jądrowa, a podstawowy środek^a w dostarczenia jej do celu stanowiłyby rakiety.

Wojna jądrowa - w porównaniu ze wszystkimi dotychczasowymi wojnami - byłaby wyjątkowo niszczycielska. Użycie w niej środków rakietowo-jądrowych umożliwiłoby osiągnięcie zasadniczych celów wojny w niezwykle krótkim czasie /w ciągu paru godzin/.^{xx/} Stwarza to konieczność przystąpienia już obecnie

-----
x/ Może to być np. wojna lokalna, prowadzona początkowo za pomocą konwencjonalnych środków walki.

xx/Czas niezbędny na wykonanie pierwszego uderzenia przez strategiczne siły jądrowe.

do przygotowania sił zbrojnych i całego kraju /koalicji państw/
do odparcia agresji imperialistycznej.

Charakterystyczny dla nowej wojny światowej byłby międzykontynentalny rozmach walki zbrojnej oraz całkowity zanik granicy między frontem a zapleczem. Główny ciężar walki zostałby przeniesiony w głąb terytorium przeciwnika, ponieważ zasadniczymi obiektami działań wojennych byłyby nie tylko zgrupowania sił zbrojnych na lądowych i morskich TDW, lecz przede wszystkim środki strategicznego napadu jądrowego rozmieszczone na różnych kontynentach, ośrodki przemysłowe /zwłaszcza obiekty energetyczne/, administracyjno-polityczne, system komunikacyjny oraz punkty kierowania /dowodzenia/ siłami zbrojnymi i państwem.

Charakter więc ewentualnej wojny światowej w sposób zasadniczy różniłby się od charakteru wojen minionych. Nieograniczona możliwość wykonania w każdej chwili potężnych uderzeń jądrowych na dowolne punkty kuli ziemskiej - w połączeniu z czynnikami zaskoczenia - nadaje walce zbrojnej we współczesnych warunkach nowe cechy, zmieniając rolę i sposoby wykorzystania różnych rodzajów sił zbrojnych. Stwarza to konieczność zastosowania nowych form działań strategicznych oraz określenia nowych celów strategicznych, których realizacja zapewni szybkie odniesienie zwycięstwa nad agresorem.

Dla osiągnięcia podstawowego celu politycznego wojny - likwidacji imperjalizmu - należy zrealizować następujące cele strategiczne:

a/Zniszczyć zasadniczy potencjał ekonomiczno-militarny wroga;
zdezorganizować państwowy i militarny system kierowania /dowodzenia/ oraz osłabić morale ludności nieprzyjaciela.

b/ Odeprzeć uderzenia strategicznych sił jądrowych przeciwnika i uniemożliwić mu wykonanie uderzeń bronią masowego rażenia przede wszystkim przez zniszczenie jego środków napadu jądrowego.

c/ Rozgromić /zniszczyć/ ocalałe zgrupowania sił zbrojnych przeciwnika na teatrach działań wojennych, zorganizować mobilizację i opanować jego terytorium.

Wymienione wyżej cele strategiczne wojny mogą być osiągnięte jedynie wspólnym wysiłkiem wszystkich rodzajów sił zbrojnych, przy decydującej roli strategicznych wojsk raketowych.

Podstawową formę działań strategicznych we współczesnych warunkach ^{stanowi} będzie pierwsze uderzenie strategicznych sił jądrowych^{x/}, decydujące o osiągnięciu w krótkim czasie głównych celów wojny, a może i jej ostatecznego celu. Nie mniej istotną formą działań strategicznych ^{to} będą operacje strategiczne na kontynentalnych TDW prowadzone wspólnym wysiłkiem wszystkich rodzajów sił zbrojnych i rodzajów wojsk. Obydwie wymienione formy działań strategicznych ^{stanowią} służyłyby realizacji określonych celów i właściwych im zadań strategicznych, wynikających z jednolitego planu wojny, dla osiągnięcia zwycięstwa nad przeciwnikiem.

x/ "Pierwsze uderzenie strategicznych sił jądrowych" ~~stanowi zasadniczą formę działań strategicznych~~ polega ~~ono~~ na wykonaniu pierwszego zmasowanego uderzenia bronią jądrową na główne obiekty nieprzyjaciela /na wszystkich TDW/ - z chwilą rozpoczęcia wojny - w krótkim czasie i według jednolitego, opracowanego w okresie pokoju planu, zawczasu stworzonymi i będącymi w stałej gotowości bojowej zgrupowaniami strategicznych sił jądrowych, przy decydującej roli strategicznych wojsk raketowych. Wykonuje się je w interesie całej wojny. W pierwszym uderzeniu strategicznych sił jądrowych biorą udział: strategiczne wojska raketowe /wyposażone w międzykontynentalne rakiety balistyczne/, atomowe okręty podwodne uzbrojone w rakiety balistyczne oraz lotnictwo dalekiego zasięgu.

Częścią składową tego uderzenia są także "pierwsze strategiczne uderzenia jądrowe na TDW".

I. Ogólne zasady operacji strategicznej na TDW

Przez pojęcie "operacja strategiczna na TDW" należy rozumieć uzgodnione działania bojowe związków operacyjnych różnych rodzajów sił zbrojnych, połączone jednością celów strategicznych, zamiarem i planem oraz prowadzone pod jednolitym dowództwem ^{dlu} ~~celem~~ osiągnięcia w krótkim czasie zasadniczych celów wojny na TDW.

Operacja strategiczna na TDW obejmuje:

- pierwsze strategiczne uderzenie jądrowe na TDW^{x/};
- kolejne zmasowane i grupowe uderzenia jądrowe;
- pierwsze i kolejne frontowe operacje zaczepne;
- operacje i działania bojowe lotnictwa dalekiego zasięgu;
- operacje powietrzno-desantowe;
- operacje morskie flot na kierunkach nadmorskich;
- powietrzno-morskie operacje desantowe;
- działania bojowe wojsk OPK.

Tak więc zasadniczą treść ^{stanowią} operacji strategicznej na TDW będą ^{uzgodnione} działania wszystkich rodzajów sił zbrojnych przy decydującej roli strategicznych wojsk rakietowych średniego zasięgu. Operację tę przeprowadza się dla osiągnięcia w krótkim czasie zasadniczych celów wojny na danym TDW pod kierownictwem Naczelnego Dowództwa Zjednoczonych Sił Zbrojnych państw Układu Warszawskiego /teatru działań wojennych/.

-----
x/ "Pierwsze strategiczne uderzenie jądrowe na TDW" stanowi część składową pierwszego uderzenia strategicznych sił jądrowych. Wykonuje się je na korzyść operacji strategicznej na całą głębokość danego TDW. W pierwszym strategicznym uderzeniu jądrowym na TDW biorą udział strategiczne wojska rakietowe średniego zasięgu, wojska rakietowe i lotnictwo frontów, lotnictwo dalekiego zasięgu oraz środki przenoszenia broni jądrowej marynarki wojennej.

Z punktu widzenia charakteru i treści wykonywanych zadań, sposobu prowadzenia działań oraz uczestniczących w nich sił i środków operacja strategiczna na TDW jest przede wszystkim operacją zaczepną, obliczoną na szybkie wtargnięcie sił własnych na obszar lądowy, powietrzny i morski przeciwnika celem rozbicia /zniszczenia/ jego sił zbrojnych i opanowania ważnych obiektów strategicznych. Jest to operacja głęboka, mająca na celu jednoczesne rażenie zgrupowań sił zbrojnych oraz obiektów ekonomiczno-militarnych przeciwnika na głębokość całego TDW. Operacja strategiczna jest operacją wspólną, ponieważ uczestniczące w niej związki operacyjne rodzajów sił zbrojnych wykonują swoje zadania pod kątem realizacji ogólnych celów strategicznych. Jest ona jednocześnie operacją wysoce dynamiczną, polegającą na równoległym realizowaniu szeregu zadań w czasie i przestrzeni.

Biorąc pod uwagę powyższe zasadnicze właściwości operacji strategicznej na TDW, należy stwierdzić, że charakteryzuje ją zmasowane użycie środków jądrowych różnego przeznaczenia oraz prowadzenie zdecydowanych działań, mających na celu rozgromienie w krótkim czasie sił zbrojnych nieprzyjaciela i wyeliminowanie z wojny głównych państw wrogiej koalicji. W operacji tej biorą udział wszystkie rodzaje sił zbrojnych i rodzaje wojsk, które wspólnym wysiłkiem wykonują poszczególne zadania operacji. Ogromny rozmach przestrzenny operacji wynika głównie z możliwości wykonania uderzeń na całą głębokość TDW. Na szczególną uwagę zasługują: krótkotrwałość i dynamiczny przebieg oraz wysokie tempo działań bojowych, a także złożoność współdziałania i

dowodzenia wynikająca głównie z różnorodności wykonywanych zadań. Rozpoczęcie i przebieg Operacji strategicznej uzależnione będą w dużym stopniu od tego, czy z chwilą wybuchu wojny zostanie użyta broń masowego rażenia, czy też nie. Ponieważ wojna może rozpocząć się z nieograniczonym użyciem broni jądrowej, powstaje konieczność przygotowania Operacji strategicznej już w okresie pokoju. Przeprowadzenie tej Operacji może nastąpić tylko siłami wchodzącymi w skład pierwszego rzutu strategicznego rozwiniętymi obecnie na TDW.

1. Cele, zadania i podział na etapy Operacji strategicznej na TDW

Cel i zadania Operacji strategicznej na TDW określone^e są przez Naczelne Dowództwo Zjednoczonych sił zbrojnych państw Układu Warszawskiego /teatru działań wojennych/ zależnie od celów politycznych, ogólnego planu wojny, ważności i właściwości danego teatru, posiadanych sił i środków własnych, a także z uwzględnieniem sił zbrojnych przeciwnika i możliwego charakteru ich działań.

Osiągnięcie ogólnego celu Operacji strategicznej - celu wojny na TDW - stanie się możliwe w wyniku reakizacji pośrednich celów strategicznych. Najważniejszym z tych celów jest niedopuszczenie do jądrowego uderzenia nieprzyjaciela na TDW i przejścia przez niego inicjatywy strategicznej. Jest to główny cel Operacji, który osiąga się wspólnym wysiłkiem wszystkich rodzajów sił zbrojnych.

Drugim bardzo istotnym celem pośrednim Operacji strategicznej jest zniszczenie ekonomiczno-militarnego potencjału nieprzyjaciela na TDW. Cel ten można osiągnąć przede wszystkim

uderzeniami jądrowymi strategicznych wojsk raketowych średniego zasięgu, lotnictwa dalekiego zasięgu oraz okrętów podwodnych uzbrojonych w pociski raketowe. Pełne rozgromienie /zniszczenie/ sił zbrojnych przeciwnika na TDW może nastąpić w wyniku uderzeń jądrowych oraz zdedykowanego natarcia związków operacyjnych wojsk lądowych i działania wojsk powietrzno-desantowych. Realizację ostatniego z pośrednich celów strategicznych operacji na TDW, tj. opanowanie ważnych rejonów strategicznych i terytorium państw wrogiej koalicji na danym teatrze, można zapewnić siłami wojsk lądowych i powietrzno-desantowych.

Z celów operacji strategicznej na TDW wynikają konkretne jej zadania, do których można przede wszystkim zaliczyć:

- zniszczenie strategicznych środków napadu jądrowego nieprzyjaciela na TDW /lotnictwa strategicznego, atomowych okrętów podwodnych z pociskami Polaris, ich baz oraz składów broni jądrowej/;
- rozbicie strategicznych grupowań sił lądowych, morskich i powietrznych przeciwnika na TDW, a w tym zniszczenie w pierwszej kolejności środków jądrowych tychże grupowań przeznaczonych do pierwszego uderzenia jądrowego na TDW;
- dezorganizowanie państwowego i wojskowego systemu kierowania i dowodzenia oraz obezwładnienie /zniszczenie/ ważniejszych ogniw ekonomiczno-militarnego potencjału nieprzyjaciela na TDW, w tym przede wszystkim głównych ośrodków energetycznych;
- opanowanie i utrzymanie ważnych rejonów i obiektów strategicznych /w tej liczbie i w obszarze cieśnin morskich/ oraz niedopuszczenie do realizacji przedsięwzięć mobilizacyjnych przeciwnika na TDW;

- Opanowanie terytorium przeciwnika celem pozabawienia go obszaru wyjściowego do zorganizowania działań zaczepnych siłami zbrojnymi przerzucenymi z innych TDW lub kontynentów.

Zadania Operacji strategicznej na TDW realizowane mogą być w trzech etapach. Treścią pierwszego etapu Operacji będzie wówczas wykonanie strategicznego uderzenia jądrowego na TDW oraz odparcie napadu jądrowego i powietrznego nieprzyjaciela. Pomyślna realizacja zadań tego etapu ~~niewątpliwie~~ wpłynie decydująco na przebieg całej Operacji strategicznej na TDW. W etapie tym bowiem powinny być osiągnięte zasadnicze cele Operacji poprzez zniszczenie środków napadu jądrowego nieprzyjaciela, ważnych obiektów ekonomiczno-militarnych, ośrodków kierowania i dowodzenia, zasadniczych zgrupowań wojsk itp. na całej głębokości TDW.

Treścią drugiego etapu Operacji strategicznej może być ostateczne rozgromienie zgrupowań sił zbrojnych nieprzyjaciela, wchodzących w skład pierwszego rzutu strategicznego, i opanowanie ważnych obiektów i rejonów strategicznych na głębokość pierwszych Operacji zaczepnych frontów. Zadania tego etapu realizowane będą wspólnym wysiłkiem wszystkich rodzajów sił zbrojnych biorących udział w Operacji. Nastąpi to drogą wykonania kolejnych uderzeń jądrowych, przeprowadzenia pierwszych Operacji zaczepnych frontów, Operacji wojsk powietrzno-desantowych, lotnictwa dalekiego zasięgu i flot, powietrzno-morskich Operacji desantowych oraz działań bojowych wojsk OPK.

Jeśli nieprzyjaciel rozpocznie agresję bez zastosowania broni masowego rażenia, to wówczas zadania drugiego etapu Operacji strategicznej będą początkowo realizowane tylko konwencjonalnymi środkami walki zbrojnej, przy czym wykonanie

pierwszego ~~uderzenia~~ strategicznego uderzenia jądrowego na TDW nastąpi w tym etapie.

Treścią trzeciego etapu Operacji strategicznej może być rozwinięcie działań zaczepnych na całą głębokość TDW, rozgromienie wojsk drugiego rzutu strategicznego przeciwnika na teatrze oraz jego Odwodów strategicznych przerzuconych z innych TDW i kontynentów, a także opanowanie terytorium państwa wrogiej koalicji i wyeliminowanie ich z wojny. Po wykonaniu tych zadań zostanie osiągnięty ostateczny cel Operacji strategicznej na TDW. Dla realizacji zadań tego etapu może stać się niezbędne wykonanie powtórnych uderzeń wojsk raketowych, kolejnych Operacji zaczepnych frontów oraz Operacji i działań bojowych innych rodzajów sił zbrojnych i wojsk.

2. Rola i rozmach Operacji strategicznej na zachodnio-europejskim TDW

Główna baza ekonomiczno-militarna imperializmu oraz zasadnicze zgrupowanie strategicznych sił jądrowych, których rozgromienie lub zniszczenie w sposób decydujący wpłynie na rezultat wojny w ogóle, rozmieszczone są na terytorium USA. Dlatego też nie ulega wątpliwości, że najważniejszym TDW w skali światowej będzie kontynent północnoamerykański.

Drugą z punktu widzenia ekonomicznego i militarnego bazę imperializmu światowego stanowią państwa zachodnioeuropejskie wchodzące w skład agresywnego paktu NATO, a przede wszystkim NRF, Anglia i Francja. Na kontynencie europejskim rozmieszczone są już obecnie główne siły zbrojne bloku NATO, a z kolei zasadnicze zgrupowania tychże sił znajdują się w granicach środkowo-europejskiego TDW, którego zasięg pokrywa się w zasadzie

z Obszarem zachodnioeuropejskiego TDW według nadziej nomenklatury. Toteż w grupie europejskich TDW głównym teatrem stanie się bezsprzecznie zachodnioeuropejski. Operacja strategiczna na tym teatrze spełni niewątpliwie główną rolę w rozgromieniu agresywnego bloku NATO w Europie, a pomyślna realizacja celów tej operacji w sposób zasadniczy ^{za}decyduje o osiągnięciu celów wojny na całym kontynencie europejskim.

Zagadnieniom więc przygotowania i przeprowadzenia operacji strategicznej na zachodnioeuropejskim TDW Naczelne Dowództwo Zjednoczonych Sił Zbrojnych państw Układu Warszawskiego /teatru działań wojennych/ poświęci z całą pewnością szczególną uwagę.

W operacji tej zostaną najprawdopodobniej zaangażowane najsilniejsze zgrupowania wszystkich rodzajów sił zbrojnych pierwszego rzutu strategicznego /naturalnie oprócz strategicznych sił jądrowych/, a także poważna część odwodów naczelnego dowództwa, rozmieszczonych na kontynencie europejskim.

Uwzględniając właściwości i znaczenie zachodnioeuropejskiego TDW, możliwości i rozmieszczenie sił zbrojnych własnych i przeciwnika, rozpatrzmy obecnie możliwy rozmach operacji strategicznej na zachodnioeuropejskim TDW.

Do przeprowadzenia operacji strategicznej na tym teatrze mogą być wydzielone siły Zbrojne Związku Radzieckiego, Polski, NRD i Czechosłowacji, tj. siły wchodzące w skład pierwszego

rzutu strategicznego^{x/} państw Układu Warszawskiego.

W skład tych sił mogą wchodzić:

- strategiczne wojska rakietowe, wyposażone w rakiety średniego zasięgu;
- lotnictwo dalekiego zasięgu /od jednego do dwóch korpusów/;
- wojska lądowe w sile do trzech frontów w pierwszym rzucie operacyjnym i do dwóch frontów w drugim rzucie przegrupowane w toku operacji z głębi terytorium państw Układu Warszawskiego dla rozwinięcia operacji strategicznej na całą głębokość TDW;
- marynarka wojenna NRD i Polski oraz Flota Bałtycka Związku Radzieckiego;
- wojska powietrznodesantowe w sile około 7 dywizji /dwóch KPD radzieckich i jednej DPD polskiej/;
- wojska OPK NRD, Czechosłowacji, Polski i część sił OPK Związku Radzieckiego, działające już obecnie w jednolitym systemie państw Układu Warszawskiego.

-----
x/ Pierwszy rzut strategiczny sił zbrojnych kraju /koalicji państw/ - to część sił zbrojnych przeznaczona do wykonania pierwszego uderzenia jądrowego i odparcia uderzeń jądrowych nieprzyjaciela, a także do przeprowadzenia operacji strategicznych na TDW celem osiągnięcia bliższych celów strategicznych wojny. W skład pierwszego rzutu strategicznego wchodzi: strategiczne wojska rakietowe i OPK oraz związki operacyjne i taktyczne innych rodzajów sił zbrojnych będące w stałej gotowości bojowej i mające krótkie terminy mobilizacji.

Drugi rzut strategiczny sił zbrojnych kraju /koalicji państw/

- to część sił zbrojnych składająca się głównie ze związków operacyjnych i taktycznych wojsk lądowych, mająca dłuższe terminy mobilizacji i osiągania gotowości bojowej przeznaczona dla kolejnych działań wojennych i stworzenia odwodów strategicznych.

Z pomiarów zachodnioeuropejskiego TDW /łącznie z Półwyspem Pirenejskim/ wynika, że operacja strategiczna na tym teatrze będzie prowadzona w granicach około 2000 km wzdłuż frontu /w tym około 700 km obszaru lądowego/ na głębokość około 2000-2500 km. Szerokość frontu działań na obszarze lądowym umożliwia użycie w pierwszym rzucie - zależnie od składu sił - około 2-3 frontów wojsk lądowych. Jednocześnie głębokość TDW wskazuje, że w ramach operacji strategicznej stanie się konieczne przeprowadzenie dwóch kolejnych operacji frontowych na głębokość około 1000 km każda. Ponieważ zasadnicze siły frontów pierwszego rzutu w miarę rozwoju działań zaczepnych wychodząc będą na wybrzeże Morza Północnego i kanału La Manche, może zaistnieć konieczność kolejnego wprowadzania do bitwy dwóch frontów na terytorium Francji celem ostatecznego rozgródmienia nieprzyjaciela na obszarze tego kraju oraz rozwinięcia działań w głąb TDW i opanowania Półwyspu Pirenejskiego.

Zakładając średnie tempo działań zaczepnych w granicach 60 do 80 km na dobę, operacja strategiczna na zachodnioeuropejskim TDW przy założonej głębokości może trwać około 30 dni. Oczywiście w wypadku prowadzenia przez pewien okres działań bojowych bez użycia broni masowego rażenia czas trwania operacji strategicznej będzie odpowiednio dłuższy, a średnie tempo działań ulegnie zmniejszeniu.

Z porównania sił własnych i nieprzyjaciela, przedstawionego w pierwszej części niniejszego opracowania, wynika, że państwa Układu Warszawskiego mogą osiągnąć znaczną przewagę w zakresie sił i środków na całej głębokości operacji strategicznej na zachodnioeuropejskim TDW. Przewaga ta będzie się wyrażać, między innymi, w możliwości uzyskania przez nie następującego

ilościowego stosunku sił: w wyrzutniach raketowych operacyjno-taktycznych 2,2:1; w dywizjach 2:1 /w tym w dywizjach pancernych 3:1/; w czołgach 2:1 oraz w artylerii 1,6:1.

Bliższe szczegóły dotyczące rozmachu operacji strategicznej oraz operacji frontowych przedstawione są w załączniku nr 1 oraz na mapie "Ideowego planu operacji strategicznej na zachodnioeuropejskim TDW".

3. Zasady wykorzystania rodzajów sił zbrojnych i rodzajów wojsk w operacji strategicznej na TDW

A. Strategiczne wojska raketowe wyposażone w rakietę średniego zasięgu

Strategiczne wojska raketowe posiadają najwyższy stopień gotowości bojowej i są przeznaczone do wykonania zasadniczych zadań operacji strategicznej na TDW. Mogą one w krótkim czasie poważnie osłabić potencjał jądrowy oraz ekonomiczno-militarny nieprzyjaciela, dezorganizować dowodzenie, obezwładnąć główne zgrupowania sił zbrojnych /lądowych, morskich i powietrznych/, oraz osłabić morale ludności wroga i w rezultacie - pozbawić przeciwnika możliwości kontynuowania wojny na TDW.

Zasadniczym sposobem działań strategicznych wojsk raketowych jest wykonywanie zmasowanych uderzeń jądrowych. Szczególna rola przypada im w wykonaniu pierwszego strategicznego uderzenia jądrowego na TDW.

Strategiczne wojska raketowe mogą wpływać także w zdecydowany sposób na przebieg operacji wykonując kolejne uderzenia jądrowe. Celem tych uderzeń będzie przede wszystkim

uniemożliwienia wykonania przeciwwuderzeń nieprzyjaciela oraz zabezpieczenie: wejścia do bitwy odwodów, Operacji powietrzno-desantowej i Operacji powietrzno-morskiej, działań zgrupowań pancernych w oderwaniu od sił własnych, a także rozgromienie podchodzących odwodów przeciwnika i zniszczenie jego środków napadu jądrowego. Strategiczne wojska raketowe mogą również być wykorzystane dla stworzenia stref skażeń promieniotwórczych w głębi terytorium nieprzyjaciela.

Strategiczne wojska raketowe będą działać w Operacji w sposób scentralizowany - pod bezpośrednim kierownictwem Naczelnego Dowództwa Zjednoczonych Sił Zbrojnych państw Układu Warszawskiego /teatru działań wojennych/. Użycie ich na korzyść wojsk lądowych - zgodnie z zapotrzebowaniami dowódców frontów - może mieć miejsce jedynie w wyjątkowych wypadkach.

B. Wojska lądowe /fronty/

W wypadku rozpoczęcia działań wojennych z użyciem broni masowego rażenia rola wojsk lądowych w Operacji strategicznej na TDW polegać będzie przede wszystkim na natychmiastowym i pełnym wykorzystaniu skutków uderzeń strategicznych wojsk raketowych celem ostatecznego rozgromienia ocalałych zgrupowań sił zbrojnych nieprzyjaciela i opanowania terytorium TDW. Zadania te wojska lądowe będą wykonywać w ramach frontowych Operacji zaczepnych w ścisłym współdziałaniu z innymi rodzajami sił zbrojnych.

W Operacji strategicznej - zwłaszcza w początkowym jej okresie - zadaniem wojsk lądowych będzie ponadto niedopuszczenie do wtargnięcia na terytorium państw Układu Warszawskiego zgrupowań uderzeniowych nieprzyjaciela oraz zniszczenie jego desantów powietrznych i morskich.

W wypadku rozpoczęcia działań wojennych bez użycia broni masowego rażenia zasadniczą siłę zdolną rozbić zgrupowania wojsk lądowych nieprzyjaciela w początkowym okresie operacji strategicznej stanowią będą związki operacyjne wojsk lądowych, dysponujące jakościowo nowymi - w porównaniu z drugą wojną światową - konwencjonalnymi środkami rażenia: czołgami, artylerią i lotnictwem. Ta dominująca rola ^{wojsk lądowych} ~~wojsk~~ w tym okresie uwarunkowana jest między innymi ograniczonym użyciem lotnictwa dalekiego zasięgu, a szczególnie nie stosowaniem w działaniach bojowych środków napadu jądrowego wszystkich rodzajów sił zbrojnych.

W tym też przypadku niezbędnym warunkiem pomyślnego wykonania zadań przez wojska lądowe stanie się wywalczenie operacyjnej przewagi w powietrzu na decydujących kierunkach działań i w najważniejszych momentach bitwy.

Zarówno w pierwszym, jak i w drugim wypadku bardzo ważnym zadaniem wojsk lądowych, którego nie mogą wykonać inne rodzaje sił zbrojnych, jest opanowanie terytorium nieprzyjaciela. Należy tu podkreślić, że wiele rejonów i obiektów, często o znaczeniu strategicznym, może nie stanowić celu uderzeń jądrowych zarówno ze względów politycznych, jak i ekonomicznych. Obiekty te trzeba będzie jednak szybko opanować, aby pozbawić przeciwnika możliwości ich wykorzystania. Oczywiście zadanie to mogą wykonać jedynie związki operacyjne /zwłaszcza pancerne/ wojsk lądowych współdziałające z wojskami powietrznodesantowymi.

W ramach operacji strategicznej na zachodnioeuropejskim TDW podstawowym rodzajem działań bojowych wojsk lądowych będą armijne i frontowe operacje zaczepne, a także powietrzno-

morskie Operacje desantowe z udziałem różnych rodzajów sił zbrojnych. Nie oznacza to bynajmniej, że w pewnych okresach na niektórych kierunkach operacyjnych nie mogą być także prowadzone armijne, a nawet frontowe operacje obronne. Jest rzeczą zrozumiałą, że operacje te będą trwały krótko i będą podporządkowane idei działań zaczepnych.

Jak już zostało zaznaczone, na zachodnioeuropejskim TDW zaistnieje konieczność przeprowadzenia dwóch kolejnych operacji frontowych. Dla przeprowadzenia drugiej operacji frontowych, celem spotęgowania uderzenia na całą głębokość TDW, należy wprowadzić do bitwy fronty drugiego rzutu operacyjnego wojsk lądowych. Przechodzenie do kolejnych operacji frontowych oraz wprowadzanie do bitwy świeżych sił odbywać się będzie w bardzo złożonej sytuacji strategiczno-operacyjnej. Mimo to należy dążyć, aby przedsięwzięcia te k były realizowane bez długich przerw operacyjnych celem zachowania ciągłości i wysokiego tempa działań bojowych.

Wojska lądowe, dysponujące własnymi środkami przenoszenia broni jądrowej, stanowiąc^{nie} będą obok strategicznych wojsk raketowych średniego zasięgu - drugi pod względem ważności rodzaj sił zbrojnych uczestniczący w operacji strategicznej na TDW.

C. Wojska powietrznodesantowe

Wojska powietrznodesantowe mogą wykonywać zadania na korzyść całej operacji strategicznej na TDW, jak również w wyjątkowych wypadkach na rzecz operacji zaczepnych frontów.

W pierwszym wypadku mogą one prowadzić powietrzną operację desantową na głębokich tyłach nieprzyjaciela /do 800-1000 km/

celem wykonania zadań operacyjno-strategicznych na TDW. Takimi zadaniami mogą być: Opanowanie ważnych centrów administracyjno-politycznych i zdeorganizowanie państwowego i wojskowego systemu kierowania /dowodzenia/; Ostateczne zniszczenie środków jądrowych i zgrupowań sił zbrojnych nieprzyjaciela porażonych uderzeniami jądrowymi; Opanowanie ważnych rejonów ekonomicznych, wysp i cieśnin; wsparcie ruchu oporu na terytorium wroga itp.

Dla pomyślnego przebiegu powietrznej operacji desantowej niezbędne jest poprzedzenie jej zmasowanymi uderzeniami jądrowymi, wykonanymi w celu maksymalnego obezwładnienia systemu OPL nieprzyjaciela, oraz zapewnienie silnej osłony z powietrza z naszej strony.

Operację tę organizuje i przeprowadza Naczelne Dowództwo Zjednoczonych Sił Zbrojnych państw Układu Warszawskiego /teatru działań wojennych/. Ilość sił biorących w niej udział będzie zależna przede wszystkim od możliwości lotnictwa transportowego i może wynosić do korpusu wojsk powietrznodesantowych.

Na rzecz frontowych operacji zaczepnych mogą być wysadzane desanty powietrzne w sile około dywizji powietrznodesantowej na głębokość rzędu 150-200 km od linii frontu dla wykonania ~~zadania~~ zadań o charakterze operacyjnym. Dywizja może prowadzić działania bojowe bez uzupełnienia środkami materiałowymi przez 2-3 dni.

Zasadniczymi zadaniami desantów powietrznych działających na korzyść frontu mogą być: zapewnienie wojskom wysokiego tempa natarcia, zniszczenie środków jądrowych nieprzyjaciela; uniemożliwienie odejścia jego związków taktycznym lub podejścia świeżych sił z głębi; Opanowanie i utrzymanie ważnych przepraw na szerokich przeszkodach wodnych, węzłów komunikacyjnych,

przełęcz górkich, wysp, cieśnin morskich itp.; dezorganizowanie systemu dowodzenia i pracy organów tyłowych; wspólne działanie z wojskami lądowymi celem okrążenia i zniszczenia zgrupowania przeciwnika; wzmocnienie działań ruchu oporu itd.

Desanty powietrzne działające na korzyść frontowych operacji zaczepnych będą organizowane przez Naczelne Dowództwo Zjednoczonych Sił Zbrojnych państw Układu Warszawskiego /teatru działań wojennych/ lub przez sztaby frontów z udziałem przedstawicieli zainteresowanych dowództw innych rodzajów wojsk i lotnictwa transportowego.

Związki taktyczne wojsk powietrznodesantowych mogą być użyte w toku operacji strategicznej w zasadzie tylko jeden raz. Ponowne ich użycie może nastąpić dopiero po dłuższym okresie czasu i uprzednim ich uzupełnieniu.

D. Siły powietrzne

W tym miejscu zostanie rozpatrzone jedynie zagadnienie użycia lotnictwa dalekiego zasięgu oraz lotnictwa transportowego w operacji strategicznej na TDW. Problem użycia lotnictwa frontowego /armii lotniczych frontów/ pominięty zostaje celowo, ponieważ odnosi się do prowadzenia operacji frontowych, które nie są przedmiotem niniejszego opracowania.

a/ Lotnictwo dalekiego zasięgu

Lotnictwo dalekiego zasięgu działa w zasadzie według planu naczelnego dowództwa na korzyść całej operacji strategicznej, a także na korzyść wojsk lądowych i marynarki wojennej. Zadania swoje wykonuje ~~samodzielnie~~ w ramach samodzielnej operacji powietrznej lub działań bojowych we współdziałaniu z innymi rodzajami sił zbrojnych. Poważną rolę spełnia ono

w wykonaniu pierwszego strategicznego uderzenia jądrowego na TDW. Celem uderzeń lotnictwa dalekiego zasięgu staną się przede wszystkim obiekty o niedużych rozmiarach /punktowe/ oraz obiekty będące w ruchu.

W toku operacji strategicznej lotnictwo dalekiego zasięgu wykonuje, między innymi, następujące zadania: prowadzi rozpoznanie powietrzne, oraz ~~ek~~ kontrolę rezultatów uderzeń jądrowych; niszczy środki napadu jądrowego, a zwłaszcza zespoły lotniskowców uderzeniowych, bazy raketowe, lotnicze i morskie; Obezwładnia odwoły wojsk lądowych; niszczy zgrupowania sił morskich; dezorganizuje system komunikacji lądowej i morskiej na TDW itp. Powyższe zadania może wykonywać za pomocą zmasowanych i kolejnych uderzeń środkami jądrowymi. Uderzenia są wykonywane małymi grupami, a nawet pojedynczymi samolotami, z zastosowaniem bomb jądrowych i rakiet powietrze - ziemia z głowicami jądrowymi.

Lotnictwo dalekiego zasięgu wykonuje uderzenia przede wszystkim w ślad za uderzeniami strategicznych wojsk raketowych na obszary o słabym lub obezwładnionym systemie OPL nieprzyjaciela.

W wypadku prowadzenia działań bojowych bez użycia środków masowego rażenia można będzie wykorzystać tylko część lotnictwa dalekiego zasięgu, ponieważ jego główne siły muszą pozostać w stałej gotowości do wykonania uderzeń jądrowych. Zasadniczymi obiektami uderzeń mogą stać się w tym okresie zgrupowania sił powietrznych przeciwnika, a przede wszystkim samoloty - nosiciele broni jądrowej na lotniskach. W okresie tym lotnictwo dalekiego zasięgu napotka szereg poważnych trudności związanych z koniecznością pokonania silnej OPL przeciwnika.

b/ Lotnictwo transportowe

Lotnictwo transportowe jest środkiem naczelnego dowództwa przeznaczonym dla do przerzutu desantów powietrznych, transportu wojsk, rakiet jądrowych oraz różnych środków materiałowych, a także ewakuacji rannych i chorych. Używa się go z zasady w sposób scentralizowany. W niektórych przypadkach dla wykonania ściśle określonych zadań oddzielne związki lotnictwa transportowego mogą być przydzielone na frontom lub poszczególnym rodzajom sił zbrojnych.

Zasadniczym zadaniem lotnictwa transportowego w operacji strategicznej będzie przerzut desantów powietrznych. Dla realizacji tego przedsięwzięcia niezbędna jest olbrzymia ilość samolotów; np. do przerzutu jednej dywizji powietrzno-desantowej /radzieckiej/ potrzeba około 400 samolotów AN-12^x /czyli trzy dywizje lotnicze/, zaś do przerzutu korpusu powietrzno-desantowego - około 1200 samolotów. Taką ilość samolotów trudno będzie wydzielić dla zabezpieczenia powietrznej operacji desantowej w ramach operacji strategicznej, ponieważ lotnictwo to będzie musiało wykonywać wiele innych zadań na różnych TDW. Z powyższych względów rozważa się konieczność przerzutu desantu strategiczno-operacyjnego w 2-3 rejsach.

---

x/ Bez uwzględnienia wyrzutni rakietowych, do których transportowania niezbędne są samoloty AN-22.

E. Wojska Obrony powietrznej kraju /OPK/

W Operacji strategicznej wojska OPK, niezależnie od ich przynależności państwowej, działać będą według jednolitego planu operacyjnego obrony powietrznej obowiązującego na całym obszarze państw Układu Warszawskiego. Głównym zadaniem tych wojsk działających na korzyść sił uczestniczących w Operacji będzie przede wszystkim zapewnienie własnym środkom dogodnych warunków wykonania pierwszego zmasowanego uderzenia jądrowego oraz osłona zasadniczych przedsięwzięć realizowanych podczas Operacji i najważniejszych obiektów w ramach ugrupowania operacyjnego wojsk.

Osłony będą wymagać m.in. takie przedsięwzięcia i obiekty, jak: strategiczno-operacyjne rozwinięcie związków operacyjnych sił zbrojnych do pierwszych Operacji, rozmieszczenieⁱ manewr strategicznych wojsk raketowych, przegrupowanie frontów drugorzutowych, węzły komunikacyjne, punkty dowodzenia, urządzenia i obiekty tyłowe, rozmieszczenie wojsk powietrzno-desantowych, bazowanie i przelot lotnictwa nad własnym terytorium, bazowanie i rozwinięcie marynarki wojennej, zakładowanie desantów, przybrzeżne morskie linie komunikacyjne itp. W razie potrzeby wojska OPK mogą być wykorzystane także do zwalczania desantów powietrznych nieprzyjaciela.

W toku Operacji strategicznej bardzo ważnym przedsięwzięciem stanie się również organizacja obrony powietrznej w tworzącej się przerwie między systemem OPK i systemem OPL wojsk ~~lądowych~~ lądowych w miarę ich przesuwania się w głąb terytorium przeciwnika. Zadanie to można zrealizować między innymi drogą poszerzania stref odpowiedzialności za osłonę powietrzną dla nadgranicznych związków operacyjnych wojsk OPK.

Na zachodnioeuropejskim TDW już obecnie został stworzony jednolity system obrony powietrznej, w którego skład weszły siły i środki OPK Związku Radzieckiego, Polski, NRD i Czechosłowacji. Działalność tego systemu opiera się przede wszystkim na jednolitym systemie rozpoznania powietrzno-kosmicznych środków napadu nieprzyjaciela, unifikacji sprzętu i uzbrojenia, jednolitych zasadach operacyjno-strategicznego wykorzystania sił i scentralizowanym systemie dowodzenia, zwłaszcza podczas odpierania pierwszego zmasowanego uderzenia nieprzyjaciela z powietrza.

Podczas prowadzenia operacji strategicznej dowodzenie siłami i środkami OPK znajdującymi się w strefie działań bojowych wojsk lądowych odbywać się będzie z frontowych stanowisk dowodzenia OPL.

F. Siły marynarki wojennej

Geograficzny kształt obszaru Europy i rejonów przyległych determinuje aktualne warunki bazowania sił morskich państw bloku NATO. Biorąc pod uwagę możliwości strategicznego rozwinięcia i wykorzystania tych sił oraz ich właściwości manewrowe-ogniowe, można założyć, że floty morskie państw NATO, dysponujące strategicznymi podwodnymi i nawodnymi siłami jądrowo-rakietowymi, stanowią w aktualnej sytuacji najbardziej skuteczny instrument o znaczeniu strategicznym, od którego funkcjonowania w dużym stopniu może zależeć przebieg wojny w Europie. Główne zgrupowania uderzeniowych sił morskich NATO są usytuowane na skrzydłach zachodnioeuropejskiego TDW, lecz zasięg ich środków ogniowych umożliwia wykonanie uderzeń na obszarze całej Europy, a ponadto

jest możliwe ich strategiczne współdziałanie. Z aktualnego rozmieszczenia sił morskich państw koalicji NATO wynika, że całość pierwszego rzutu strategicznego tych sił znajduje się na obszarze Zachodniej Europy. Siły te są w dużym stopniu zależne od dowozu wszelkiego zaopatrzenia drogą morską.

W tym stanie rzeczy pierwszoplanowym zadaniem sił uderzeniowych flot państw socjalistycznych powinno być zniszczenie zgrupowań strategicznych podwodnych i nawodnych sił nuklearnych nieprzyjaciela. Zadanie powyższe należy wykonać jednocześnie na całym TDW z uwagi na to, że zespoły atomowych okrętów podwodnych i uderzeniowe lotnictwo pokładowe nieprzyjaciela mogą być wykorzystane z basenu Morza Śródziemnego i z Morza Norweskiego /a więc z dwu sąsiednich TDW/ mogą do wykonania uderzeń na obszar zachodnioeuropejskiego teatru działań wojennych. W niszczeniu strategicznych podwodnych i nawodnych sił nuklearnych nieprzyjaciela mogą wziąć udział siły MRA /morskie lotnictwo raketowe dalekiego zasięgu/, raketowo-jądrowe okręty podwodne oraz podwodne siły ~~ZOP~~ zwalczania okrętów podwodnych /ZOP/. Rejony działania wymienionych sił w pierwszym etapie operacji strategicznej mogą być usytuowane w basenie Morza Śródziemnego, w akwenie Zatoki Biskajskiej, na Morzu Północnym i Morzu Norweskim.

Również w pierwszym etapie operacji strategicznej należy obezwładnić system bazowania i dowodzenia sił morskich. W drugim i następnym etapie własne siły morskie powinny rozwijać samodzielne oraz wspólne z siłami lądowymi i powietrznymi działania na morskich obszarach operacyjnych i kierunkach nadmorskich.

Istotnym zadaniem sił morskich przez cały czas trwania operacji strategicznej stanie się osłona nadmorskiego skrzydła wojsk lądowych przed uderzeniami z Morza Północnego i akwenu Zatoki Biskajskiej oraz wsparcie ogniem okrętów i lotnictwa morskiego związków taktycznych wojsk lądowych działających bezpośrednio na kierunkach nadmorskich.

W toku operacji siły morskie będą zmuszone rozwinąć system ewakuacji i dowozu środków materiałowych z rejonu Zatoki Fińskiej, Ryskiej i Gdańskiej do opanowanych portów, z jednoczesnym zapewnieniem komunikacji śródlądowej. Ponadto niezbędne stanie się zorganizowanie współdziałania z innymi siłami i obrony opanowanego wybrzeża oraz rozwinięcie manewrowego systemu bazowania sił floty na Morzu Północnym.

Za szczególnie skomplikowane zadanie uważać należy operację wyprowadzenia sił floty z Morza Bałtyckiego na Morze Północne. Zadanie to może być zrealizowane poprzez zniszczenie lub skuteczne obezwładnienie sił morskich w strefie Cieśnin Duńskich, opanowanie Rejonu Przejściowego w toku powietrzno-morskiej operacji desantowej oraz przebicie przejść w ewentualnych zagrodach i zaporach na szlaku Sundu i Bełtu.

Oprócz powyższych zadań bałtyckie siły morskie sił państw socjalistycznych w drugim i następnym etapie operacji strategicznej mogą działać na korzyść sił podwodnych Floty Północnej ZSRR, a szczególnie przy pokonywaniu w rubieży przeciw okrętom podwodnym na linii Norwegia - Islandia - Grenlandia, a także prowadzić operacje desantowe na wybrzeże Norwegii i Wielkiej Brytanii.

II. Organizacja Operacji strategicznej

1. Przedsięwzięcia z zakresu Organizacji Operacji strategicznej na TDW i treść decyzji strategicznej

Operację strategiczną ^{na} TDW organizuje się w Okresie pokoju na podstawie decyzji strategicznej Naczelnego Dowództwa Zjednoczonych Sił Zbrojnych państw Układu Warszawskiego /teatru działań wojennych/ i ogólnego planu wojny.

Do zasadniczych przedsięwzięć ~~w zakresie~~ z zakresu Organizacji Operacji strategicznej można zaliczyć:

- a/ określenie celów Operacji oraz zadań dla związków Operacyjnych wszystkich rodzajów sił zbrojnych, biorących w niej udział;
- b/ wypracowanie zamiaru Operacji oraz sposobów wykonania poszczególnych zadań;
- c/ ustalenie składu sił i środków dla przeprowadzenia całej Operacji;
- d/ stworzenie zgrupowania sił zbrojnych na TDW dla przeprowadzenia Operacji oraz ustalenie przedsięwzięć mających na celu utrzymanie tych sił w wysokim stopniu gotowości bojowej;
- e/ planowanie całokształtu Operacji strategicznej i wykorzystania w niej poszczególnych rodzajów sił zbrojnych;
- f/ Organizacja strategicznego i Operacyjnego współdziałania oraz przedsięwzięć w celu zabezpieczenia Operacji strategicznej;
- g/ Organizacja dowodzenia;
- h/ Operacyjne przygotowanie TDW.

Decyzję o Operacji strategicznej na TDW podejmuje się na podstawie Oceny sytuacji polityczno-militarnej, możliwości własnych i nieprzyjaciela oraz spodziewanego charakteru ~~na~~ jego działań.

Podczas Oceny nieprzyjaciela ~~należy~~ rozpatruje^{się} m.in. takie zagadnienia, jak: prawdopodobny sposób użycia broni jądrowej oraz innych rodzajów sił zbrojnych; strategiczne i operacyjne zgrupowania sił i środków walki zbrojnej na TDW; rezerwy ludzkie i materiałowo-techniczne; potencjał ekonomiczny i moralny; obiekty dla uderzeń bronią masowego rażenia; silne i słabe strony ekonomiczne - militarnego i moralnego potencjału przeciwnika itp. Oceny nieprzyjaciela dokonuje się bez przerwy.

Przy ocenie możliwości własnych rozpatruje się przede wszystkim dwa główne problemy, tj. skład sił zbrojnych w okresie pokoju oraz ich rozwinięcie na okres działań wojennych.

W ramach tych problemów ustala się: warunki, sposób i czas ich mobilizacji, ześrodkowania i przegrupowania do rejonów wyjściowych na TDW; użycie poszczególnych związków operacyjnych w toku operacji, a szczególnie broni jądrowej; potrzeby zabezpieczenia materiałowo-technicznego; sposób współdziałania i dowodzenia; operacyjne przygotowanie TDW oraz stosunek sił.

Decyzja o operacji strategicznej na TDW powinna zawierać wnioski z oceny sił i możliwości nieprzyjaciela i sił własnych oraz określać: cele i zadania operacji strategicznej, zamiar operacji, sposób użycia i zadania związków operacyjnych rodzajów sił zbrojnych w poszczególnych etapach operacji, sposób współdziałania, organizację dowodzenia i wszechstronnego zabezpieczenia operacji.

Podstawowy element decyzji strategicznej stanowi zamiar operacji strategicznej, który powinien określić sposób przeprowadzenia operacji i rozgromienia zasadniczych zgrupowań nieprzyjaciela na TDW, podział operacji na etapy, kierunki i rejon^{głównego} wysiłku, operacyjne ugrupowanie rodzajów sił zbrojnych

i zasadnicze elementy ich współdziałania.

2. Planowanie Operacji strategicznej na TDW

/ze szczególnym uwzględnieniem pierwszego strategicznego uderzenia jądrowego/

Planowanie Operacji strategicznej na TDW polega na określe^eniu kolejności i sposobów wykonania zadań w poszczególnych etapach Operacji, z uwzględnieniem realnych możliwości wojsk własnych i nieprzyjaciela oraz przewidywań prawdopodobnego rozwoju działań wojennych.

Celem planowania jest ustalenie najbardziej efektywnego użycia /wykorzystania/ wszystkich rodzajów sił zbrojnych, szczególnie broni jądrowej, dla osiągnięcia ostatecznego celu Operacji w krótkim czasie i z jak najmniejszymi stratami.

Podstawy planowania zawarte są w decyzji strategicznej dotyczącej Operacji na TDW. Operację strategiczną planuje sztab Naczelnego Dowództwa Zjednoczonych Sił Zbrojnych państw Układu Warszawskiego /teatru działań wojennych/ na całą głębokość TDW, według zadań i etapów Operacji - z uwzględnieniem możliwych sposobów rozpoczęcia działań wojennych. Z uwagi na to ostatecznie, podczas planowania Operacji strategicznej należy uwzględnić możliwość użycia broni masowego rażenia zarówno od samego początku wojny, w skali nieograniczonej, jak i po pewnym okresie działań konwencjonalnych.

Powyższy sposób planowania Operacji strategicznej wymaga ~~będzie~~ Oczywiście opracowania kilku wariantów wykorzystania poszczególnych rodzajów wojsk, zwłaszcza w początkowej fazie konfliktu zbrojnego. Specyfika tego planowania dotyczy ~~będzie~~ przede wszystkim pierwszego strategicznego uderzenia

jądrowego na TDW oraz w pewnym stopniu także pierwszych operacji zaczepnych.

Zasadniczymi czynnościami w zakresie planowania operacji strategicznej na TDW ^{70:} ~~będą~~: Ocena sytuacji polityczno-militarnej i strategicznej na TDW, zgrupowań i możliwego charakteru działań nieprzyjaciela; opracowanie planu pierwszego strategicznego uderzenia jądrowego oraz planów operacji i działań bojowych związków operacyjnych sił zbrojnych /wojsk lądowych, lotnictwa dalekiego zasięgu, artylerii wojennej, wojsk powietrzno-desantowych/; ustalenie przedsięwzięć mających na celu utrzymanie sił zbrojnych w niezbędnym stopniu gotowości bojowej; opracowanie planu przegrupowania sił drugiego rzutu operacyjnego wojsk lądowych /frontów, armii i ZT/; organizacja współdziałania strategicznego i operacyjnego; organizacja dowodzenia i systemu łączności; organizacja wszechstronnego zabezpieczenia operacji oraz przygotowania operacyjnego TDW.

Zaplanowaną w okresie pokoju operację strategiczną na TDW uaktualnia się bez przerwy - stosownie do zaistniałej sytuacji polityczno-militarnej. Najbardziej szczegółowo planuje się zagadnienia pierwszego strategicznego uderzenia jądrowego na TDW, odparcia uderzeń nieprzyjaciela z powietrza i przeprowadzenia pierwszych operacji zaczepnych związków operacyjnych sił zbrojnych.

Planowanie pierwszego strategicznego uderzenia jądrowego na TDW obejmuje przede wszystkim: wybór ~~masz~~ obiektów rażenia, określenie sił i środków dla ich zniszczenia lub obezwładnienia, organizację niezawodnego systemu dowodzenia siłami i środkami biorącymi udział w pierwszym uderzeniu jądrowym oraz ich współdziałanie ze sobą, a także utrzymanie tych sił

w odpowiednim stopniu gotowości bojowej.

Przy planowaniu pierwszego strategicznego uderzenia jądrowego na TDW należy dążyć do maksymalnego zaangażowania w nim środków przenoszenia ładunków jądrowych oraz wykonania uderzenia w jak najkrótszym czasie i niespodziewanie dla nieprzyjaciela. W uderzeniu tym powinny wziąć udział strategiczne wojska raketowe średniego zasięgu, okręty podwodne uzbrojone w wyrzutnie raketowe oraz lotnictwo dalekiego zasięgu /jedną salwą rakiet i jednym wylotem lotnictwa bombowego/. Częścią składową tego uderzenia są również pierwsze uderzenia jądrowe frontów. Z uwagi na ten fakt podczas planowania pierwszego strategicznego uderzenia jądrowego na TDW szczególnego znaczenia nabiera zagadnienie podziału obiektów oraz ustalenie czasu i sposobu wykonania uderzeń na te obiekty przez różne środki przenoszenia broni jądrowej.

3. Niektóre zagadnienia współdziałania i zabezpieczenia operacji strategicznej

Współdziałanie między związkami operacyjnymi różnych rodzajów sił zbrojnych biorących udział w operacji strategicznej na TDW, a także między tymi siłami i siłami zbrojnymi ~~dział~~ działającymi na innych TDW, organizuje się w okresie pokoju. Zgodnie z ogólną zasadą, współdziałanie organizuje się według zadań i etapów operacji oraz kierunków strategicznych odnośnie do celu, miejsca, czasu, sposobów i obiektów działań na całą głębokość operacji strategicznej. Zasadnicze elementy współdziałania zawarte są w decyzji strategicznej i planie operacji strategicznej, stanowiąc podstawę organizacji i współdziałania.

Zależnie od zmian sytuacji polityczno-militarnej wnosi się niezbędne uzupełnienia i poprawki do zorganizowanego systemu współdziałania.

Celem organizacji współdziałania strategicznego w Operacji jest uzgodnienie wysiłków związków Operacyjnych rodzajów sił zbrojnych dla osiągnięcia celów strategicznych. Najważniejszym zagadnieniem w czasie organizowania współdziałania jest skoordynowanie działań wszystkich związków Operacyjnych z uderzeniami jądrowymi strategicznych wojsk raketowych średniego zasięgu.

Współdziałanie organizuje się na rzecz: pierwszego strategicznego uderzenia jądrowego na TDW; pierwszej Operacji rodzajów sił zbrojnych, wykonywanych w ślad za tym uderzeniem jądrowym, oraz kolejnych Operacji rodzajów sił zbrojnych. Formy współdziałania rodzajów sił zbrojnych mogą być różnorodne, zależnie o ich zadań, sposobów wykonania tych zadań oraz warunków sytuacji Operacyjnej i strategicznej.

Współdziałanie strategiczne organizuje się również między siłami zbrojnymi działającymi na różnych TDW oraz ze strategicznymi wojskami raketowymi wyposażonymi w rakiety międzykontynentalne. Organizatorem współdziałania strategicznego jest Naczelne Dowództwo Zjednoczonych Sił Zbrojnych państw Układu Warszawskiego /teatru działań wojennych/.

W Operacji strategicznej organizowane jest ponadto współdziałanie Operacyjne, polegające na uzgodnionym działaniu związków Operacyjnych i taktycznych rodzajów sił zbrojnych, celem wykonania wspólnych zadań na różnych lub tych samych kierunkach strategicznych, a niekiedy i Operacyjnych. Współdziałanie to organizuje dowódca właściwego związku Operacyjnego zgodnie z wytycznymi naczelnego dowództwa.

Najbardziej szczegółowo organizuje się współdziałanie na pierwszy i drugi etap operacji, a tylko w ogólnych zarysach na etap trzeci. Organizując współdziałanie sił i środków biorących udział w pierwszym strategicznym uderzeniu jądrowym wszelkie czynności ustala się w stosunku do godziny "G", oznaczającej czas odpalenia ~~strategicznego~~ strategicznych rakiet średniego zasięgu.

Zabezpieczenie operacji strategicznej na TDW obejmuje: prowadzenie rozpoznania strategicznego, organizację obrony przed bronią masowego rażenia, organizację walki ze środkami radioelektronicznymi przeciwnika oraz zabezpieczenie tyłowe.

Rozpoznanie strategiczne prowadzi się w okresie pokoju oraz w toku działań wojennych głównie w celu ustalenia strategicznych i ważnych operacyjnych obiektów ekonomiczno-militarnych oraz państwowego systemu kierowania. Szczególne znaczenie ma przy tym dokładne określenie miejsc /rejonów/ rozmieszczenia strategicznych środków napadu jądrowego, składów broni jądrowej i innych środków masowego rażenia, a także wykrycie na czas bezpośrednich przygotowań nieprzyjaciela do przejścia do działań wojennych z użyciem broni jądrowej. Ponadto rozpoznanie strategiczne powinno ustalić rozmieszczenie i skład zgrupowań sił zbrojnych, możliwości mobilizacyjne oraz system obrony przeciwlotniczej i przeciwrakietowej.

Obronę przed bronią masowego rażenia w operacji strategicznej na TDW organizuje się w celu uniknięcia porażenia zgrupowań sił zbrojnych, obiektów i urządzeń tyłowych bronią jądrową, chemiczną i biologiczną lub maksymalnego osłabienia skutków jej działania, aby zachować zdolność bojową wojsk i żywotność tyłów dla pomyślnego wykonania zadań operacji.

Obejmuje ona szereg różnorodnych przedsięwzięć, które sprrowadzają się w zasadzie do czterech grup czynności, a mianowicie: zbierania i przetwarzania danych dotyczących OPBMar, bezpośredniej ochrony wojsk i obiektów tyłowych przed uderzeniami broni masowego rażenia, zabezpieczenia wojsk podczas działań w strefach skażeń i zakażeń oraz likwidacji skutków zastosowania broni masowego rażenia przez nieprzyjaciela. Ta ostatnia grupa czynności, mająca przede wszystkim na celu odtworzenie w krótkim czasie naruszonego systemu dowodzenia oraz zdolności bojowej wojsk, odgrywać będzie szczególną rolę w zapewnieniu zgodnego z planem przebiegu operacji.

Wszelkie przedsięwzięcia OPBMar w operacji strategicznej realizowane są wyłącznie siłami i środkami związków taktycznych i operacyjnych poszczególnych rodzajów wojsk /sił zbrojnych/ oraz siłami i środkami OTK.

Walka ze środkami radioelektronicznymi obejmuje szeroki wachlarz przedsięwzięć i zabiegów mających na celu dezorganizację systemów kierowania środkami rażenia nieprzyjaciela, utrudnienie mu dowodzenia wojskami oraz stworzenie dogodnych warunków do nieprzerwanej pracy własnych środków i systemów radioelektronicznych.

Walka ta polega głównie na: niszczeniu ważnych punktów dowodzenia /kierowania/ oraz obiektów radioelektronicznych nieprzyjaciela różnymi środkami rażenia, zakłócaniu jego systemów i środków radioelektronicznych, obronie własnych środków radioelektronicznych przed zniszczeniami i zakłóceniami przeciwnika, maskowaniu przeciwradiolokacyjnym i radiowym oraz dezinformacji. Planowanie szczegółowe i realizacja zadań walki ze środkami radioelektronicznymi nieprzyjaciela

należą do kompetencji związków operacyjnych poszczególnych rodzajów sił zbrojnych.

Zabezpieczenie tyłowe operacji strategicznej ma wiele cech specyficznych nie występujących na szczeblach operacyjnych. Odnoszą się one zarówno do organizacji tyłów, jak i zabezpieczenia materiałowego, medycznego oraz technicznego. Wynika to przede wszystkim z koalicyjnego charakteru sił i środków biorących udział w operacji.

Zabezpieczenie tyłowe operacji realizowane będzie w zasadzie w ogniwach narodowych w stosunku do wyższych związków operacyjnych sił zbrojnych danego kraju. Nie oznacza to, że w szczególnych przypadkach związki te nie mogą korzystać ze środków zaopatrzenia materiałowego, z pomocy medycznej i technicznej innych państw sojusznicznych. Takie wypadki powinny być zawczasu przewidziane w planie zabezpieczenia tyłowego operacji strategicznej lub mogą być regulowane doraźnie w toku działań bojowych. Jeśli chodzi o związki taktyczne, to niezależnie od przynależności narodowej będą one korzystać z wszelkiego zaopatrzenia tego związku operacyjnego, w którego składzie się znajdują i będą działać.

Należy przewidywać, że podczas działań bojowych szczególne trudności zabezpieczenia tyłowego wystąpią w zakresie dowozu środków materiałowych /zwłaszcza MPS/, ewakuacji i leczenia rannych oraz remontu - z uwagi na olbrzymie straty w sile żywej i technice bojowej, jak również z powodu zakłóceń w systemie dowozu i ewakuacji. Według naszych przypuszczeń w wyniku pierwszego uderzenia jądrowego nieprzyjaciela ruch na liniach kolejowych na TDW może zostać prawie całkowicie sparaliżowany,

a na drogach kołowych - znacznie zdeorganizowany. Stąd też problem stworzenia rezerw zapasów środków materiałowych i właściwego ich rozmieszczenia na TDW jeszcze w okresie pokoju dla potrzeb operacji strategicznej nabiera szczególnego znaczenia.

4. Organizacja dowodzenia

Dowodzenie Operacją strategiczną na TDW należeć będzie do kompetencji Naczelnego Dowództwa Zjednoczonych Sił Zbrojnych państw Układu Warszawskiego /teatru działań wojennych/, ponieważ tylko ono może zespolić wysiłki wszystkich sił i środków krajów socjalistycznych oraz będzie w stanie wpływać środkami strategicznymi na przebieg operacji.

Jednym z zasadniczych przedsięwzięć w zakresie dowodzenia siłami zbrojnymi w operacji strategicznej, realizowanych przez Zjednoczone Dowództwo Sił Zbrojnych państw Układu Warszawskiego /teatru działań wojennych/, jest postawienie zadań dowódcom wyższych związków operacyjnych i związków rodzajów sił zbrojnych oraz organizacja współdziałania strategicznych wojsk rakietowych, wojsk lądowych /frontów/, lotnictwa dalekiego zasięgu, sił marynarki wojennej, wojsk powietrzno-desantowych i wojsk OPK na TDW w celu pełnego wykorzystania rezultatów uderzeń jądrowych rakiet strategicznych średniego zasięgu.

Równolegle z kierowaniem działalnością poszczególnych związków operacyjnych i rodzajów sił zbrojnych w operacji, Zjednoczone Dowództwo czuwać będzie nad przegrupowaniem odwodów strategicznych na TDW z głębi terytorium państw Układu Warszawskiego i zabezpieczeniem wejścia ich do bitwy. Bardzo ważnym zadaniem realizowanym w ramach dowodzenia Operacją strategiczną stanie się organizacja i kierowanie wszechstronnym

zabezpieczeniem Operacji strategicznej oraz Organizacja przedsięwzięć w celu utrwalenia osiągniętych rezultatów w toku Operacji, a także Organizacja administracji wojennej na opanowanym terytorium nieprzyjaciela.

Organizacja systemu łączności powinna zapewnić Naczelnemu Dowództwu Zjednoczonych Sił Zbrojnych i sztabom generalnym państw Układu Warszawskiego bezpośrednią łączność z każdym związkiem Operacyjnym różnymi kanałami łączności.

5. Stworzenie zgrupowania sił i środków do Operacji strategicznej na TDW

Ponieważ działania wojenne mogą się rozpocząć w każdej chwili uderzeniem jądrowym nieprzyjaciela, poszczególne rodzaje sił zbrojnych, zależnie od ich roli i przeznaczenia w Operacji strategicznej na TDW, utrzymywane są obecnie w określonych stopniach gotowości bojowej. Ponadto zgodnie z planem wojny zostały one również rozwinięte pod względem strategicznym, a częściowo i Operacyjnym. To ostatnie dotyczy zwłaszcza tych sił i środków, które są przeznaczone do odparcia ataku jądrowego nieprzyjaciela i wykonania pierwszego strategicznego uderzenia jądrowego oraz do przeprowadzenia pierwszych Operacji zaczepnych w ramach Operacji strategicznej na TDW.

Z powyższego wynika więc, że w okresie zagrożenia lub z chwilą wybuchu wojny realizowane będą tylko niektóre przedsięwzięcia związane ze stworzeniem zgrupowań uderzeniowych w ramach poszczególnych związków Operacyjnych - z uwzględnieniem ich aktualnego rozwinięcia Operacyjnego na TDW oraz przewidzianych dla nich do wykonania zadań.

Zależnie więc od przewidywanego sposobu rozpoczęcia działań wojennych zgrupowania sił zbrojnych mogą być rozwinięte w pełni lub tylko częściowo. Jednakże niezależnie od warunków rozpoczęcia wojny, siły pierwszego rzutu operacyjnego frontów powinny być zdolne natychmiast przejść do działań zaczepnych w ślad za uderzeniami strategicznych wojsk raketowych dla pełnego wykorzystania skutków uderzeń jądrowych. Jeśli chodzi o siły drugiego rzutu operacyjnego, to mogą one przegrupowywać się do rejonu pola bitwy już w toku operacji strategicznej, naturalnie w przypadku, gdy przed wybuchem wojny nie zostały rozwinięte zgodnie z planem rozwinięcia operacyjnego.

Zgrupowania sił zbrojnych do operacji strategicznej na zachodnioeuropejskim TDW będą miały charakter koalicyjny. W skład ich mogą wejść jednostki Związku Radzieckiego, Polski, NRD i Czechosłowacji. Konkretny skład poszczególnych zgrupowań na określonych kierunkach strategicznych i operacyjnych, stopień ich operacyjnego rozwinięcia i gotowości bojowej w okresie pokoju oraz sposób rozwinięcia z chwilą rozpoczęcia działań wojennych powinny być ujęte w odpowiednim planie, opracowywanym przez Naczelne Dowództwo Zjednoczonych Sił Zbrojnych państw Układu Warszawskiego /teatru działań wojennych/.

6. Operacyjne przygotowanie TDW

Operacyjne przygotowanie TDW realizowane jest w okresie pokoju i ma na celu stworzenie siłom zbrojnym sprzyjających warunków do szybkiego zakończenia rozwinięcia strategiczno-operacyjnego, wejścia ~~zich~~ ich do bitwy i prowadzenia działań bojowych. Obejmuje ono głównie rozbudowę infrastruktury, a szczególnie dróg kołowych i linii kolejowych, rejonów

przeładunkowych, lotnisk, składów, portów, linii łączności, przygotowanie do szybkiej odbudowy i naprawy obiektów wojskowych i tym podobne przedsięwzięcia. W większości prace te realizowane są w ramach narodowych planów gospodarczych państw Układu Warszawskiego wg ustalonego zakresu.

Oprócz tego w ramach operacyjnego przygotowania TDW wykonuje się szereg innych przedsięwzięć - przede wszystkim siłami i środkami wojska. Na przykład w związku z przygotowaniem rejonów alarmowych i ześrodkowania oraz rejonów odpoczynków i wyjściowych do działań bojowych powstaje konieczność przeprowadzenia rekonosansu i dokonania wyboru odpowiednich rejonów, rozpoznania a niekiedy i częściowego przygotowania dróg do rejonów alarmowych, dróg przegrupowania, manewru i rozwinięcia wojsk w rejonach wyjściowych, stacji załadowniczych i wyładowniczych, a także rejonów przepraw przez szerokie przeszkody wodne. W ramach zabezpieczenia ruchu na obszarze kraju wynika potrzeba częściowego przygotowania stref kierowania i kontroli ruchu.

Na polowych stanowiskach dowodzenia wojska organizują system łączności oraz przygotowują je do pracy zgodnie z aktualnymi wymaganiami w zakresie dowodzenia. Wiele wysiłku poświęcają również wojska rozbudowie sieci lotniskowej i utrzymaniu w stanie użytkowym lotnisk nieczynnych w okresie pokoju, a także przygotowaniu stanowisk ogniowych dla środków OPK i rejonów pozycyjnych dla wojsk raketowych. Ponadto w ramach operacyjnego przygotowania TDW wojska dokonują rozmieszczenia i rozbudowy, zgodnie z potrzebami operacji strategicznej, systemu składów środków materiałowych, warsztatów naprawczych, punktów tankowania itp.

III. Przewodzenie Operacji strategicznej na TDW

Operacja strategiczna na TDW może się rozpocząć w różnych warunkach uzależnionych od sposobu rozpoczęcia wojny. Z doświadczeń drugiej wojny światowej i założeń doktrynalnych państw bloku NATO wynika, że we współczesnych warunkach nowa wojna światowa może się rozpocząć niespodziewanym uderzeniem jądrowym w skali globalnej bądź też może rozwinąć się z wojny lokalnej /w tym również na europejskich teatrach działań wojennych/ z użyciem lub bez użycia broni masowego rażenia. Wybuch wojny może być poprzedzony ostrym napięciem w stosunkach polityczno-wojskowych, zwanym okresem zagrożenia.

Jeśli przyjmiemy, że wojna rozpocznie się bez użycia broni masowego rażenia, to w operacji strategicznej na TDW można będzie wyróżnić trzy okresy działań, a mianowicie: Okres działań bez użycia broni masowego rażenia; okres działań z masowym wykorzystaniem środków jądrowych oraz końcowy okres działań z ograniczonym użyciem broni jądrowej. W wypadku rozpoczęcia wojny z użyciem broni masowego rażenia w operacji strategicznej nie będzie oczywiście pierwszego z wyżej wymienionych okresów.

Okres działań bez użycia broni jądrowej może trwać krótko i może wynosić od kilku godzin do paru dni. Zasadniczą rolę w wykonywaniu zadań tego okresu spełniać będą związki operacyjne wojsk lądowych, wojska OPK, część wojsk lotniczych oraz jednostki marynarki wojennej. Natomiast strategiczne wojska raketowe średniego zasięgu, zasadnicza część lotnictwa dalekiego zasięgu, wojska raketowe i część lotnictwa frontowego oraz marynarki wojennej będą w pełnej gotowości bojowej do natychmiastowego wykonania pierwszego strategicznego uderzenia

jądrowego. Podstawowym celem działań bojowych w tym okresie będzie przede wszystkim pobicie głównych pierwszorzutowych zgrupowań Operacyjnych nieprzyjaciela /Centralnej i Północnej Grupy Armii/ oraz maksymalne ograniczenie jego możliwości w zakresie użycia broni jądrowej. Pomyślną realizację zadań w warunkach prowadzenia działań bez użycia broni masowego rażenia można zapewnić przez umiejętne tworzenie silnych zgrupowań ~~z~~ uderzeniowych i osiągnięcia zdecydowanej przewagi nad przeciwnikiem na zasadniczych kierunkach.

Okres działań z masowym wykorzystaniem środków jądrowych może mieć decydujący wpływ nie tylko na przebieg operacji strategicznej, lecz i na wynik wojny na danym TDW. W działaniach tego okresu przewiduje się maksymalny udział wszystkich rodzajów sił zbrojnych. Okres ten najprawdopodobniej rozpocznie się pierwszym strategicznym uderzeniem jądrowym. Zasadniczą treść działań w tym okresie stanowić będzie obustronna wymiana uderzeń jądrowych - z jednoczesnym prowadzeniem zdecydowanych działań wszystkimi rodzajami sił zbrojnych. Okres działań z masowym wykorzystaniem środków jądrowych będzie prawdopodobnie krótkotrwały i zakończy się z chwilą zużycia podstawowych zapasów ładunków jądrowych.

Końcowy okres działań ~~m~~, w którym broń jądrowa byłaby użyta w ograniczonej ilości, może mieć miejsce wówczas, gdy cele operacji strategicznej nie zostały w pełni osiągnięte w poprzednim okresie i zużyte zostały zasadnicze zapasy środków jądrowych. W tym okresie więc zadania wykonywane będą głównie konwencjonalnymi środkami walki. Czas trwania tego okresu

będzie uzależniony przede wszystkim od możliwości likwidacji przez nacierające wojska pozostałych ognisk oporu przeciwnika i ~~opra~~ opanowania jego terytorium na całą głębokość TDW.

Według naszych przypuszczeń sposób prowadzenia operacji strategicznej na TDW może być następujący. Operacja rozpocznie się od wykonania uprzedzającego zmasowanego uderzenia maksymalną ilością środków przenoszenia broni jądrowej na podstawowe obiekty nieprzyjaciela rozmieszczone na całym terytorium TDW. W ślad za tym uderzeniem nastąpi wysadzenie strategiczno-operacyjnych desantów powietrznych oraz wykonanie zdecydowanych uderzeń związkami pancernymi wojsk lądowych celem jednoczesnego obezwładnienia /zniszczenia/ obiektów przeciwnika na całej głębokości TDW, rozcięcia strategicznego ~~zgx~~ ugrupowania sił zbrojnych wroga na izolowane części i kolejnego ich zniszczenia wspólnym wysiłkiem wszystkich rodzajów sił zbrojnych.

Pierwsze strategiczne uderzenia jądrowe na TDW, wykonane przez nas i nieprzyjaciela, mogą być uprzedzające /zapobiegawcze lub spotkaniowe. Uderzenie spotkaniowe może mieć miejsce wówczas gdy obie strony rozpoczną je prawie równocześnie; uderzenie uprzedzające zaś - gdy jedna ze stron wykona je wcześniej, to jest w takim czasie, kiedy druga /przeciwna/ strona nie osiągnęła jeszcze pełnej gotowości do natychmiastowego uderzenia większością ~~dotychczasianastowego~~ swych środków przenoszenia broni jądrowej.

Ponieważ stosunek w broni jądrowej sił zbrojnych państw NATO i Układu Warszawskiego na zachodnioeuropejskim TDW jest bliski jedności, należy sądzić, że straty obu stron po spotkaniowym uderzeniu jądrowym byłyby również prawie jednakowe, czyli zostałyaby w zasadzie zachowana dotychczasowa równowaga

sił i środków. Inaczej przedstawiałaby się ta sprawa w wypadku wykonania uderzenia uprzedzającego przez jedną ze stron. W tych warunkach strona przeciwna zostałaby pozbawiona możliwości wykonania odwetowego uderzenia jądrowego wszystkimi posiadanymi środkami, bowiem część z nich zostałaby zniszczona uderzeniami przeciwnika. W rezultacie w stosunku do strony uzyskującej wyprzedzenie poniosłaby ona ~~tak~~ poważne straty, które wpłynęłyby niekorzystnie na przebieg i wynik działań wojennych na całym TDW.

W związku z ^{porządku} ~~tym~~ naczelną zasadą użycia broni jądrowej w Operacji strategicznej powinno być dążenie do wykonania uprzedzającego /zapobiegawczego/ — pierwszego strategicznego uderzenia jądrowego na TDW.

Pierwsze strategiczne uderzenie jądrowe na TDW może mieć następujący przebieg:

a/ Przy nieoczekiwanym rozpoczęciu wojny z użyciem broni masowego rażenia w pierwszej kolejności uderzenia jądrowe wykonują strategiczne wojska raketowe oraz raketowe okręty podwodne znajdujące się na pozycjach startowych, niezależnie od gotowości innych sił, mających wziąć udział w pierwszym uderzeniu jądrowym.

Następnie kolejno uderzenia jądrowe wykonują: dyżurne jednostki raketowe frontów /za około 20 minut/, lotnictwo frontowe /za około 45 - 60 minut/, lotnictwo dalekiego zasięgu i lotnictwo morskie /za około 2-3 godziny/ oraz wojska raketowe frontów /za około 2 godziny ze stanowisk startowych w pobliżu miejsc stałej dyslokacji/.

W sumie czas trwania pierwszego uderzenia jądrowego może wynosić około 3-3,5 godziny.

Warunki wykonania pierwszego uderzenia jądrowego przy takim sposobie rozpoczęcia wojny przez przeciwnika są bardzo niekorzystne, ponieważ siły i środki biorące udział w tym uderzeniu będą miały różny stopień gotowości bojowej. W rezultacie czas wykonania pierwszego uderzenia będzie stosunkowo długi, a ponadto nie weźmie w nim udziału maksymalna ilość środków przenoszenia ładunków jądrowych.

b/ W wypadku rozpoczęcia wojny bez użycia broni jądrowej
~~W tych warunkach~~ - po pewnym czasie działań konwencjonalnych - pierwsze uderzenie jądrowe może być wykonane wszystkimi środkami przenoszenia broni jądrowej, w tym i dywizjonami rakiet taktycznych dywizji pierwszorzutowych.

Przy założeniu, że start lotnictwa nastąpi odpowiednio wcześniej w stosunku do momentu odpalenia rakiet, czas trwania całego pierwszego uderzenia jądrowego może wynosić około 60 - 70 minut.

Zadania drugiego etapu operacji strategicznej zostaną zrealizowane w wyniku kolejnych uderzeń jądrowych oraz przeprowadzenia pierwszych operacji związków operacyjnych sił zbrojnych operacji frontowych, morskich i powietrznych operacji desantowych, operacji morskiej i operacji powietrznej lotnictwa dalekiego zasięgu zgodnie z planem operacji strategicznej.

W końcowej fazie drugiego etapu ^{operacji} lub po jego zakończeniu mogą być wprowadzane kolejno do bitwy odwodowe fronty i armie^{x/} celem spotęgowania uderzenia i ostatecznego rozgromienia przeciwnika na całej głębokości TDW. Zadania w tym okresie będą więc realizowane w wyniku kolejnych operacji związków operacyjnych sił zbrojnych.

x/Odwodowe fronty i armie nie będą wchodzić do bitwy jednocześnie całością sił, lecz stopniowo poszczególnymi związkami operacyjnymi i taktycznymi.

Ponieważ zasady Organizacji i prowadzenia Operacji przez związki Operacyjne są na ogół znane, nie rozpatrujemy ich w niniejszym Opracowaniu.

IV. Rola sił zbrojnych i Obszaru PRL w Operacji strategicznej na zachodnioeuropejskim TDW

Operacja strategiczna na zachodnioeuropejskim TDW, jak już zostało zaznaczone uprzednio, może być prowadzona wspólnym wysiłkiem różnych rodzajów sił zbrojnych Związku ~~Raki~~ Radzieckiego, Polski, NRD i Czechosłowacji. Oczywiście główny ciężar realizacji zadań strategicznych spocznie na Armii Radzieckiej ze względu na jej decydujący udział w tej Operacji, a także z uwagi na wyłączone dysponowanie przez nią strategicznymi wojskami raketowymi i lotnictwem dalekiego zasięgu.

Nasze siły zbrojne — stosownie do podziału zadań między państwa sojusznicze — spełniać będą również doniosłą rolę w ramach Operacji strategicznej. Będą one wykonywać różnorodne zadania o charakterze strategiczno-operacyjnym, a mianowicie będą brać udział: w rozgromieniu zgrupowań wojsk lądowych nieprzyjaciela, wykonaniu Operacji powietrzno-morskiej oraz odparciu uderzeń jądrowych i powietrznych nieprzyjaciela. Do nich będzie należeć również zapewnienie sprawnego przegrupowania i dowozu środków zaopatrzenia przez nasze terytorium oraz obrona strefy tyłowej. Zadania te na froncie zewnętrznym realizować będą wojska operacyjne, a na obszarze kraju — wojska OTK oraz siły i środki układu terytorialnego i funkcjonalnego.

Sposób wykorzystania wojsk operacyjnych PRL w Operacji strategicznej na zachodnioeuropejskim TDW może być różny.

b/ W skład pierwszorzutowego frontu działającego z terytorium NRD na centralnym kierunku strategicznym mogłaby wejść armia utworzona z jednostek SOW, która w tym przypadku stanowiłaby drugi rzut tegoż frontu. Omówiony wariant użycia wojsk operacyjnych PRL przedstawiony jest w "Ideowym planie operacji strategicznej na zachodnioeuropejskim TDW".

Tak więc wojska operacyjne /lądowe i powietrzne/ PRL mogą być użyte w składzie jednego frontu polskiego bądź też poszczególnymi związkami operacyjnymi w składzie różnych frontów radzieckich i wykonywać swoje zadania w operacji strategicznej, uczestnicząc we frontowych i armijnych operacjach zaczepnych oraz powietrzno-morskich operacjach desantowych.

Uderzeniowe siły naszej marynarki wojennej mogą działać w ramach Połączonej Floty Bałtyckiej, niezależnie od wariantu użycia wojsk lądowych i lotniczych oraz sposobu rozpoczęcia wojny. Część sił marynarki wojennej może być wykorzystana do realizacji strategicznych przewozów wojsk i środków materiałowych

Terytorium PRL zajmuje centralne położenie w ugrupowaniu krajów i sił Układu Warszawskiego biorących udział w operacji strategicznej na zachodnioeuropejskim TDW. W szczególności rozdziela ono siły główne pierwszego rzutu operacyjnego wojsk lądowych dyslokowanych na terytorium NRD i Czechosłowacji od sił drugiego rzutu rozmieszczonych w zachodniej części Związku Radzieckiego.

Z położenia geograficznego Polski wynika, że przez obszar naszego kraju przebiegać będą zasadnicze arterie komunikacyjne, łącząc strefę działań bojowych na zachodnioeuropejskim TDW z głębokim zapleczem /europejską częścią Związku Radzieckiego/.

Poprzez nasze terytorium odbywać się będzie przegrupowywanie frontów drugorzutowych i nieprzerwanym potokiem płynąć będzie wszelkiego rodzaju zaopatrzenie dla walczących wojsk. Kraj nasz więc spełniać będzie niejako rolę pomostu, umożliwiającego zasilanie zachodnioeuropejskiego TDW, oraz określoną funkcję zaplecza tego teatru. Nie ulega wątpliwości, iż Polska będzie narażona na intensywne oddziaływanie nieprzyjaciela, szczególnie na rubieży kolejnych rejonów przeładunkowych oraz rzek Wisły i Odry.

Z tego też względu zapewnienie sprawnego przebiegu przegrupowania wojsk własnych i sojuszniczych oraz przewozu środków materiałowych, a także zapewnienie skutecznej osłony bazowania tych sił na naszym terytorium będą mieć ogromne znaczenie dla pomyślnego przebiegu operacji strategicznej. W realizacji tych zadań wezmą udział nie tylko wojska OTK, lecz również siły i środki układu funkcjonalnego i terytorialnego.

Z powyższych rozważań wynika jednoznacznie, że siły zbrojne PRL /tak wojska operacyjne, jak i OTK/, a także obszar naszego kraju odgrywać będą bardzo poważną rolę w całości operacji strategicznej na zachodnioeuropejskim TDW, co uwarunkowane jest przede wszystkim znacznym potencjałem ekonomiczno-militarnym oraz położeniem geograficznym Polski w Europie.

Na zakończenie należy podkreślić, że operacja strategiczna na TDW, jako nowa forma działań strategicznych, która dotychczas nie została wszechstronnie opracowana - wymaga dalszych studiów, badań i opracowań.

Oraz

Załącznik nr 1 - Rozmach operacji strategicznej ~~na~~ frontowych operacji zaczepnych na zachodnioeuropejskim TDW.

Załącznik nr 1

ROZMACH OPERACJI STRATEGICZNEJ ORAZ FRONTOWYCH OPERACJI ZACZEPNYCH

NA ZACHODNIOEUROPEJSKIM TDW

/Wariant/

Wskaźniki rozmachu operacji	Operacja strategiczna na zachodnioeuropejskim TDW	Pierwsze frontowe operacje zaczepne na:				Kolejne operacje zaczepne w pld Francji i na Półwyspie Pirenejskim
		Północnym kierunku strateg.	Centralnym kierunku strateg.	Południowym kierunku strateg.		
1	2	Front nr 1	Front nr 2	Front nr 3	Front nr 4	Front nr 5
		3	4	5	6	7
Skład sił biorących udział w operacji	1. Wojska raketowe strategicznego przeznaczenia /rakiety średniego zasięgu/. 2. Lotnictwo dalekiego zasięgu /1-2 korpusy/. 3. Wojska lądowe /pięć frontów/. 4. Wojska powietrzno-desantowe /ok. siedem DPD/. 5. Wojska OFK: ZSRR, PRL, NRD i Czechosłowacji. 6. Flota Bałtycka ZSRR oraz marynarka wojenna NRD i PRL.	DZ - 15 DPanc - 8 DPD - 2 DD - 1 Razem: 26 dywizji	DZ - 9 DPanc - 11 DPD - 2 Razem: 22 dywizje	DZ - 14 DPanc - 6 Razem: 20 dywizji	DZ - 13 DPanc - 7 Razem: 20 dywizji	DZ - 10 DPanc - 7 Razem: 17 dywizji

1	2	3	4	5	6	7
Szerokość pasa działań/w km/	około 2000	240-180 ^x /	240-280	400-200	300-400	300-400
Głębokość operacji /w km/	około 2000-2500	700	1100	1000-1100	1400	1300
Czas trwania operacji /w dniach/	około 30-35	10 - 12	14 - 15	14 - 15	ok. 18	ok. 17
Średnie tempo działań na głównym kierunku /w km/dobę/	około 70	60 - 70	60 - 80	60 - 70	do 80	do 80

x) Druga linia obrony

1. Szerokość pasa działań w końcowej fazie operacji. Do operacji strategicznej na zachodnioeuropejskim TDW przyjęto następujące wojska lądowe i powietrznodesantowe:

	DZ	DPanc	DPD	DD	Razem
ZSRR stacjonujące na terytorium NRD i PRL	11	11	-	-	22
3/4 dywizji z europejskiej części ZSRR	28	17	6	-	51
Polski	8	5	1	1	15
NRD	4	2	-	-	6
Czechosłowacji	10	4	-	-	14
Razem:	61	39	7	1	108

Wykonano w 4 egz.

Egz. Nr 1-4 - Bibli. Raj.

Wyd. Zespół. Ofic.

Druk. J. Z. dn. 25. 3. 69.

Nr ks. masz. 026/0N.

egz. 4. zmieszane ze egz. 1-3
dn. 29. 07. 72 Opole

